

Basel 3 Pilier 3
Opatrenie NBS 16/2014
a ôsma časť nariadenia (EÚ) č. 575/2013
Zverejňovanie informácií o banke k 31. decembru 2018

OBSAH

1. ÚVOD	3
2. POŽIADAVKY PODĽA OPATRENIA NBS Č. 16/2014 V PLATNOM ZNENÍ.....	4
3. POŽIADAVKY NA ZVEREJŇOVANIE INFORMÁCIÍ PODĽA ÔSMEJ ČASTI NARIADENIA (EÚ) Č. 575/2013.....	19
4. VYHLÁSENIE MANAŽÉRA ZODPOVEDNÉHO ZA VYPRACOVANIE FINANČNÝCH SPRÁV SPOLOČNOSTI.....	60

1. Úvod

Účelom Tretieho piliera Basel 3, „trhovej disciplíny“, je splniť požiadavky na minimálnu úroveň kapitálu (Pilier 1) a požiadavky bankového dohľadu (Pilier 2), pomocou zavedenia trhovej disciplíny, ktorú je možné dosiahnuť vyvinutím sady požiadaviek na zverejňovanie, ktorá poskytne účastníkom trhu prístup ku kľúčovým informáciám o rozsahu aplikácie, kapitáli, rizikových expozíciách, procese merania rizík, čo predstavuje kapitálovú primeranosť inštitúcie. Takéto zverejnenia majú svoje opodstatnenie na základe nového rámca podľa Basel 3, ktorý umožňuje bankám klásť väčší dôraz na interné metodológie, ktoré umožňujú dosiahnuť väčšiu presnosť pri hodnotení kapitálovej primeranosti.

Procedúry, ktoré majú byť prijaté slovenskými bankami, alebo bankovými skupinami za účelom zverejňovania verejne dostupných informácií (skrátene Pilier 3) sú stanovené v opatrení Národnej banky Slovenska 16/2014. Tento dokument obsahuje zverejňovanie informácií podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013.

Všetky hodnoty sú uvádzané v tisícoch eur („€“), pokiaľ nie je uvedené inak. Záporné hodnoty sú uvádzané v zátvorke.

Požiadavky na zverejnenie, ktoré by neobsahovali žiadne informácie, pretože nie sú aplikovateľné na skupinu VÚB nie sú obsiahnuté.

Skupina VÚB publikuje toto zverejnenie (Basel 3 Pilier 3) a jeho následné úpravy na svojej Internetovej stránke, na adrese www.vub.sk.

2. Požiadavky podľa Opatrenia NBS č. 16/2014 v platnom znení

2.1 Informácie o skupine VÚB

Všeobecná úverová banka, a.s. ('banka' alebo 'VUB') poskytuje retailové a komerčné bankové služby. Banka má sídlo v Slovenskej republike na adrese Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava 25 a jej identifikačné číslo (IČO) je 313 20 155.

Konsolidovaná účtovná závierka zahŕňa banku a jej dcérske spoločnosti (ďalej ako 'skupina VÚB' alebo 'Skupina') a podiely v pridružených a spoločných podnikoch (pre detailný opis spoločností v konsolidovanej skupine pozri časť 3).

Organizačná štruktúra banky¹

Dozorná rada

- 0110 Vnútna kontrola a vnútorný audit banky

Predstavenstvo

Riadiace centrum Generálny riaditeľ

- 0170 Korporátna a marketingová komunikácia
- 0190 Ľudské zdroje a Organizácia
- 220 VÚB ČR pobočka Praha
- 03 Firemné bankovníctvo
  - 0330 Malé a stredné podniky
  - 0340 Medzinárodní klienti
  - 0360 Domáci klienti a Inštitúcie
  - 0370 Finančné inštitúcie a predaj
  - 0310 Štruktúrované produkty firemného bankovníctva
- 04 Retailové bankovníctvo
  - 0410 CRM & Analýza klientov
  - 0420 Malí podnikatelia
  - 0430 Starostlivosť o klientov
  - 0460 Prémioví klienti
  - 0440 Štandardní klienti
  - 0470 Integrácia kanálov
  - 0480 Privátne bankovníctvo
  - 0490 Multichannel
  - 0491 Quatro

Riadiace centrum Zástupca generálneho riaditeľa

- 0150 AML
- 0160 Compliance
- 0180 Právne služby
- 05 Financie, plánovanie a kontroling
  - 0560 Ekonomické analýzy
  - 0520 Účtovníctvo
  - 0580 Riadenie bilancie a Treasury
  - 0540 Obstarávanie
  - 0550 Plánovanie a kontroling
- 06 Prevádzka a IT
  - 0611 Správa budov a korporátne služby
  - 0621 Aplikácia dátového skladu
  - 0631 Infraštruktúra a telekomunikácie
  - 0641 Riadenie IT požiadaviek
  - 0650 Banková prevádzka
  - 0661 Multikanálové a CRM aplikácie
  - 0671 CBS aplikácie
  - 0681 ICT Aplikačná architektúra
  - 0690 Prevádzka a IT Quatro
- 07 Riadenie rizík
  - 0720 Kontroly úverového portfólia a Interná Validácia
  - 0730 Riadenie podnikových rizík
  - 0740 Úverové riziko
  - 0770 Manažment rizikových pohľadávok

¹ Opatrenie NBS 16/2014, §1, odsek 1a)

- 0790 Politika a metodika

Celkový počet zamestnancov a počet vedúcich zamestnancov banky

Celkový počet zamestnancov: 3 692
z toho manažéri: 498
Členovia predstavenstva: 7

Dátum zápisu spoločnosti do OR²

1.1.1990 – zápis do Podnikového registra
1.4.1992 – zápis do OR

Dátum udelenia bankového povolenia

1.1.1990 – pre VUB, a.s.

Dátum skutočného začiatku vykonávania povolených bankových činností

1.1.1990

---

² Opatrenie NBS 16/2014, §1, odsek 1b)

Zoznam činností vykonávaných podľa udeleného bankového povolenia³

V súlade s § 2 zákona č. 483/2001 o bankách okrem prijímania vkladov a poskytovania úverov vykonáva aj tieto činnosti;

1. poskytovanie platobných služieb a zúčtovanie;
2. poskytovanie investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb podľa zákona o cenných papieroch a investovanie do cenných papierov na vlastný účet;
3. obchodovanie na vlastný účet:
  - a) s finančnými nástrojmi peňažného trhu v EUR a v cudzej mene, so zlatom, vrátane zmenárenskej činnosti;
  - b) s finančnými nástrojmi kapitálového trhu v EUR a v cudzej mene;
  - c) s mincami z drahých kovov, pamätnými mincami a bankovkami, hárkami bankoviek a súbormi obehových mincí;
4. správa pohľadávok klienta na jeho účet vrátane poradenstva;
5. finančný lízing;
6. poskytovanie záruk, otváranie a potvrdzovanie akreditívov;
7. poskytovanie poradenských služieb v oblasti podnikania;
8. vydávanie CP, účasť na vydávaní CP a poskytovanie súvisiacich služieb;
9. finančné sprostredkovanie;
10. uloženie vecí;
11. prenájom bezpečnostných schránok;
12. poskytovanie bankových informácií;
13. osobitné hypotekárne obchody podľa ustanovenia §67 ods. 1 zákona o bankách;
14. funkcia depozitára podľa osobitného predpisu;
15. spracúvanie bankoviek a mincí;
16. vydávanie a správa elektronických peňazí.

V súlade s § 79a ods. 1 a v spojení s ustanovením § 6 zákona ods. 1 a 2 zákona č. 566/2001 o cenných papieroch a investičných službách poskytovanie investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb v tomto rozsahu:

(i) prijatie a postúpenie pokynu klienta týkajúceho sa jedného alebo viacerých finančných nástrojov vo vzťahu k finančným nástrojom:

- a) prevoditeľné cenné papiere,
- b) nástroje peňažného trhu,
- c) podielové listy alebo cenné papiere vydané zahraničnými subjektami kolektívneho investovania,
- d) opcie, futures, swapy, forwardy a iné deriváty týkajúce sa cenných papierov, mien, úrokových mier alebo výnosov alebo iných derivátových nástrojov, finančných indexov alebo finančných mier, ktoré môžu byť vyrovnané doručením alebo v hotovosti,
- e) opcie, swapy a forwardy týkajúce sa komodít, ktoré sa musia vyrovnať v hotovosti alebo sa môžu vyrovnať v hotovosti na základe voľby jednej zo zmluvných strán; to neplatí, ak k takému vyrovnaniu dochádza z dôvodu platobnej neschopnosti alebo inej udalosti, ktorá má za následok ukončenie zmluvy,
- f) opcie a swapy týkajúce sa komodít, ktoré sa môžu vyrovnať v hotovosti, ak sa obchodujú na regulovanom trhu alebo na mnohostrannom obchodnom systéme,
- g) opcie, swapy a forwardy týkajúce sa oprávnení na emisie, miery inflácie, ktoré sa musia vyrovnať v hotovosti alebo sa môžu vyrovnať na základe voľby jednej zo zmluvných strán, a to inak ako z dôvodu platobnej neschopnosti alebo inej udalosti majúcej za následok ukončenie zmluvy,

(ii) vykonanie pokynu klienta na jeho účet vo vzťahu k finančným nástrojom:

- a) prevoditeľné cenné papiere,
- b) nástroje peňažného trhu,
- c) podielové listy alebo cenné papiere vydané zahraničnými subjektami kolektívneho investovania,
- d) opcie, futures, swapy, forwardy a iné deriváty týkajúce sa cenných papierov, mien, úrokových mier alebo výnosov alebo iných derivátových nástrojov, finančných indexov alebo finančných mier, ktoré môžu byť vyrovnané doručením alebo v hotovosti,
- e) opcie, swapy a forwardy týkajúce sa komodít, ktoré sa musia vyrovnať v hotovosti alebo sa môžu vyrovnať v hotovosti na základe voľby jednej zo zmluvných strán; to neplatí, ak k takému vyrovnaniu dochádza z dôvodu platobnej neschopnosti alebo inej udalosti, ktorá má za následok ukončenie zmluvy,
- f) opcie a swapy týkajúce sa komodít, ktoré sa môžu vyrovnať v hotovosti, ak sa obchodujú na regulovanom trhu alebo na mnohostrannom obchodnom systéme,
- g) opcie, swapy a forwardy týkajúce sa oprávnení na emisie, miery inflácie; ktoré sa musia vyrovnať v hotovosti alebo sa môžu vyrovnať na základe voľby jednej zo zmluvných strán, a to inak ako z dôvodu platobnej neschopnosti alebo inej udalosti majúcej za následok ukončenie zmluvy,

³ Opatrenie NBS 16/2014, §1, odsek 1c)

- (iii) obchodovanie na vlastný účet vo vzťahu k finančným nástrojom:
- a) prevoditeľné cenné papiere,
  - b) nástroje peňažného trhu,
  - c) podielové listy alebo cenné papiere vydané zahraničnými subjektami kolektívneho investovania,
  - d) opcie, futures, swapy, forwardy a iné deriváty týkajúce sa cenných papierov, mien, úrokových mier alebo výnosov iných derivátových nástrojov, finančných indexov alebo finančných mier, ktoré môžu byť vyrovnané doručením alebo v hotovosti,
  - e) opcie, swapy a forwardy týkajúce sa komodít, ktoré sa musia vyrovnat' v hotovosti alebo sa môžu vyrovnat' v hotovosti na základe voľby jednej zo zmluvných strán; to neplatí, ak k takému vyrovnaniu dochádza z dôvodu platobnej neschopnosti alebo inej udalosti, ktorá má za následok ukončenie zmluvy,
  - f) opcie a swapy týkajúce sa komodít, ktoré sa môžu vyrovnat' v hotovosti, ak sa obchodujú na regulovanom trhu alebo na mnohostrannom obchodnom systéme,
  - g) opcie, swapy a forwardy týkajúce sa oprávnení na emisie, miery inflácie, ktoré sa musia vyrovnat' v hotovosti alebo sa môžu vyrovnat' na základe voľby jednej zo zmluvných strán, a to inak ako z dôvodu platobnej neschopnosti alebo inej udalosti majúcej za následok ukončenie zmluvy,
- (iv) riadenie portfólia vo vzťahu k finančným nástrojom:
- a) prevoditeľné cenné papiere,
  - b) nástroje peňažného trhu,
  - c) podielové listy alebo cenné papiere vydané zahraničnými subjektami kolektívneho investovania,
  - d) opcie, futures, swapy, forwardy a iné deriváty týkajúce sa cenných papierov, mien, úrokových mier alebo výnosov alebo iných derivátových nástrojov, finančných indexov alebo finančných mier, ktoré môžu byť vyrovnané doručením alebo v hotovosti,
- (v) investičné poradenstvo vo vzťahu k finančným nástrojom:
- a) prevoditeľné cenné papiere,
  - b) nástroje peňažného trhu,
  - c) podielové listy alebo cenné papiere vydané zahraničnými subjektami kolektívneho investovania,
- (vi) upisovanie a umiestňovanie finančných nástrojov na základe pevného záväzku vo vzťahu k finančným nástrojom:
- a) prevoditeľné cenné papiere,
  - b) podielové listy alebo cenné papiere vydané zahraničnými subjektami kolektívneho investovania,
- (vii) umiestňovanie finančných nástrojov bez pevného záväzku vo vzťahu k finančným nástrojom:
- a) prevoditeľné cenné papiere,
  - b) nástroje peňažného trhu,
  - c) podielové listy alebo cenné papiere vydané zahraničnými subjektami kolektívneho investovania,
- (viii) úschova a správa finančných nástrojov na účet klienta, vrátane držiteľskej správy, a súvisiacich služieb, najmä správy peňažných prostriedkov a finančných zábezpek vo vzťahu k finančným nástrojom:
- a) prevoditeľné cenné papiere,
  - b) nástroje peňažného trhu,
  - c) podielové listy alebo cenné papiere vydané zahraničnými subjektami kolektívneho investovania,
- (ix) poskytovanie úverov a pôžičiek investorovi na umožnenie vykonania obchodu s jedným alebo viacerými finančnými nástrojmi, ak je poskytovateľ úveru alebo pôžičky zapojený do tohto obchodu,
- (x) poskytovanie poradenstva v oblasti štruktúry kapitálu a stratégie podnikania a poskytovanie poradenstva a služieb týkajúcich sa zlúčenía, splynutia, premeny alebo rozdelenia spoločnosti alebo kúpy podniku,
- (xi) vykonávanie obchodov s devízovými hodnotami, ak sú tie spojené s poskytovaním investičných služieb,
- (xii) vykonávanie investičného prieskumu a finančnej analýzy alebo inej formy všeobecného odporúčania týkajúceho sa obchodov s finančnými nástrojmi,
- (xiii) služby spojené s upisovaním týchto finančných nástrojov;
- (xiv) prijatie a postúpenie pokynu klienta týkajúceho sa jedného alebo viacerých finančných nástrojov, vykonanie pokynu klienta na jeho účet, obchodovanie na vlastný účet týkajúce sa podkladových nástrojov derivátov - forwardy týkajúce sa oprávnení na emisie, ktoré sa musia vyrovnat' v hotovosti alebo sa môžu vyrovnat' na základe voľby jednej zo zmluvných strán, a to inak ako z dôvodu platobnej neschopnosti alebo inej udalosti majúcej za následok ukončenie zmluvy, ak sú spojené s poskytovaním investičných služieb alebo vedľajších investičných služieb pre tieto deriváty.

– výroba tepla, rozvod tepla a rozvod elektriny v rozsahu uvedenom v žiadosti VÚB, a.s.

Rozhodnutie č. UBD-192/2000 z 11.2.2000

– na činnosti súvisiace s prenájmom a správou nehnuteľností a nebytových priestorov v rozsahu uvedenom v žiadosti VÚB, a.s.

Rozhodnutie č. UBD-2057/2002 z 3.1.2003

- tlač a obáľkovanie faktúr, výpisov z účtov a na distribúciu listových zásielok prostredníctvom Slovenskej pošty, š.p. pre svoje dcérske spoločnosti a klientov;
- zabezpečenie služieb v oblasti projektov, informačných technológií, obstarávanie výpočtovej techniky, aplikácií, spracovanie dát a služieb v oblasti bezpečnosti informačných technológií pre svoje dcérske spoločnosti;
- zabezpečenie certifikácie elektronických podpisov a vydávanie PKI kľúčov pre svojich klientov ako neoddeliteľná súčasť služieb elektronického bankovníctva umožňujúcu bezpečnostnú a nespochybniteľnú výmenu dát medzi bankou a klientom;
- vedenie účtovníctva pre svoje dcérske spoločnosti a ich dcérske spoločnosti;
- poskytovanie administratívnej podpory pri predaji produktov a poskytovanie odbornej podpory a vedenie vybraných sprostredkovateľov, za súčasného sledovania a vyhodnocovania ich povinností v rámci povolenej bankovej činnosti finančné sprostredkovanie (§ 2 ods. 2 písm. h zákona o bankách);
- poskytovanie poradenstva pre činnosti v oblasti administratívna podpora, risk managementu a treasury v rámci povolenej bankovej činnosti poskytovanie poradenských služieb v oblasti podnikania (§ 2 ods. 2 písm. h zákona o bankách)

Rozhodnutie č. UBD-1174/2003 z 5.8.2003

– spracovávanie ekonomickej a administratívnej agendy ako aj personálnej a mzdovej agendy pre dcérske spoločnosti

Rozhodnutie č. OPK-11106-2/2009 z 19.8.2009

– sprostredkovanie uzavretia licenčnej zmluvy na používanie počítačového produktu VUB CryptoPlus medzi spoločnosťou MONET+, a.s. a klientmi VUB, a.s.

Rozhodnutie č. OPK-7365-2/2009 z 19.6.2009

– vedenie účtovníctva všetkých podielových fondov dcérskej spoločnosti VÚB Asset Management, správ. spol., a.s.

Rozhodnutie č. UDK-057/2006/PAGP z 21.8.2006

– sprostredkovanie poistenia a zaistenia ako samostatný finančný agent a viazaný finančný agent

Rozhodnutie č. ODT-5789/2014-3 z 19.8.2014, ktorým sa mení rozhodnutie č. UDK-057/2006/PAGP tak, že ho rozširuje o sektor poskytovania úverov a spotrebiteľských úverov.

Zoznam povolených činností, ktoré sa nevykonávajú⁴

Banka VUB, a.s. nevykonáva služby riadenia portfólia.

Zoznam činností, ktorých vykonávanie bolo príslušným orgánom obmedzené, dočasne pozastavené alebo zrušené⁵

Uvedené skutočnosti v priebehu 4. štvrťroka 2018 v banke nenastali.

Citácia výrokovej časti právoplatného rozhodnutia, ktorým bolo uložené opatrenie na nápravu v priebehu kalendárneho štvrťroka⁶

Uvedené skutočnosti v priebehu 4. štvrťroka 2018 v banke nenastali.

Citácia výrokovej časti právoplatného rozhodnutia, ktorým bola uložená pokuta v priebehu kalendárneho štvrťroka⁷

Uvedené skutočnosti v priebehu 4. štvrťroka 2018 v banke nenastali.

Pravidelnú aktualizáciu individuálnych a konsolidovaných finančných výsledkov banky⁸ nájdete na nasledovnej web stránke: <https://www.vub.sk/sk/financne-ukazovatele/informacie-cinnosti-banky/>

⁴ Opatrenie NBS 16/2014, §1, odsek 1d)

⁵ Opatrenie NBS 16/2014, §1, odsek 1e)

⁶ Opatrenie NBS 16/2014, §1, odsek 1f)

⁷ Opatrenie NBS 16/2014, §1, odsek 1g)

⁸ Opatrenie NBS 16/2014, §1, odsek 2 a-b)

Súhrnná výška expozícií za skupinu VUB k 31. decembru 2018⁹

	Hrubá účtovná hodnota v tis. EUR			
	Aktíva bez výrazného zvýšenia kreditného rizika od prvotného vykázania (Etapa 1)	Aktíva s výrazným zvýšením kreditného rizika od prvotného vykázania, ale nie znehodnotenú (Etapa 2)	Aktíva úverovo znehodnotenú (Etapa 3)	Zlyhané expozície
Centrálne banky	1 592 205	-	-	-
Finančné aktíva oceňované AC:				
Úverové inštitúcie	125 120	2 530	-	-
Vládny sektor	119 935	21 392	1	1
Korporátni klienti	4 966 873	309 822	105 216	80 711
Retail	7 520 265	625 689	350 096	273 411
	<u>12 732 193</u>	<u>959 433</u>	<u>455 313</u>	<u>354 123</u>
Finančné aktíva oceňované FVOCI – dlhové cenné papiere	741 248	-	-	-
Podsúvahové položky	3 712 198	206 588	19 793	19 650

⁹ Opatrenie NBS 16/2014, §1, odsek 2c-f)

Rozdiel súvahových aktív a súvahových pasív podľa odhadovanej splatnosti

	tis. EUR			
	Do 12 mesiacov	Nad 12 mesiacov	Nešpeci- fikované	Spolu
Súčet súvahových účtov aktív	2 251 733	447 893	13 669 918	16 369 544
Súčet súvahových účtov pasív	(2 666 916)	(2 327 436)	(11 375 192)	(16 369 544)
Čistá súvahová pozícia likvidity	(415 183)	(1 879 543)	2 294 726	-

Informácie o desiatich najväčších akcionároch banky, ktorí vlastnia aspoň 5 %-ný podiel na základnom imaní banky a o veľkosti ich podielov na základnom imaní banky a na hlasovacích právach v banke¹⁰

- a) fyzická osoba: žiadny
b) fyzická osoba – podnikateľ: žiadny
c) právnická osoba:
1. názov (obchodné meno)	Intesa Sanpaolo Holding International S. A.
2. právna forma a sídlo	akciová spoločnosť, Luxemburg
3. identifikačné číslo	0001000779; B 44318
4. hlavný predmet podnikania	nadobúdanie majetkových účastí
5. podiel na základnom imaní banky	97,03%
6. podiel na hlasovacích právach v banke	97,03%
- d) mesto, obec alebo vyšší územný celok: žiadny
e) Fond národného majetku Slovenskej republiky: nemá min. 5 %-ný podiel
f) orgán štátnej správy: žiadny

Informácie o ďalších akcionároch neuvedených v predchádzajúcej časti a o veľkosti ich podielov na základnom imaní banky¹¹

a) počet akcionárov banky	28 220
b) celkový podiel na základnom imaní banky	2,97%
c) podiel na hlasovacích právach v banke	2,97%

¹⁰ Opatrenie NBS 16/2014, §1, odsek 5a-b)

¹¹ Opatrenie NBS 16/2014, §1, odsek 6a-c)

Zaťažené a nezaťažené aktíva¹²

Zaťažené a nezaťažené aktíva skupiny VÚB k 31. decembru 2018:

	Účtovná hodnota zaťažených aktív	Reálna hodnota zaťažených aktív	Účtovná hodnota nezaťažených aktív	tis. EUR	
				Reálna hodnota nezaťažených aktív	
Aktíva vykazujúcej inštitúcie	2 994 479		13 665 456		
Úvery na požiadanie	110 024		410 343		
Nástroje vlastného imania	-	-	9 300		9 300
Dlhové cenné papiere	115 837	115 837	678 637		678 637
Úvery a preddavky iné než úvery na požiadanie	2 768 618		11 991 432		
Iné aktíva	-		575 744		

Prijatý kolaterál skupiny VÚB k 31. decembru 2018:

	Reálna hodnota zaťaženého prijatého kolaterálu alebo emitovaných vlastných dlhových cenných papierov	tis. EUR	
		Reálna hodnota prijatého kolaterálu alebo emitovaných vlastných dlhových cenných papierov, ktoré sú dostupné na účely zaťažnosti	
Kolaterál prijatý vykazujúcou inštitúciou	-		-
Nástroje vlastného imania	-		-
Dlhové cenné papiere	-		-
Iný prijatý kolaterál	-		-
Emitované vlastné dlhové cenné papiere, iné než vlastné kryté dlhopisy alebo ABS	-		-

Zdroje zaťažnosti skupiny VÚB k 31. decembru 2018:

	Zodpovedajúce záväzky, podmienené záväzky alebo požičané cenné papiere	tis. EUR	
		Aktíva, prijatý kolaterál a emitované vlastné dlhové cenné papiere, iné než zaťažené kryté dlhopisy a ABS	
Účtovná hodnota vybraných finančných záväzkov	2 604 197		2 884 456

¹² Opatrenie NBS 16/2014, §2, odsek 2) a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013, článok 443

Informácie o dôležitosti zaťaženia:

Hlavným zdrojom zaťaženia aktív sú emitované kryté dlhopisy („KD“). Ich vydávanie vyplýva z platnej legislatívy. Ďalším významným zdrojom zaťaženia aktív sú cenné papiere a úverové pohľadávky založené v ECB pre potreby refinančných operácií a vnútrodenného úveru.

Nominálny objem zaťažených cenných papierov a úverov na poolingovom účte v ECB sa počas roka 2018 pohyboval v rozmedzí 799 až 917 mil. €.

Objem KD umiestnených v rámci skupiny ISP predstavuje 3,5% z celkového objemu vydaných KD.

Výška nadzabezpečenia KD je priamo úmerná objemu poskytnutých hypotekárnych úverov k zostatkovej hodnote vydaných a umiestnených KD.

Zaťažené aktíva plynúce z emitovaných krytých dlhopisov a refinančných operácií s ECB vychádzajú zo zákona, resp. Rámcovej zmluvy medzi VUB a NBS.

Banka nepovažuje žiadne aktíva iné ako likvidné aktíva podľa LCR, úverové pohľadávky a cenné papiere za zaťažiteľné.

Údaje o krytých dlhopisoch a hypotekárnych záložných listoch¹³

Časť A

Celkový prehľad vydaných dlhopisov a ich krytia

Č.r.	Charakteristika	Hodnota	AÚV / relatívna hodnota	KD a preregistrované HZL					HZL				
				Hodnota podľa meny					Hodnota	AÚV	Hodnota podľa meny		
				EUR	USD	GBP	CZK	Iné			USD	CZK	Iné
a	b	1	2	3	4	5	6	7	8	9	11	12	13
1	Menovitá hodnota vydaných dlhopisov (v EUR)	2 324 191 281	15 012 560	2 275 717 942	48 473 339	0	0	0	0	0	0	0	0
2	<i>z toho: na vlastnom účte</i>	0	0	0	0	0	0	0					
3	Počet emisií	31		30	1	0	0	0	0		0	0	0
4	Priemerná vážená doba zostatkovej splatnosti istiny KD a HZL (v rokoch)	5,2		5,3	0,49	0	0	0	0		0	0	0
5	Priemerná vážená kupónová sadzba KD a HZL	1,31%		1,30%	0,70%	0,00%	0,00%	0,00%	0		0	0	0
6	Odhadované záväzky	24 600		24 600	0	0	0	0					
7	Krycí súbor	2 587 314 831	1 551 073	2 587 314 831	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Aktuálny ukazovateľ krytia		111,32						0				
9	Zákonné krytie	116 210 794	5,00%										
10	Vyššie krytie	0	0										
11	Aktuálny rating vydaných KD a HZL	Aa2							0				

¹³ Opatrenie NBS 16/2014, §1, odsek 2h)

Časť B

Č.r.	Štruktúra aktív v krycom súbore	Hodnota celkom (v EUR)	Podiel na krycom súbore	Hodnota podľa meny					Hodnota celkom	Podiel na krycom súbore	Hodnota podľa meny		
				EUR	USD	GBP	CZK	Iné			USD	CZK	Iné
a	b	1	2	3	4	5	6	7	8	9	11	12	13
12	Základné aktíva / Riadne krytie	2 526 654 487	97,71	2 526 654 487	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Doplňujúce aktíva / Náhradné krytie	10 849 241	0,42	10 849 241	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Deriváty	0	0,00	0	0	0	0	0					
15	Likvidné aktíva	48 260 030	1,87	48 260 030	0	0	0	0					

Časť C
Štruktúra zostatkovej doby splatnosti vydaných dlhopisov a aktív ich krytia

Č.r.	Časové pásmo	KD a preregistrované HZL			HZL		
		Hodnota celkom (v EUR)	Hodnota základných aktív (v EUR)	Hodnota doplňujúcich aktív (v EUR)	Hodnota celkom	Riadne krytie (hodnota aktív)	Náhradné krytie (hodnota aktív)
a	b	1	2	3	4	5	6
26	od 0 - do 1 roku vrátane	258 034 935	2 222 212	0	0	0	0
27	od 1 - do 2 rokov vrátane	235 839 595	6 607 510	10 849 241	0	0	0
28	od 2 - do 5 rokov vrátane	767 596 960	60 817 552	0	0	0	0
29	od 5 - do 10 rokov vrátane	829 596 960	250 142 190	0	0	0	0
30	od 10 - do 15 rokov vrátane	198 193 920	355 513 575	0	0	0	0
31	od 15 - do 20 rokov vrátane	19 916 352	528 117 230	0	0	0	0
32	od 20 - do 25 rokov vrátane	0	549 109 516	0	0	0	0
33	od 25 - do 30 rokov vrátane	0	774 124 702	0	0	0	0
34	Priemerná vážená splatnosť v rokoch	5,20	19,78	1,43	0	0	0

Časť D
Regionálne členenie aktív podľa miesta nehnuteľného zabezpečenia

Č.r.	Umiestnenie založenej nehnuteľnosti	KD a preregistrované HZL			HZL		
		Hodnota Nehnuteľnosti (v EUR)	Hodnota pohľadávok základných aktív (v EUR)	Priemerná vážená ÚS	Hodnota nehnuteľnosti	Hodnota pohľadávok riadneho krytia	Priemerná vážená ÚS
a	b	1	2	3	4	5	6
16	Bratislava - mesto	1 407 228 154	604 274 016		0	0	
17	Banskobystrický kraj	376 367 000	161 213 945		0	0	
18	Bratislavský kraj (bez Bratislava-mesto)	703 723 869	305 329 081		0	0	
19	Košický kraj	495 052 237	217 167 494		0	0	
20	Nitriansky kraj	562 463 254	252 010 723		0	0	
21	Prešovský kraj	449 638 211	192 017 678		0	0	
22	Trenčiansky kraj	543 556 928	233 822 181		0	0	
23	Trnavský kraj	688 845 360	296 214 530		0	0	
24	Žilinský kraj	634 590 545	264 604 839		0	0	
25	SR - spolu			1,67			0

Právnická osoba, ktorá má kontrolu nad VÚB, a. s.¹⁴

Obchodné meno	% podiel	Sídlo	IČO
Intesa Sanpaolo Holding International S.A.	97,03	35 Boulevard du Prince Henri, L-1724, Luxembourg, Luxembourg	B 44318

Právnické osoby pod kontrolou akcionára, ktorý má kontrolu nad VÚB, a. s.
(skupina Intesa Sanpaolo Holding International S.A. Luxembourg)

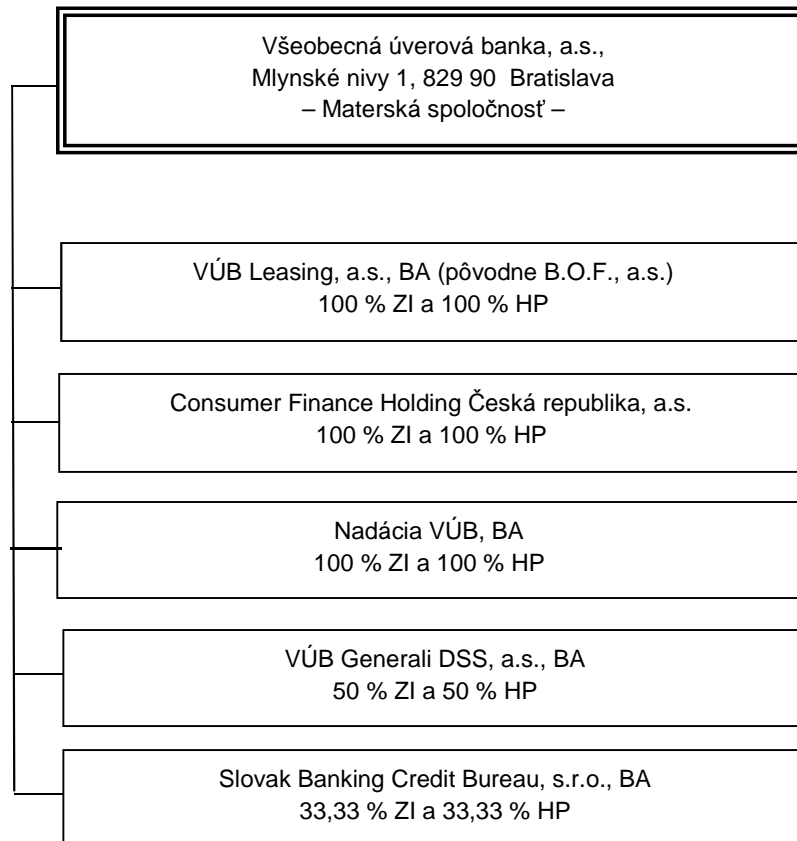
Obchodné meno	% podiel	Sídlo	IČO
Intesa Sanpaolo Bank Luxembourg	100,00	19-21 Boulevard du Prince Henri, L-1724 Luxembourg, (Luxembourg)	B 13859
Banca Intesa ad Beograd	100,00	Milentija Popovica 7b, 11070 Beograd, Serbia and Montenegro	7759231
Privredna Banka Zagreb d.d.	97,47	Rackoga 6, HR-10000 Zagreb, Croatia	MBS 080002817
Banca Intesa (Russia)	53,02	Bld, 2, Petroverigski per, Moscow, 101000 Russian Federation	7708022300
Intesa Sanpaolo Servitia S.A.	100,00	12, Avenue de la Liberté, L-1930 Luxembourg, Luxembourg	B 14241
Exelia S.r.l	100,00	Regione Brasov STR. Ionescu Crum N°1, Corp C2, Tower 2, Et.1., Brasov, Romania	J08/821/2009
Intesa Sanpaolo Immobilière S.A	100,00	9, rue Goethe, L-1637 Luxembourg Luxembourg	B 55753
Intesa Sanpaolo Real Estate S.A	100,00	8, Avenue de la Liberté, L-1930 Luxembourg Luxembourg	B 62762
Intesa Sanpaolo House Immo S.A	100,00	12, Avenue de la Liberté, L-1930 Luxembourg Luxembourg	B 154021
Intesa Sanpaolo Harbourmaster III S.A.	100,00	8, Avenue de la Liberté, L-1930 Luxembourg Luxembourg	B210947
IMI Finance Luxembourg S.A	100,00	26 Boulevard Royal, L-2449 Luxembourg Luxembourg	B66762

Právnická osoba, ktorá má kontrolu nad Intesa Sanpaolo Holding International S.A. Luxembourg

Obchodné meno	% podiel	Sídlo	IČO
Intesa Sanpaolo S.p.A.	100,00	Piazza San Carlo 156, 10121 Torino, Taliansko	799960158

¹⁴ Opatrenie NBS 16/2014, §1, odsek 7

Schéma konsolidovaného celku skupiny VÚB

ZI = základné imanie spoločnosti

HP = hlasovacie práva

Podiel banky na základnom imaní a podiel banky na hlasovacích právach jednotlivých členov konsolidovaného celku, na ktorého čele banka stojí

Obchodné meno	Sídlo	Podiel VUB na ZI spoločnosti	Podiel VUB na hlasovacích právach spoločnosti	Hlavný predmet činnosti
VÚB Leasing, a.s. IČO: 31 318 045	Mlynské nivy 1, Bratislava	100%	100%	Finančný a operatívny leasing
Consumer Finance Holding Česká republika, a.s. IČO: 04616073	Pobřežní 620/3, Praha	100%	100%	Poskytovanie nebankových úverov
Nadácia VÚB IČO: 30 856 043	Mlynské nivy 1, Bratislava	100%	100%	Verejnoprospešná činnosť Správa fondov starobného
VÚB Generali DSS, a.s., IČO: 35 903 058	Mlynské nivy 1, Bratislava	50%	50%	dôchodkového poistenia Automatizované spracovanie dát v oblasti úverovania
Slovak Banking Credit Bureau, s.r.o. IČO: 35 869 810	Mlynské nivy 14, Bratislava	33,33%	33,33%	

Spoločnosti VÚB Leasing, a. s., Nadácia VÚB, VÚB Generali DSS, a. s. a Slovak Banking Credit Bureau, s. r. o. majú sídlo v Slovenskej republike. Consumer Finance Holding Česká republika, a.s. má sídlo v Českej republike.

3. Požiadavky na zverejňovanie informácií podľa ôsmej časti nariadenia (EÚ) č. 575/2013

Informácie o odmeňovaní¹⁵

Nižšie uvedené informácie o odmeňovaní k bodom 1. a) až f) popisujú platnú politiku a pravidlá VÚB, a.s. pre kalendárny rok 2018. Kvantitatívne informácie, ktoré sú obsahom bodov 1. g) – j) predstavujú príjmy vybraných pozícií určených za rok 2017 v roku 2018.

1. V súvislosti s politikou a postupmi odmeňovania inštitúcie pre tie kategórie pracovníkov, ktorých profesionálne činnosti majú významný vplyv na jej rizikový profil, inštitúcie zverejňujú aspoň tieto informácie:

a) Informácie týkajúce sa rozhodovacieho procesu použitého pri určení politiky odmeňovania, ako aj počet zasadnutí riadiaceho orgánu, ktorý vykonáva dohľad nad odmeňovaním, počas finančného roka, vrátane prípadných informácií o zložení a mandáte výboru pre odmeňovanie, externého poradcu, ktorého služby sa použili pri určení politiky odmeňovania, a úlohy príslušných zúčastnených strán

Vo VÚB a.s. pôsobí Výbor pre odmeňovanie zriadený rozhodnutím Dozornej rady VÚB, a.s. (ďalej len „VUB“ alebo „Banka“) v súlade so zákonom o bankách a príslušnou legislatívou, stanovami Banky a smernicami materskej spoločnosti o odmeňovaní, ktorý plní základnú úlohu v procese prípravy, prijímania, zmien a kontroly zavádzania predpisov banky v oblasti odmeňovania vybraných pozícií. Výbor sa skladá z troch členov, ktorí sú volení aj odvolávaní Dozornou radou VUB. Každý z členov musí byť členom Dozornej rady Banky. Výbor musí mať také zloženie, aby umožňoval vykonávať kompetentné a nezávislé posúdenie politiky a postupov odmeňovania a účinkov odmeňovania na riadenie rizika, kapitálu a likvidity.

Základné úlohy Výboru pre odmeňovanie:

- nezávisle hodnotí princípy odmeňovania vybraných pozícií a ich dopad na riadenie rizika, vlastné zdroje a likviditu a tieto zistenia predkladá Dozornej rade a Predstavenstvu VÚB;
- zodpovedá za prípravu rozhodnutí týkajúcich sa odmeňovania vybraných pozícií, vrátane rozhodnutí ovplyvňujúcich riziko a riadenie rizika Banky, ktoré je povinné uskutočniť Predstavenstvo VÚB;
- pri príprave týchto rozhodnutí berie do úvahy dlhodobé záujmy akcionárov, investorov a iných zainteresovaných strán banky a verejný záujem;
- dohliada na odmeňovanie vybraných pozícií;
- plní ďalšie úlohy v súlade so Zákonom o bankách (483/2001 Z. z.) a Zákonom o cenných papieroch (č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov);
- prehodnocuje – spolu s kontrolnými útvarmi banky – politiku odmeňovania aspoň na ročnej báze a hodnotí súlad jej implementácie s bankovými nariadeniami a možnými postupmi odmeňovania a s príslušnými predpismi, normami, princípmi a kódexmi. Správa o výkone kontroly sa predkladá Dozornej rade VÚB. Ak sa v Politike odmeňovania alebo pri jej implementácii zistia nedostatky, Výbor pre odmeňovanie je povinný prijať plán opatrení a neodkladne ho implementovať;
- poskytuje podporu a poradenstvo Predstavenstvu Banky pri návrhu Politiky odmeňovania.

V roku 2018 Výbor pre odmeňovanie zasadol celkovo 2 krát.

V roku 2018 spolupracovala VUB s externou spoločnosťou Deloitte na hodnotení pracovných pozícií a ich ďalšej kategorizácii ako aj určovaní kritičnosti. Tieto podklady slúžili následne pre vytvorenie stratégie odmeňovania vo VÚB,a.s.

b) Informácie týkajúce sa väzby medzi odmenou a výkonnosťou

V procese identifikácie vybraných pozícií s významným rizikom banka vychádza z delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 604/2014 zo 4. marca 2014, ktorý definuje kvalitatívne a kvantitatívne kritériá na identifikáciu kategórií zamestnancov, ktorých profesionálne činnosti majú významný vplyv na rizikový profil inštitúcie (tzv. "Risk Takers") a zo zákona o bankách, zákona o cenných papieroch a definícií a usmernení ISP:

- kvalitatívne kritériá, ktoré sa týkajú úloh, rozhodovacej právomoci a riadiacich povinností vybraných pozícií a sú zamerané na identifikáciu členov vrcholového manažmentu, príjemcov rizík a zamestnancov, ktorí vykonávajú kontrolné funkcie;

- kvantitatívne kritériá, ktoré sa vzťahujú na prahové hodnoty súvisiace s úrovňou celkovej hrubej odmeny pridelené vybranej pozícií v absolútnom alebo relatívnom vyjadrení a na parametre, ktoré umožňujú umiestniť vybrané pozície do porovnateľného odmeňovania pre vrcholový manažment a príjemcov rizík.

¹⁵ Opatrenie NBS 16/2014, §2, odsek 2) a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013, článok 450

Banka je však oprávnená určiť, že na základe objektívnych podmienok a v súlade so špecifickými obmedzeniami stanovenými v nariadeniach, niektoré vybrané pozície, identifikované len na základe kvantitatívnych kritérií, nemajú žiadny skutočný významný vplyv.

Uvedený postup sa každoročne implementuje - a s ohľadom na kvalitatívne kritériá aktualizuje v priebehu roka - podľa pravidiel určovania vybraných pozícií, ktoré majú významný vplyv na rizikový profil banky a skupiny Intesa Sanpaolo, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou odmeňovania a motivačných politík, ktoré presne definujú prijaté kritériá a logiku, úlohy a zodpovednosti zainteresovaných útvarov a výsledovateľnosť a formalizáciu procesu hodnotenia a následné výsledky.

Pre rok 2018 bolo identifikovaných celkovo 22 tzv. Risk Takers.

Vzhľadom na vyššie uvedené pravidlá, VÚB definuje pravidlá odmeňovania na poskytovanie pevných a pohyblivých zložiek odmeňovania pre vybrané pozície (v súlade so zákonom o bankách, zákonom o cenných papieroch a vymedzením a usmerneniami ISP) nasledovne:

Motivačný systém podlieha splneniu troch podmienok:

1. Minimálne podmienky aktivácie požadované regulátorom,

Minimálne podmienky aktivácie požadované regulátorom sú založené na princípoch finančnej udržateľnosti odmeňovania pohyblivou zložkou odmeňovania a preto reprezentujú posúdenie "kvality" dosiahnutých výsledkov a ich konzistencie s limitmi predpokladanými v RAF.

Balík na odmeny je uvoľnený len vtedy, ak sú splnené minimálne požiadavky regulátora:

1. kapitál Common Equity Tier minimálne na úrovni limitu plánovaného v Rámci rizikového profilu (Risk Appetite Framework);
2. ukazovateľ krytia stabilných zdrojov (Net Stable Funding) minimálne na úrovni limitu plánovaného v Rámci rizikového profilu (Risk Appetite Framework);
3. nenastala žiadna strata, negatívny hospodársky výsledok pred zdanením z pokračujúcich činností, ani jeho úprava zo straty zo zisku v dôsledku výnosov zo spätného odkúpenia záväzkov, prehodnotenia reálnej hodnoty vlastných záväzkov a zmien v účtovných metódach s pozitívnym vplyvom na výsledok hospodárenia v dôsledku aktualizácie interného modelu jadrových vkladov.

Nesplnenie dokonca len jednej z týchto podmienok znamená, že vyplatenie odmien sa neaktivuje.

2. Finančné podmienky predpokladané mechanizmom financovania bonusov.

Balík na bonusy je aktivovaný iba ak hospodársky výsledok prekročí minimálnu úroveň stanovenej hodnoty, a postupne rastie ak je táto hodnota prekročená, maximálne do určeného stropu.

Výška hospodárskeho výsledku za účelom stanovenia objemu bonusov na úrovni skupiny je určená vopred na ročnej báze, na základe historických analýz a predpokladaného plánu.

Alokácia skupinového objemu prostriedkov na jednotlivé útvary koreluje s veľkosťou útvaru a jeho príspevku počas hodnoteného roka.

3. Individuálne podmienky.

Vyplatenie bonusu na individuálnej úrovni je odporúčané k dosiahnutým výsledkom individuálne stanovených cieľov a v každom prípade podlieha kontrole, či nedošlo k porušeniu pracovnej disciplíny ani k porušeniu pravidiel compliance.

c) Najdôležitejšie koncepčné vlastnosti systému odmeňovania vrátane informácií o kritériách použitých na meranie výkonnosti a zohľadnenie rizika, politika odkladu a kritériá nadobudania práv

Politika odmeňovania je založená na nasledujúcich princípoch:

- a) zladenie správania manažmentu a zamestnancov so záujmami akcionárov, strednodobých a dlhodobých stratégií a cieľov spoločnosti, v rámci stanovených pravidiel, ktorých cieľom je presné sledovanie súčasných a budúcich firemných rizík a údržby zodpovedajúcej úrovni likvidity a kapitalizácie
- b) zásluhovosť, aby bol zaručený lepší súlad s aktuálnym výkonom a identifikovanou manažérskou kvalitou
- c) spravodlivosť, s cieľom podporiť riadny priebeh a štandardizovaný prístup v oblasti odmeňovania
- d) vonkajšia konkurencieschopnosť celkového ročného odmeňovania, získaná prostredníctvom pravidelných odborných prieskumov, s cieľom prilákať a udržať si najlepšie riadiace a odborné zdroje na trhu
- e) udržateľnosť, obmedziť náklady vyplývajúce z uplatňovania politiky s cieľom oceniť kompatibilitu so strednodobými a dlhodobými strategiami a ročnými cieľmi
- f) dodržiavanie miestnych a európskych právnych predpisov a nariadení, najmä zákona o bankách, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013, delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 604/2014, zákona

o cenných papieroch, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ (MIFID II), delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2017/565.

Celkové odmeňovanie pozostáva z:

- pevnej zložky - zaplatenej za výkon, vrátane požiadaviek na pozíciu a priradenú zodpovednosť, ako aj možné príplatky za zastupovanie;
- pohyblivej zložky - oceňuje dosiahnuté výsledky v krátkodobom a strednodobom / dlhodobom horizonte, priamo súvisiacich s výkonnosťou so zameraním na dlhodobý výkon;
- benefitov.

Pevná zložka musí byť primerane vyvážená s pohyblivou zložkou.

Pevná zložka predstavuje primerane vysoký podiel na celkovej kompenzácii, aby sa umožnila aplikáciu politiky flexibilných pohyblivých komponentov, vrátane možnosti nevyplatiť žiadne pohyblivé zložky.

Hoci nie sú spojené s výkonnosťnými cieľmi, retenčné bonusy sa udeľujú pod podmienkou, že vybraní zamestnanci zostanú v banke na vopred stanovenú dobu alebo do výskytu určitej udalosti a považujú sa za variabilnú odmenu; z tohto dôvodu podliehajú všetkým pravidlám stanoveným na poskytovanie a vyplácanie tohto druhu odmien aj z hľadiska výpočtu premennej na pevný pomer odmien;

Vyplatenie odstupného podlieha pravidlám stanoveným pre krátkodobú pohyblivú odmenu v politike odmeňovania VUB.

V záujme riadneho riešenia konfliktov záujmov sú členovia dozornej rady odmeňovaní len pevnou odmenou. Mechanizmy na základe stimulov založených na výkonnosti inštitúcie sú vylúčené (pozri EBA / GL / 2015/22, odsek 171).

Variabilná zložka odmeny za vybraných pracovníkov podľa § 23a ods. 1 Zákona o bankách sa riadi nasledujúcimi princípmi:

- 40% pohyblivej zložky musí byť odložená
- doba odkladu je 3 roky
- odložená časť podlieha vhodným ex post upravujúcim mechanizmom v závislosti na, okrem iného, úrovni výkonu rizík skutočne prijatých alebo zaistených, a to až k významnému zníženiu alebo nevyplateniu v prípade výsledkov, ktoré sú podstatne nižšie ako prognózy alebo sú negatívne
- významná časť najmenej 50% pohyblivej zložky musí byť poskytovaná vo forme akcií alebo finančných nástrojov, ktoré primerane odrážajú priebežnú úverovú kvalitu banky. Za týmto účelom sú použité akcie IPS alebo VÚB investičné certifikáty.

d) Pomery medzi pevnou a pohyblivou zložkou odmeňovania stanovené v článku 94 ods. 1 písm. g) smernice 2013/36/EÚ

Politika odmeňovania definuje vyvážené rozčlenenie jednotlivých zložiek celkovej odmeny pre vybrané osoby podľa § 23a ods. 1 zákona o bankách. Jej cieľom je predchádzať neprímerane rizikovému správaniu, správaniu zameranému na dosiahnutie iba krátkodobých výsledkov a riadiť možný konflikt záujmov.

S týmto cieľom bol nastavený nasledovný pomer medzi pevnou a pohyblivou zložkou celkovej odmeny:

Pozícia	Pevná zložka	Pohyblivá zložka
Všetky pozície mimo oblasti Kontrola	50 %	50 %
Pozície v oblasti Kontrola (audit, compliance, AML, manažment rizík, interná validácia, politika a metodika rizík)	75 %	25 %

Pri stanovení pravidiel odmeňovania vybraných pozícií nebola uplatnená diskontná sadzba.

e) Informácie o výkonnosťných kritériách, na ktorých sa zakladá nárok na akcie, opcie alebo pohyblivé zložky odmeňovania

Nárok na vyplatenie pohyblivej zložky celkovej odmeny vzniká len vtedy, ak sú dosiahnuté ukazovatele:

- nenastala žiadna strata, negatívny hospodársky výsledok pred zdanením z pokračujúcich činností, ani jeho úprava zo straty do zisku v dôsledku výnosov zo spätného odkúpenia záväzkov, prehodnotenia reálnej hodnoty vlastných záväzkov a zmien v účtovných metódach s pozitívnym vplyvom na výsledok hospodárenia v dôsledku aktualizácie interného modelu jadrových vkladov;

- kapitál Common Equity Tier minimálne na úrovni limitu plánovaného v Rámci rizikového profilu (Risk Appetite Framework);
- ukazovateľ krytia stabilných zdrojov (Net Stable Funding) minimálne na úrovni limitu plánovaného v Rámci rizikového profilu (Risk Appetite Framework);
- žiadne porušenie pracovnej disciplíny ani porušenie pravidiel compliance.

Výška pohyblivej zložky každej pozície priamo závisí na jej individuálnej výkonnosti, ktorá je hodnotená cez plnenie KPI (Kľúčové ukazovatele výkonnosti) v členení na kvantitatívne a kvalitatívne ciele. Jednotlivé KPI reprezentujú ciele v jednej zo štyroch hlavných strategických driverov (ziskovosť, rast, náklady na riziko / udržateľnosť, produktivita) udržateľnosti a ekonomické, finančné, operačné alebo rizikovo upravené ukazovatele. Tieto KPI sú pravidelne nastavované individuálne pre každú pozíciu, pričom sa berie do úvahy úloha každej pozície vo VÚB. Ku každému strategickému driveru sú definované KPI kaskádovaním v súlade so smerovaním strategických plánov. Každé KPI má minimálnu váhu 10 % a maximálnu váhu 30 %.

Minimálna úroveň pre dosiahnutie kvantitatívnych cieľov v celkovom hodnotení výsledkov je 80 % pre pozície v oblasti Business a Governance a 90 % pre pozície Control, pričom maximum je 120 % pre pozície Business a Governance a 110 % pre pozície Control.

Výsledok hodnotenia individuálneho výkonu vstupuje do poradia hodnotenia vybraných pozícií, ktorý je vytvorený zoradením individuálne dosiahnutých výsledkov vybraných pozícií v oblasti Business a Governance.

Vybrané pozície v oblasti Control sú zoradené podľa individuálne dosiahnutých výsledkov do samostatného poradia (poradie pozícií v oblasti Control).

Maximálny bonus je nastavený na úrovni 100 % ročnej základnej mzdy pre pozície v oblasti Business a Governance pozície a 33 % ročnej základnej mzdy pre pozície v oblasti Control.

Výška priznaného bonusu je definovaná ročne na základe výsledného poradia.

Pohyblivá zložka dosiahnutá na základe plnenia vyššie menovaných ukazovateľov a plnenia KPI je vyplácaná v dvoch častiach:

- po vyhodnotení hodnoteného obdobia a stanovení čiastky pohyblivej zložky;
- po uplynutí 3 rokov („Odložená časť“) od vyhodnotenia hodnoteného obdobia a stanovení čiastky pohyblivej zložky.

Odložená časť tvorí 40 % pohyblivej zložky. Jej vyplatenie nie je garantované, ale je priamo závislé na splnení ukazovateľov zadefinovaných pre dlhodobé hodnotenie (3 roky).

Obdobie odkladu je stanovené na 3 roky, s určením výpočtu splátok v troch ročných obdobiach uplynutia platnosti, ktoré nasledujú po roku určenia upfront časti odmeny.

Každá odložená časť je v skutočnosti predmetom mechanizmu ex post úpravy - takzvaného stavu malusu - podľa ktorého môže byť relatívna uznaná suma a prípadne pridelené finančné nástroje znížené až na nulu za rok, na ktorý sa vzťahuje odložená časť, vo vzťahu k úrovni dosiahnutia minimálnych podmienok stanovených regulátorom.

Malus podmienky sú:

1. kapitál Common Equity Tier minimálne na úrovni limitu plánovaného v Rámci rizikového profilu (Risk Appetite Framework);
2. ukazovateľ krytia stabilných zdrojov (Net Stable Funding) minimálne na úrovni limitu plánovaného v Rámci rizikového profilu (Risk Appetite Framework);
3. nenastala žiadna strata, negatívny hospodársky výsledok pred zdanením z pokračujúcich činností, ani jeho úprava zo straty do zisku v dôsledku výnosov zo spätného odkúpenia záväzkov, prehodnotenia reálnej hodnoty vlastných záväzkov a zmien v účtovných metódach s pozitívnym vplyvom na výsledok hospodárenia v dôsledku aktualizácie interného modelu jadrových vkladov.

Konkrétne, ak sa podmienka 1. alebo 2. nespĺnia individuálne, odložená časť sa zníži o 50 %; ak nie je splnená podmienka 3, odložená časť sa zníži na nulu.

Mechanizmus vymedzený v predchádzajúcich odsekoch sa má primerane uplatňovať tak na hotovosť, ako aj na akcie a finančné nástroje pri výpočte počtu pridelených finančných nástrojov, a nie ich nominálnej alebo trhovej hodnoty.

f) Hlavné parametre a zdôvodnenie akéhokoľvek systému pohyblivých zložiek a všetkých ďalších nepeňažných výhod

Cieľom Politiky odmeňovania je zabezpečiť taký systém odmeňovania, ktorý je v súlade s dlhodobými cieľmi a stratégiou banky; naviazaný na výsledky banky; adekvátne nastavený tak, aby zohľadnil všetky riziká; v súlade s úrovňou kapitálu a likvidity potrebných na plánované aktivity; a štruktúrovaný tak, aby sa predišlo neprímeraným výhodám, ktoré by nabádali k porušeniu pravidiel alebo prevzatiu neprímeraného rizika. Pohyblivá zložka odráža dosiahnutý výsledok v krátkodobom a strednodobom / dlhodobom horizonte, priamo súvisí s výkonom so zameraním na dlhodobú výkonnosť.

g) Súhrnné kvantitatívne informácie o odmeňovaní rozčlenené podľa obchodnej oblasti

Názov	Členovia dozornej rady	Členovia predstavenstva	Korporátne funkcie a obchodné línie	Interné kontrolné funkcie	Spolu (stĺ. 3 a 4)	Ostatní zamestnanci
	1	2	3	4	5	6
Celkový počet	5	11	4	2	6	0
Celková výška odmien (v EUR)	93 903	3 224 396	323 197	188 834	512 031	0
Celková výška pohyblivej zložky odmien (v EUR)	0	834 542	82 200	11 700	93 900	0

h) Súhrnné kvantitatívne informácie o odmeňovaní rozčlenené podľa vrcholového manažmentu a pracovníkov, ktorých činnosti majú významný vplyv na profil inštitúcie z hľadiska rizika, týkajúce sa:

- i. Výšky odmien za finančný rok rozdelených na pevnú a pohyblivú odmenu a počtu príjemcov
- ii. Výšky a formy pohyblivej odmeny rozdelenej na peňažnú hotovosť, akcie, nástroje, ktoré súvisia s akciami, a ďalšie formy
- iii. Výšky zostávajúceho odloženého odmeňovania rozdeleného na nárokovateľné a nenárokovateľné časti
- iv. Sumy odloženého odmeňovania priznaného počas účtovného obdobia, vyplateného a zníženého v dôsledku úprav na základe dosiahnutých výsledkov
- v. Nových platieb v súvislosti s prijatím do zamestnania a odstúpným vyplatených počas účtovného obdobia a počtu príjemcov takýchto platieb
- vi. výšky odstúpného priznaného počas účtovného obdobia, počtu príjemcov a najvyššej takejto platby priznanej jednotlivcovi

Č.r.	Názov	Členovia dozornej rady	Členovia predstavenstva	Korporátne funkcie a obchodné línie	Interné kontrolné funkcie	Spolu (stl. 3 a 4)	Ostatní zamestnanci
a	b	1	2	3	4	5	6
1	Celkový počet členov vedenia	5	11				-
2	Počet osôb podľa § 23a ods. 1 zákona o bankách podľa evidenčného stavu prepočítaný na plný pracovný úväzok, okrem členov dozornej rady a členov predstavenstva	-	-	4	2	6	0
3	Počet osôb podľa § 23a ods. 1 zákona o bankách podľa evidenčného stavu, ktorí sú členmi vrcholového manažmentu, okrem členov dozornej rady a členov predstavenstva	-	-	0	0	0	0
i)	4 Celková výška zarúčenej pevnej zložky celkovej odmeny, ktorá bola vyplatená (v EUR)	93 903	1 953 685	278 797	165 434	444 231	0
5	v hotovosti a prevodmi na účty	93 903	1 953 685	278 797	165 434	444 231	0
6	v akciách a im podobných nástrojoch	-	0	-	-	-	0
7	inou formou finančných nástrojov	-	0	-	-	-	0
4a	Celková výška zarúčenej pevnej zložky celkovej odmeny, ktorej vyplatenie je odložené	-	60 000	-	-	-	-
5a	v hotovosti - odložená časť	-	10 000	-	-	-	-
6a	v akciách ISP - Upfront časť, ktorej splatnosť je odložená	-	30 000	-	-	-	-
6b	v akciách ISP- odložená časť	-	20 000	-	-	-	-
ii)	8 Celková výška pohyblivej zložky celkovej odmeny (v EUR)	-	1 084 000	134 000	39 000	173 000	0
9	v hotovosti a prevodmi na účty	-	542 000	97 000	19 500	116 500	0
10	v akciách a im podobných nástrojoch	-	542 000	37 000	19 500	56 500	0
11	vinej forme podľa čl. 94 ods. 1 písm. l) Smernice 2013/36	-	-	-	-	-	0
iii)	12 Celková výška nenárokovateľnej pohyblivej zložky celkovej odmeny, ktorej vyplatenie bolo odložené (v EUR)	-	433 600	29 600	15 600	45 200	0
13	v hotovosti a prevodmi na účty	-	216 800	14 800	7 800	22 600	0
14	v akciách a im podobných nástrojoch	-	216 800	14 800	7 800	22 600	0
15	vinej forme podľa čl. 94 ods. 1 písm. l) bod ii) Smernice 2013/36	-	-	-	-	-	0
iii)	12a Celková výška Upfront časti nárokovateľnej pohyblivej zložky celkovej odmeny, ktorej splatnosť je odložená (v EUR)	-	325 200	22 200	11 700	33 900	0
13a	v hotovosti a prevodmi na účty	-	0	0	0	0	0
14a	v akciách ISP	-	325 200	22 200	11 700	33 900	0
15a	vinej forme podľa čl. 94 ods. 1 písm. l) bod ii) Smernice 2013/36	-	-	-	-	-	0
iii)	16 Článok 450 písm. h) bod (iii) Nariadenia 2013/575 - výška nevyplatené odložené pohyblivej zložky celkovej odmeny poskytnutej v predchádzajúcich obdobiach (v EUR)	-	428 700	20 000	0	20 000	0
	v hotovosti a prevodmi na účty	-	99 300	0	0	0	0
	v ISP akciách	-	281 600	0	0	0	0
	v invest. certifikátoch	-	47 800	20 000	0	20 000	0
iii)	16a Článok 450 písm. h) bod (iii) Nariadenia 2013/575 - výška nevyplatené Upfront pohyblivej zložky celkovej odmeny poskytnutej v predchádzajúcich obdobiach (v EUR)	-	297 900	0	0	0	0
	v hotovosti a prevodmi na účty	-	0	0	0	0	0
	v ISP akciách	-	297 900	0	0	0	0
	v invest. certifikátoch	-	0	0	0	0	0
17	Dodatková úprava dohodnutej pohyblivej zložky celkovej odmeny vrátane odložené, za predchádzajúce obdobia, ktorá bola vykonaná vo vykazovanom období - čl. 94 ods. 1 písm. n) Smernice 2013/36	-	0	0	0	0	0
18	Počet príjemcov zarúčenej pohyblivej zložky celkovej odmeny - čl. 94 ods. 1 písm. d) Smernice 2013/36	-	0	0	0	0	0
19	Celková výška zarúčenej pohyblivej zložky celkovej odmeny - čl. 94 ods. 1 písm. d) Smernice 2013/36	-	0	0	0	0	0
iv)	20 Počet príjemcov, ktorým bolo vyplatené odstupné pri skončení pracovného pomeru	-	1	0	0	0	0
v)	21 Celková výška odstupného pri skončení pracovného pomeru	-	0	0	0	0	0
	v hotovosti - upfront časť, vyplatená	-	0	0	0	0	0
	v akciách ISP upfront časť, ktorých splatnosť je odložená	-	0	0	0	0	0
	Celková výška odstupného pri skončení pracovného pomeru, ktorého vyplatenie bolo odložené (v EUR)	-	20 000	0	0	0	0
	v hotovosti a prevodmi na účty	-	20 000	0	0	0	0
	v akciách a im podobných nástrojoch	-	0	0	0	0	0
22	Najvyššia výška vyplateného odstupného na jednu osobu	-	0	0	0	0	0
23	Počet príjemcov, ktorým boli vyplatené dobrovoľné platby dôchodkovského zabezpečenia	-	0	0	0	0	0
24	Celková výška vyplatených dobrovoľných platieb dôchodkovského zabezpečenia	-	0	0	0	0	0
25	Celková výška pohyblivej zložky celkovej odmeny za viaceré obdobia, ktoré nepodliehajú úprave ročne	-	0	0	0	0	0
iv)	Celková výška Odložené pohyblivej zložky celkovej odmeny, ktorej vyplatenie bolo v roku 2018 (v EUR)	-	695 342	18 800	0	18 800	0
	v hotovosti a prevodmi na účty	-	99 300	0	0	0	0
	v akciách ISP	-	410 042	0	0	0	0
	v invest. Certifikátoch	-	186 000	18 800	0	18 800	0
v)	Nové platby v súvislosti s prijatím do zamestnania	-	0	0	0	0	0

Kvantitatívne informácie, ktoré sú obsahom bodov 1. g) – h) predstavujú príjmy v roku 2018 vybraných pozícií nominovaných za rok 2017, t.j. pohyblivá zložka reprezentuje informáciu o bonusoch za rok 2017 resp. predchádzajúce roky.

Ako cenné papiere sú poskytnuté akcie vydané Intesa Sanpaolo S.p.A., alebo iné cenné papiere určené v súlade s Politikou odmeňovania ISP a Politikou odmeňovania VÚB, a.s. Vo forme iných finančných nástrojov sú poskytnuté VÚB investičné certifikáty v súlade s politikou odmeňovania VÚB, a.s.

VÚB neposkytuje odmeňovanie formou dobrovoľných platieb dôchodkovského zabezpečenia.

- i) počet osôb, ktorým boli vyplatené odmeny v sume 1 milión EUR alebo vyššej za finančný rok, v prípade odmien v sume od 1 do 5 miliónov EUR v členení na pásma po 500 000 EUR a v prípade odmien v sume 5 miliónov EUR a viac v členení na pásma po 1 milióne EUR

Počet príjemcov

0

- j) na žiadosť členského štátu alebo príslušného orgánu celkovú odmenu každého člena riadiaceho orgánu alebo vrcholového manažmentu.

-

2. V prípade inštitúcií, ktoré sú významné z hľadiska ich veľkosti, vnútornej organizácie povahy, rozsahu a zložitosti ich činností, sa kvantitatívne informácie uvedené v tomto článku sprístupňujú aj na úrovni členov riadiaceho orgánu inštitúcie.

Údaje sú už obsiahnuté v bode g).

Požiadavky na zverejňovanie informácií podľa ôsmej časti nariadenia (EÚ) č. 575/2013 - kvalitatívne informácie

Tabuľka 1: EU OVA – Prístup inštitúcie k riadeniu rizík

Všeobecné princípy riadenia rizík

Skupina VÚB prikladá veľký význam riadeniu rizika a kontrole, aby zabezpečila spoľahlivý a udržateľný systém tvorby hodnoty v kontexte kontrolovaného rizika.

Stratégia riadenia rizík má za cieľ dosiahnuť kompletný a konzistentný prehľad o rizikách, zohľadňujúce jednak makro-ekonomický scenár, ale aj stratégiu Skupiny VÚB, a to s podporou kultúry uvedomenia si rizika a šírením transparentnej a presnej reprezentácie úrovne rizika v portfóliách Skupiny.

Stratégie akceptácie rizika sú zosumarizované v Štruktúre Rizikového Apetítu Skupiny (RAF), ktorá je schválená Predstavenstvom Banky. RAF, ktorý bol predstavený v roku 2011 za účelom uistenia sa, že aktivity akceptácie riziká zostávajú v hraniciach očakávaní vlastníkov, bol založený berúc do úvahy rizikovú pozíciu ISP a VÚB a ekonomickú situáciu. Štruktúra RAF definuje všeobecné princípy rizikového apetítu, spolu s kontrolou celkového rizikového profilu (overall risk profile) a hlavných, špecifických rizík Skupiny VÚB (local specific risks).

Berúc do úvahy hlavné Strategické línie Obchodného Plánu Skupiny VÚB, ktoré sú založené na nasledovných prioritách:

- Banka „skutočnej ekonomiky“, ktorá podporuje rodiny a korporácie, spoliehajúc sa na silnú bilanciu a vedúcu pozíciu, ktorá umožňuje zdravo odpovedať na dopyt po úveroch a riadi s opatnosťou finančné bohatstvo svojich klientov;
- Banka s udržateľnou ziskovosťou, v ktorej je prevádzková výkonnosť, produktivita, rizikový profil, likvidita a finančná páka vo vhodnom balanse;
- Vodca v retailovom a korporátnom bankovníctve na Slovensku;
- Banka postavená na potvrdenom divíznom modeli Skupiny, so záväzkom posilnenia a ďalšieho zjednodušovania súčasného modelu, berúc do úvahy vývoj potrieb klientov;
- Jednoduchá, ale zároveň inovatívna Banka, so skutočným mnoho-kanálovým modelom obsluhy klientov.

Banka zadefinovala všeobecné princípy, ktorými sa riadi pri stratégii akceptácie rizika Skupiny VÚB. Vychádzajúc z predpokladu, že zameranie bankovej skupiny Intesa Sanpaolo je na komerčný obchodný model, VÚB definuje svoju pozíciu nasledovne:

- VÚB je lokálna retailová banka, s limitovaným rizikovým apetítom, kde prislusnosť k Skupine ISP jej poskytuje silnú konkurenčnú výhodu;
- cieľom Skupiny VÚB nie je eliminácia rizík, ale ich pochopenie a riadenie, tak aby sa zabezpečil adekvátny návrat pri podstupených rizikách, súčasne zabezpečujúc obchodnú kontinuitu a stabilitu v dlhodobom horizonte;
- VÚB Skupina cieľi svoju úroveň kapitálu (kapitálovú primeranosť) tak, aby bola na úrovni jej hlavných konkurenčných protistrán na Slovensku;
- VÚB Skupina zamýšľa venovať významné úsilie v riadení idiosynkratických rizík (nie nutne spojených s makro-ekonomickými šokmi), ktorým je Skupina vystavená;
- VÚB Skupina prikladá veľký význam monitorovaniu nefinančných rizík, konkrétne
  - o v súvislosti s operačným rizikom prijala predpoklad a stratégiu riadenia, ktorá je orientovaná konzervatívne a, takisto definovaním špecifických limitov a signálov včasného varovania sa zameriava na dosiahnutie optimálneho balansu medzi cieľami rastu a tržieb a s tým spojenými rizikami;
  - o zaviazala sa investovať do aktív a infraštruktúry, s cieľom minimalizácie potenciálneho dopadu na nefunkčnosť IT systémov a kyber útokov;
  - o pre compliance riziko je cieľom formálny a podstatný súlad s existujúcimi pravidlami, za účelom vyhnutia sa pokutám a udržania si solídneho vzťahu dôvery voči všetkým jej zúčastneným stranám;
  - o pracuje s cieľom zabezpečenia formálneho a podstatného súladu s podmienkami súvisiacimi s právnymi záväzkami, s ohľadom na minimalizáciu sťažností a konaní, ktorým je vystavená a vedú k finančným dopadom;
  - o aktívne riadi jej imidž v očiach zúčastnených strán a usiluje sa predísť negatívnym efektom na jej imidž, a to aj pomocou robustného, udržateľného rastu schopného generovať hodnotu pre všetky zúčastnené strany.

Všeobecné princípy sa aplikujú na úrovni Skupiny, ako aj jednotlivých obchodných útvarov alebo úrovni spoločností Skupiny VÚB. V prípade externého rastu sa všeobecné princípy aplikujú rovnako, pričom sa adaptujú na špecifické charakteristiky trhu a konkurenčný scenár.

RAF teda reprezentuje celkovú štruktúru, v ktorej riziká podstupované Skupinou sú riadenie pomocou definovaných všeobecných princípov rizikového apetítu a výsledného štruktúrovania riadenia:

- celkového rizikového profilu (overall risk profile);
- hlavných (lokálnych) špecifických rizík Skupiny VÚB; (local specific risks);
- individuálnych rizík.

Riadenie celkového rizikového profilu je založené na všeobecných princípoch, tie sú následne artikulované vo forme štruktúry limitov, ktorých cieľom je zaistenie, že Skupina je v súlade s minimálnymi požiadavkami na solventnosť (kapitálovú primeranosť), likviditu a profitabilitu, a to aj v prípade stresu. Zároveň sa ňou sleduje zaistenie požadovanej úrovne reputačného a compliance profilu.

Špecificky, cieľom riadenia celkového rizikového profilu je udržiavanie adekvátnych úrovní:

- kapitalizácie, aj v čase významného makroekonomického stresu, a to v súvislosti s oboma Piliermi, pomocou sledovania ukazovateľov Common Equity Ratio, Total Capital Ratio, Leverage Ratio a Risk Bearing Capacity (Pilier 2);
- likvidity, dostatočnej na reakciu v časoch napätia, zahŕňajúc rozšírené obdobie napätia, na rôznych trhoch financovania, v súvislosti s krátkou-dobou a štruktúrálnou situáciou, pomocou sledovania vnútorných limitov na Liquidity Coverage Ratio, Net Stable Funding Ratio, Funding/Lending gap a Asset Encumbrance;
- stabilita profitability, pomocou sledovania čistého príjmu a upravených prevádzkových nákladov na tržbách, ktoré reprezentujú hlavnú potenciálnu príčinu nestability;
- riadenia prevádzkových a reputačných rizík, s cieľom zníženia rizika vzniku negatívnych udalostí, ktoré by mohli ohroziť ekonomickú stabilitu Skupiny a jej imidž.

V súlade s EBA Guideline (EBA/GL/2015/02), ktorý definuje „Minimálne kvantitatívne a kvalitatívne ukazovatele ozdravného plánu“, bola v roku 2016 urobená revízia RAF Skupiny ISP a VÚB, pridaním nových indikátorov (hlavne kvalita aktív, trhové a makroekonomické indikátory), ako hranice včasného varovania a to v súlade s Ozdravným Plánom Skupiny ISP (VÚB je súčasť Ozdravného plánu Skupiny ISP).

Riadenie lokálnych špecifických rizík sa zameriava na určenie rizikového apetítu, ktorý chce Skupina nadobúdať v súvislosti s expozíciami, ktoré môžu reprezentovať hlavne významné koncentrácie. Takéto riadenie je implementované pomocou definovania špecifických limitov, procesov riadenia a nástrojmi znižovania rizika, ktorých cieľom je limitácia dopadu významných scenárov na Skupinu. Tieto riziká sú vyhodnocované zahŕňajúc stresové scenáre a sú pravidelne monitorované pomocou systému Riadenia rizík.

Špecificky, hlavné lokálne špecifické riziká, ktoré sú monitorované:

- významné rizikové koncentrácie (napr. koncentrácia individuálnych protistrán, riziko štátu alebo financovanie developerských projektov);
- individuálne riziká, ktoré tvoria celkový rizikový profil Skupiny, pričom jednotlivé prevádzkové limity sú definované v špecifických politikách, dotvárajúc štruktúru rizikového apetítu Skupiny VÚB.

Definovanie rizikového apetítu je komplexný proces, zastrešovaný Chief Risk Officer-om, ktorý zahŕňa interakciu s Chief Financial Officer-om a vedúcimi jednotlivých (obchodných) útvarov, je vyvíjaný v súlade s procesmi ICAAP, ILAAP a Ozdravný plan, a reprezentuje štruktúru rizík, v ktorej je rozpočet a obchodný plan tvorený. Týmto je garantovaná konzistencia medzi stratégiou a politikou akceptácie rizika, a plánom a rozpočtom Skupiny VÚB.

Definovanie rizikového apetítu a výsledných prevádzkových limitov pre lokálne špecifické riziká, používanie inštrumentov merania rizík v procesoch riadenia úverov a riadenie prevádzkových rizík, používanie mier kapitálu v riziku (capital-at-risk) pre účely reporting a vyhodnocovanie kapitálovej primeranosti v Skupine, reprezentuje fundamentálne míľniky v prevádzkovej aplikácii stratégie rizík, definovanej Predstavensvom VÚB Banky, v rámci celého procesu rozhodovania, nižšie k prevádzkovým jednotkám a jednotlivým deskom.

Skupina stanovuje tieto všeobecné princípy v politikách, limitoch, a kritériách, aplikovaných v rámci rôznych kategórií rizika a obchodných oblastí, v zrozumiteľnej štruktúre riadenia a kontrole limitov, a procedúrach.

Vyhodnocovanie celkového rizikového profilu Skupiny VÚB je vykonávané ročne v rámci procesu ICAAP, ktorý reprezentuje proces samo-hodnotenia, v zmysle vnútorných pravidiel Skupiny ISP a VÚB.

Skupina VÚB pripravuje Ozdravný plan, ktorý reprezentuje integrálnu súčasť Ozdravného plánu Skupiny ISP, v zmysle indikácií od orgánov dohľadu. Proces, ktorý riadi prípravu tohto plánu je integrálnou časťou odpovede regulátorov na cezhraničné rezolúcie bank a finančných inštitúcií, definovaných ako "too-big-to-fail". Ozdravný plán zavádza metódy a aktivity, ktoré sa použijú na obnovenie dlhodobej ekonomickej stability inštitúcie, v prípade významného zhoršenia finančnej situácie.

Riziková kultúra

Maximálna pozornosť je venovaná zdieľaniu a internalizácii povedomia o riziku, potvrdením princípov cez periodickú tvorbu a revízie referenčných dokumentov (správy Riadenia rizík, ICAAP & RAF, Tableau de Bord, atď.), a prijímaním špecifických aktivít za účelom implementácie plánov rozvoja, ktoré vychádzajú z pravidiel, vydaných jednotlivými výbormi a korporátnymi funkciami.

Cieľom prístupu riadenia rizík je dosiahnutie integrovaného a konzistentného systému mier, zohľadňujúc makroekonomický scenár, ako aj rizikový profil Skupiny, a to pomocou presadzovania povedomia o riziku cez transparentnú a dôkladnú reprezentáciu rizikových úrovni portfólií Skupiny. V tomto kontexte treba vnímať aj úsilie, ktoré bolo vynaložené v posledných rokoch v súvislosti s projektami Basel 2 a 3, s cieľom získať povolenia od orgánov dohľadu pre používanie interných ratingov pre výpočet požiadavky pre úverové riziko a zabezpečenia validácie interných modelov trhového a operačného rizika.

Skupina podporuje šírenie povedomia o riziku cez rozsiahle úsilie školení, zameraných na zaistenie správnej aplikácie interných modelov riadenia rizík. Aktivity prijímané v súvislosti s týmto cieľom sú zriadené cez systematický a koordinovaný prístup k riadeniu rizík, v súlade s požiadavkami definovanými relevantnou reguláciou, a s neustálou podporou materskej spoločnosti pre posilnenie lokálneho vyhodnocovania rizika a systémov sledovania.

Riziková kultúra, v Skupiny ISP a VÚB, je šírená pomocou série aktivít, ako:

- CRO Forum (stretnutia s Chief Risk Officer-mi medzinárodných dcér Skupiny ISP, so zodpovedajúcimi štruktúrami materskej spoločnosti; cieľom stretnutia je podporiť diskusiu spoločných otázok a problémov, využitím skúseností v Skupine ISP a zlepšovaním znalostí špecifik lokálnych trhov, v súvislosti s prevádzkovými a regulačnými aspektami. Počas týchto stretnutí je rovnako ilustrovaný rozvoj pravidiel riadenia rizík, reportovaním stavu spoločných strategických projektov na úrovni Skupiny ISP, za účelom uľahčenia následných príležitostí pre dialóg a využívania synergií.
- Programy školení na úrovni Skupiny ISP a VÚB (napr. Risk Academy, Welcome days, atď.), zameraných na internalizáciu povedomia rizík v Skupine ISP a VÚB, primárne pre medzinárodné dcéry a to za účelom posilnenia kvality Riadenia rizík na úrovni bankovej Skupiny ISP;
- Dedikované hodnotenia a prieskumy rizikovej kultúry Skupiny, a následné porovnanie (interné a s konkurenciou).

Zistenia, ako aj iniciatívy rozvoja a plány cielených opatrení, sú periodicky reportované relevantným výborom a korporátnym funkciam Skupiny ISP a VÚB.

Organizácia riadenia rizík

Politiky akceptácie rizika sú definované Predstavenstvom Banky, ktorý má strategickú riadiacu funkciu a Dozornou Radou, so strategickou funkciou dohľadu a kontroly. Predstavenstvo Banky vykonáva svoje aktivity pomocou špecifických vnútorných Výborov, z ktorých sú nasledovné so strategickým významom:

- Výbor pre Riadenie Aktív a Pasív (ALCO);
- Výbor pre Riadenie Úverového Rizika (CRGC);
- Výbor pre Riadenie Operačného Rizika (ORC);
- Výbore pre Koordináciu Vnútornej Kontroly (ICCC).

Korporátnym funkciam VÚB asistujú svojimi aktivitami Výbory, ako aj Chief Risk Officer, ktorý reportuje priamo zástupcovi Generálneho riaditeľa.

Chief Risk Officer, ktorému reportujú útvary riadenia rizík, ako aj vybrané kontrolné funkcie a útvar internej validácie, reprezentuje „druhý stupeň kontroly“ v riadení korporátnych rizík, s oddeleným a nezávislým postavením voči obchodným funkciam.

Chief Risk Officer je zodpovedný za návrh RAF, nastavenie pravidiel a politík riadenia rizík Skupiny VÚB a to v súlade so stratégiou a cieľmi Skupiny, a koordináciu a overovanie implementácie týchto pravidiel a politík útvarmi za to zodpovednými, zahŕňajúc rôzne korporátne útvary. Chief Risk Officer zabezpečuje riadenia rizikového profilu Skupiny nastavovaním metód a sledovania expozície voči rôznym typom rizík a pravidelným reportovaním situácie Výborom a korporátnym funkciam.

Compliance Officer reportuje priamo zástupcovi Generálneho riaditeľa, v pozícii nezávislej od prevádzkových útvarov a oddelenie od interného auditu, čo zabezpečuje riadenie compliance rizika Skupiny, v prevádzkovom aj reputačnom komponente, zahŕňajúc riziko sankcií, strát a škôd, ktoré môžu vzniknúť nevhodnou obsluhou klienta alebo takých aktivít, ktoré môžu ohroziť integritu a riadne fungovanie trhov (conduct risk). Zároveň, v súlade s korporátnymi stratégiami a cieľmi, Compliance Officer definuje pravidlá a politiky, ktoré zahŕňajú stanoviská a limity pre RAF, a pracuje s korporátnymi kontrolnými funkciami s cieľom efektívneho integrovania procesu riadenia rizík.

ALCO, ktorého predsedom je Generálny riaditeľ, je stálym rozhodovacím a konzultačným výborom zameraným na riadenie finančných rizík, záležitosti spojené s aktívnou správou hodnôt, na strategické a operatívne riadenie aktív a pasív a na správu a riadenie finančných produktov.

CRGC, ktorého predsedom je Generálny riaditeľ, je stály rozhodovací a poradenský výbor, ktorého poslaním je zaistiť kvalifikované a koordinované riadenie úverového rizika v rámci úverových právomocí Banky a dodržiavania platných zákonov, predpisov ISP Skupiny a strategických rozhodnutí materskej spoločnosti. Výbor zodpovedá hlavne za definovanie a aktualizáciu strategických smerníc úverového rizika a postupov pre riadenie úverov na základe neprerušitého monitoringu portfólia.

ORC, ktorého predsedom je CRO, je stálym rozhodovacím a poradenským výborom zameraným na riadenia operačného rizika, zahŕňajúc agendu ICT a reputačného rizika.

ICCC, ktorého predsedom je riaditeľ Vnútornej kontroly, je výborom pre koordináciu vnútornej kontroly a jeho cieľom je posilniť koordináciu a nástroje spolupráce medzi útvarmi spojené s vnútorným kontrolným systémom a umožniť integráciu procesu riadenia rizika.

VÚB Banka vykonáva riadiacu a koordinačnú úlohu v súvislosti s Výbormi Skupiny VÚB, s cieľom zaistenia efektívneho a účinného riadenia rizík v Skupine VÚB.

Korporátne funkcie spoločností Skupiny VÚB si sú vedomé rozhodnutí, ktoré uskutočnila VÚB Banka a sú zodpovedné za implementáciu, v rámci vlastnej organizácie, stratégií kontrol a politík, nasledovaním a presadzovaním ich integrácie v rámci skupinových kontrol.

CRO je zodpovedný za prevádzkovú implementáciu strategických a riadiacich pravidiel, v rámci celého bankového rozhodovacieho procesu, až k jednotlivým prevádzkovým jednotkám.

Divízia Riadenia rizík vo VÚB Banka sa skladá z nasledovných organizačných útvarov:

- Odbor Kontroly úverového portfólia a Interná Validácia;
- Odbor Riadenie podnikových rizík;
- Odbor Úverové riziko;
- Odbor Manažment rizikových pohľadávok;
- Odbor Politika a metodika;
- Oddelenie Middle office firemnej klientely.

Vnútroň kontrolný systém

Skupina VÚB, s cieľom zabezpečiť náležité a obozretné riadenie, spája ziskovosť podnikania s pozornou rizikovo akceptovateľnou činnosťou a prevádzkovým vedením založeným na bezúhonnosti.

Z toho dôvodu skupina VÚB, v súlade s platnými právnymi a regulačnými nariadeniami, zaviedla vnútroň kontrolný systém schopný identifikovať, merať a priebežne sledovať riziká charakteristické pre jej obchodnú činnosť.

Vnútroň kontrolný systém skupiny VÚB je založený na súbore pravidiel, procedúr a organizačných štruktúr, s cieľom zabezpečiť súlad so stratégiou skupiny VÚB a dosahovanie nasledovných cieľov:

- efektívnosť a účinnosť procesov skupiny VÚB;
- bezpečnosť hodnoty aktív a ochrana pred stratou;
- identifikácia, meranie a zmierňovanie rizík;
- spoľahlivosť a úplnosť účtovníctva a informácií pre riadenie;
- súlad činností s právnymi, regulačnými nariadeniami rovnako ako aj s postupmi, plánmi, procedúrami vnútroň predpismi.

Vnútroň kontrolný systém je charakterizovaný infraštruktúrou (regulačný rámec), ktorá zabezpečuje organizovaný a systematický prístup k smerniciam, procedúram, organizačným štruktúram, rizikám a kontrolám v rámci podnikania, a tiež zahŕňa právne ustanovenia, spolu s pokynmi dozorných orgánov, politík skupiny VÚB a očakávaní Intesa Sanpaolo.

Regulačný rámec sa skladá z "Riadiacich dokumentov", ktoré poskytujú prehľad o činnostiach banky (Stanovy spoločnosti, Etický kódex, Politiky, Direktívy, Kompetenčný poriadok, Organizačné modely, atď.) a z presnejšie vymedzených prevádzkových usmernení, ktoré riadia pracovné procesy, jednotlivé činnosti a pridružené kontroly.

Presnejšie, pravidlá spoločnosti určujú organizačné riešenia, ktoré:

- zabezpečujú vhodné rozdelenie obchodných, prevádzkových a kontrolných funkcií a zabraňujú situáciám vzniku konfliktu záujmu v priradaovaní zodpovedností;
- sú schopné primerane identifikovať, merať a sledovať hlavné riziká predpokladané v rozličných prevádzkových segmentoch;

- umožňujú zaznamenávanie každej prevádzkovej udalosti s primeraným stupňom detailu a čiastkovo, zabezpečujú správne vykázanie každej transakcie v čase;
- zaisťujú dôveryhodné informačné systémy a vhodné postupy vykazovania informácií pre rôzne úrovne riadenia a kontroly;
- zabezpečujú včasné oznámenia a okamžité riešenia akýchkoľvek nezrovnalostí, odhalených útvarmi a kontrolnými funkciami, zodpovedným úrovňam v rámci riadenia.

Organizačná štruktúra skupiny VÚB tiež umožňuje jednotnú a formalizovanú identifikáciu zodpovedností. Na úrovni riadenia skupina VUB prijala dvojité model riadenia, v ktorom sú kontrolné a strategické funkcie riadenia vykonávané Dozornou radou, oddelené od riadenia obchodnej činnosti spoločnosti, vykonávanej Predstavenstvom v súlade s platnými právnymi ustanoveniami.

Dozorná rada zriadila Výbor pre audit, ktorý pomáha dohliadať na vnútorný kontrolný systém, riadenie rizika, účtovníctvo a IT systémy. Výbor pre audit vykonáva svoje povinnosti a úlohy ustanovené v Zákone o štatutárnom audite.

Z presnejšieho prevádzkového pohľadu banka identifikovala nasledovné makro druhy kontrol:

- priame kontroly, zamerané na zabezpečenie správneho vykonávania každodenných činností a jednotlivých transakcií. Spravidla sú takéto kontroly vykonávané výkonnými oddeleniami (obchodu alebo podpory) alebo zahrnuté do IT postupov a vykonávané v rámci činností Back Office oddelenia banky;
- kontroly riadenia rizika, zamerané na plnenie povinností vyplývajúcich z definícií metodík riadenia rizika, preverenie dodržiavania limitov priradených rozličným prevádzkovým činnostiam a kontrolovanie súladu činností každého výkonného oddelenia s priradenými cieľmi návratnosti rizika. Tieto sú bežne vykonávané výkonnými oddeleniami;
- kontroly súladu, zložené z politík a procedúr, ktoré identifikujú, hodnotia, kontrolujú a riadia riziko nedodržiavania zákonov, opatrení dozorných orgánov alebo samostanovených pravidiel, rovnako ako aj akýchkoľvek iných pravidiel, ktoré môže požadovať skupina;
- kontroly vnútorného auditu, zamerané na identifikáciu anomálneho vývoja, porušovania procedúr a usmernení, rovnako ako aj hodnotenie celkového fungovania vnútorného kontrolného systému. Táto činnosť je vykonávaná inými oddeleniami, nezávislými od výkonných oddelení.

Vnútorný kontrolný systém je pravidelne hodnotený a upravovaný v súlade s vývojom obchodnej činnosti a posudzovaním súvislostí. Výsledkom toho je kontrolný systém skupiny VÚB v súlade s pokynmi dozorných orgánov. Samozrejme, popri zložitom systéme priamych kontrol týkajúcich sa funkcií všetkých vedúcich a ostatných zamestnancov, bola vytvorená divízia Riadenie rizika, špecificky zameraná na kontroly súvisiace s kontrolou riadenia rizika (vrátane Odboru Úverové Riziko, Metodika, Monitoring úverového portfólia a Vnútorná validácia v súlade s Basel 2). Riadenie kontrol súladu (odbor Compliance a odbor Právne služby) podlieha zástupcovi generálneho riaditeľa, vyčleneným od obchodných útvarov.

Taktiež je určený odbor Vnútorná kontrola a vnútorný audit banky, ktorý je priamo podriadený Dozornej rade a tiež funkčne prepojený s Výborom pre audit.

Riadenie Rizík a funkcia Internej Validácie

CRO je zodpovedný za prevádzkovú implementáciu pravidiel stratégie a riadenia pre celý rozhodovací proces súvisiaci s rizikom, aj dole k jednotlivým prevádzkovým jednotkám. Úlohy a funkcie sú sumarizované v nasledujúcich kapitolách.

Cez odbor Kontroly úverového portfólia a Interná Validácia, vykonáva CRO druhý stupeň sledovania a kontroly kreditného a ďalších rizík. Aktivity vykonávané na úveroch sledujú kvalitu, kompozíciu a vývoj rôznych úverových portfólií, aj cez kontroly zamerané na riziko v súvislosti so správnou klasifikáciou a tvorbou opravných položiek pre jednotlivé pozície („single name“ kontroly). Zároveň vykonáva monitoring a kontroly zamerané na pridelenie správneho ratingu a procesmi súvisiacimi s úverovým procesom.

Vo všeobecnosti, vykonávané kontroly zahŕňajú hodnotenie kreditných procesov, takisto s cieľom overenia vhodnosti aplikovaných prvo-stupňových kontrol, zahŕňajúc vhodný výkon a možnosť overenia (traceability). Sledovanie a kontroly pri iných rizikách ako je kreditné, sú zamerané na verifikáciu toho, že prvo-stupňové kontroly sú správne nastavené s ohľadom na ich kompletnosť, efektívnosť, možnosť odhalenia a overenia, identifikujúc oblasti vyžadujúce zlepšenie, a tam kde to je potrebné, nápravné opatrenia.

Ako časť vnútorného kontrolného systému implementovaného Bankou, účelom funkcie Interná validácia je neustále hodnotenie, v súlade s požiadavkami regulácie, súladu interných systémov merania a riadenia rizika v čase, a to s ohľadom na stanovenie kapitálovej požiadavky v zmysle regulatórnych požiadaviek, potrieb Skupiny VÚB a zmenách v trhových referenciách. Validácia funkcia je zverená odboru Kontrola úverového portfólia a Interná Validácia, ktorý je zodpovedný za aktivity na Skupinovej úrovni, v súlade s regulatórnymi požiadavkami, zastrešujúc jednotné riadenie procesu kontrol nad systémami interných modelov merania rizika.

V rámci tohto odboru, ktorý reportuje priamo CRO, oddelenie Interná Validácia zabezpečuje, že interné modely, či už tie ktoré sú v prevádzke alebo vo vývoji, sú validované s ohľadom na rizikový profil krytý Pilirom 1 a 2 Bazilejskou Dohodou, v súlade s požiadavkami na nezávislosť, ktorá je definovaná v aplikovanej regulácii.

Proces validácie je prevažne riadený materskou spoločnosťou a roll-out plánom VÚB a požiadavkami regulátora.

V súvislosti s rizikami Piliera 1 je validácia nutným predpokladom pre použitie interných modelov pre regulátorne účely. Funkcia validácie vykonáva hodnotenia systémov riadenia a merania rizík s ohľadom na modely, procesy, a infraštruktúru informačných technológií a ich súlad v čase s regulátornými požiadavkami, potrebami Skupiny VÚB a zmenách v trhových referenciách. Úroveň zahrnutia štruktúry závisí od rozdielnych druhoch validácie (vývoj/prijatie interného systému, aplikácia pre prijatie/rozšírenie interného modelu, aplikácia pre zmenu v modeli a kontinuálna validácia).

Počas úvodnej validácie, ako aj kontinuálnej validácie (aspoň ročne), sú výsledky aktivít oddelenia Interná Validácia prezentované kompetentným funkciám, posunuté odboru Vnútornej Audit pre ich súvisiace auditné aktivity, ako aj kompetentným Výborom pre schválenie certifikácie súladu interným systémom s regulátornými požiadavkami, a následne odoslané orgánom dohľadu.

V súvislosti s rizikami Piliera 2, oddelenie Interná Validácia vykonáva analýzy metodík, primárne s cieľom verifikácie ekonomickej a štatistickej konzistencie metrík merania alebo odhadovania významných rizík, ako aj robustnosti použitých metodík a odhadov produkovaných pre meranie a odhad významných rizík.

Oddelenie Interná validácia nasleduje decentralizovaný prístup, a teda je koordinovaná a dohliadaná útvarom Interná Validácia materskej spoločnosti.

Funkcia vo všeobecnosti takisto poskytuje poradenstvo a návrhy spoločnosti a funkciám Skupiny VÚB na kontinuálnej báze, s cieľom zlepšenia účinnosti procesov riadenia rizík, kontroly a riadenia systémov merania a riadenia, používaných pre účely určenia kapitálovej požiadavky.

Interná Validácia je zároveň zodpovedná za validáciu interných systémov používaných pre radiace účely a prispieva rozvoju štruktúry modelov rizika pre riziká Piliera 1 a 2.

Odbor Compliance

Riadenie compliance rizika je vo VÚB považované za strategicky dôležitú funkciu v súvislosti s dodržiavaním právnych predpisov a so zabezpečením poctivého poskytovania bankových služieb založenom na dôvere.

Odbor Compliance bol v banke VUB, a.s vytvorený v roku 2005 a je priamo podriadený zástupcovi generálneho riaditeľa banky. Má nezávislé postavenie vo vzťahu k manažmentu rizík a ku compliance kontrole. Odbor Compliance je oddelený od odboru Vnútornej kontrola a vnútorný audit banky. Avšak činnosti odboru Compliance sú predmetom kontroly odboru Vnútornej kontrola a vnútorný audit banky.

V priebehu druhej polovice roku 2009, odbor Compliance začal implementovať projekt skupinového modelu v oblasti Compliance, vychádzajúci zo smernice pre skupinu ISP. Táto skupinová smernica stanovuje zodpovednosti a makroprocesy pre zosúladenie, s cieľom minimalizovať non-compliance riziko prostredníctvom spoločného úsilia všetkých funkcií spoločnosti. Odbor Compliance je zodpovedný predovšetkým za dohľad nad riadením compliance rizika pomocou vydaných smerníc, politík a metodík. Prostredníctvom koordinácie ostatných funkcií spoločnosti, je odbor Compliance tiež zodpovedný za identifikáciu a stanovenie non-compliance rizík, za prijatie funkčných a organizačných opatrení na ich zmiernenie, za predbežné hodnotenie compliance inovatívnych projektov, operácií, nových produktov a služieb, za poskytnutie poradenstva a podpory orgánom dohľadu a obchodným útvarom vo všetkých oblastiach s významným non-compliance rizikom, spolu s odborom Vnútornej kontrola a vnútorný audit za monitoring a dohľad nad fungovaním banky, a za šírenie korporátnej kultúry založenej na princípoch čestnosti, spravodlivosti a rešpekte vnútorných duševných hodnôt a pravidiel banky.

Aktivity vykonávané v priebehu roka sa sústreďujú do regulátornej oblasti vo vzťahu ku compliance riziku a to predovšetkým:

- vo vzťahu k oblasti poskytovania investičných a platobných služieb sa aktivity týkajú kontroly procesu zosúladenia s MiFID II, EMIR a PSD legislatívou, implementácie kontrol a organizačných opatrení podľa právnej úpravy, úpravy procesov a procedúr a zavedenia potrebných vzdelávacích aktivít. Aktivity odboru Compliance taktiež zahŕňajú zavádzanie vnútrogrupinových pravidiel v oblasti ochrany spotrebiteľa, ochrany finančného spotrebiteľa a distribúcie OTC derivátov ako aj ošetrovanie nových produktov a služieb, riadenie konfliktu záujmov a monitoring klientskych aktivít pri prevencii pred zneužitím trhu;
- podpora bola poskytovaná obchodným útvarom pre transparentný reporting a všeobecne vo vzťahu k regulácii na ochranu klienta.

Odbor Vnútná kontrola a vnútorný audit banky

Ohľadom činností interného auditu, odbor Vnútná kontrola a vnútorný audit banky je zodpovedný za zabezpečenie plynulého a nezávislého dohľadu nad správnym postupom činností a procesov skupiny VUB, za účelom predchádzania alebo identifikovania akýchkoľvek nezrovnalostí alebo riskantného správania sa a situácií, za hodnotenie funkčnosti celého vnútorného kontrolného systému a jeho primeranosti v zabezpečení: (i) efektívnosti a účinnosti procesov spoločnosti, (ii) bezpečnosti hodnoty aktív a ich ochranu pred stratou, (iii) spoľahlivosti a úplnosti účtovníctva a informácií pre riadenie a (iv) súladu operácií s postupmi vydanými správnyimi orgánmi skupiny VUB, internými aj externými nariadeniami a očakávaniami bankových dohľadov.

Okrem toho odbor zabezpečuje poradenstvo manažmentu Banky a ostatným útvarom, aj prostredníctvom monitorovania a účasti na projektoch, za účelom zlepšiť efektívnosť procesov kontroly, riadenia rizika a riadenia organizácie.

Odbor vnútná kontrola a vnútorný audit má zamestnancov s primeranými odbornými znalosťami a skúsenosťami.

Odbor vnútná kontrola a vnútorný audit má model štruktúry a kontroly, ktorý je usporiadaný tak aby efektívne zahrnul všetky riziká pokrývané odborom Vnútná kontrola a vnútorný audit banky. Odbor vnútná kontrola a vnútorný audit vykonáva všetky aktivity rešpektujúc nezávislosť vnútorného auditu a v súlade s princípmi etického kódexu.

Priamy dohľad bol vykonávaný predovšetkým prostredníctvom:

- kontroly prevádzkových procesov pobočiek a útvarov ústredia, s preverením aj prostredníctvom kontrol na mieste: (i) funkčnosti priamych kontrol, s ohľadom na interné a externé usmernenia, (ii) spoľahlivosti organizačných usporiadaní a mechanizmov poverení, (iii) správnosti dostupných informácií v rozličných činnostiach a ich primeranom použití s voľným a nezávislým prístupom k činnostiam, údajom, dokumentácii a (iv) uplatnením primeraných nástrojov a metodík;
- dohľadu prostredníctvom kontroly na diaľku s doplnením návštevami na mieste, overením primeranosti procesu vzniku a riadenia pohľadávok, s ohľadom na systém kontroly rizika a fungovanie mechanizmov jeho merania na mieste;
- sledovania procesu merania, riadenia a kontroly postavenia skupiny VÚB na trhu, rizika zmluvnej strany, operačných a úverových rizík, pravidelné preverenie internej validácie modelov a procesu ICAAP vyvinutého pre Basel 3 a usmernení NBS pre obozretné podnikanie;
- hodnotenia primeranosti a efektívnosti vývoja systému informačných technológií a radiacích procesov, s cieľom zabezpečiť ich spoľahlivosť, bezpečnosť a fungovanie;
- kontroly, tiež prostredníctvom návštev na mieste, procesov súvisiacich s finančnými činnosťami a primeranosť súvisiacich rizík radiacích systémov;
- kontroly súladu s pravidlami fungovania a správnosť procedúr schválených pre investičné služby rovnako ako aj súlad s platnými usmerneniami s ohľadom na oddelenie aktív klientov;
- preverenie činností vykonávaných zahraničnou pobočkou a dcérskymi spoločnosťami, s účasťou interných audítorov miestnych, aj z ústredia banky.

Počas roka odbor Vnútný audit a vnútná kontrola tiež zabezpečuje monitorovanie všetkých hlavných integračných projektov venujúc primeranú pozornosť kontrolným mechanizmom v bankových modeloch a procesoch, a vo všeobecnosti, efektívnosti a účinnosti kontrolného systému zriadeného v rámci skupiny VÚB.

Nepriamy dohľad bol vykonávaný prostredníctvom priamej a funkčnej koordinácie štruktúr auditu v dcérskej spoločnosti, za účelom zabezpečiť konzistentnosť kontrol a primeranú pozornosť k rôznym druhom rizika. Rovnako boli vykonávané priame kontroly na mieste.

Pri výkone svojich činností, odbor Vnútná kontrola a vnútorný audit banky používa metodiky pre predbežné analýzy rizík v rôznych oblastiach. Na základe detailného posúdenia rizík a následných priorit, odbor Vnútná kontrola a vnútorný audit banky pripravuje a predkladá Ročný plán auditov na prednostné posúdenie Výboru pre audit, Odboru Interného auditu v Intesa Sanpaolo a Predstavenstvu, následne Dozornej rade banky na schválenie. Na základe tohto plánu vykonáva svoje činnosti počas roka, uskutočnením naplánovaných auditov.

Akékoľvek slabé miesta boli systematicky hlásené relevantným odborom a vedeniu za účelom prijatia okamžitých nápravných opatrení, ktoré sú následne monitorované v rámci pravidelného hodnotenia plnenia opatrení.

Hodnotenie vnútorného kontrolného systému odvodeného od individuálnych kontrol, ako aj hodnotenie reziduálneho rizika auditovaného procesu bolo pravidelne postupované Výboru pre audit, Predstavenstvu a Dozornej rade, ktoré vyžadujú detailné aktualizácie stavu riešení s cieľom zmierniť slabé kritické miesta. Okrem toho, najzávažnejšie udalosti im boli okamžite oznámené - nielen Výboru pre audit, ale aj Odboru Interného auditu v Intesa Sanpaolo.

Rozsah riadených rizík

Riziká identifikované, pokryté a zahrnuté v rámci ekonomického kapitálu sú nasledujúce:

- kreditné riziko a riziko protistrany. Táto kategória zahŕňa aj riziko koncentrácie;

- finančné riziko bankovej knihy, prevažne reprezentované úrokovou mierou;
- operačné riziko, zahŕňa aj právne riziko, compliance riziko, ICT riziko a riziko modelu;
- strategické riziko
- riziko z vlastnených nehnuteľností (bez ohľadu na účel);
- riziko spoluúčasť, ktoré nie sú predmetom konsolidácie.

Zabezpečovanie rizika (risk hedging), s ohľadom na charakter, frekvenciu a potenciálny dopad rizika, vychádza z konštantného balansu medzi mitigačnou/zabezpečujúcou aktivitou, kontrolnou procedúrou/procesom a aktivitami chrániacimi kapitálovú pozíciu, zahŕňajúc stresové testovanie.

Konkrétna pozornosť je venovaná riadeniu pozície krátkodobej a štrukturálnej likvidity, nasledujúc špecifické politiky a procedúry, zabezpečujúc plný súlad s limitmi stanovenými na úrovni Skupiny a prevádzkovými pod-oblasťami, a to v súlade s medzinárodnou reguláciou a rizikovým apetítom schváleným pre Skupinu VÚB.

Skupina takisto prikladá veľký význam riadenia reputačného rizika, ktoré sa usiluje riadiť nielen cez organizačné útvary so špecifickými povinnosťami s ohľadom na propagáciu a ochranu imidžu Skupiny, ale aj cez procesy riadenia primárnych rizík a implementáciou špecifických, dedikovaných komunikačných a reportovacích tokov.

Hodnotenia každého jedného typu rizika Skupiny sú integrované v sumárnej sume – ekonomický kapitál – ktorý je definovaný ako maximálna neočakávaná strata Skupiny, ktorá môže nastať v horizonte jedného roka. Toto je kľúčová miera pre určenie finančnej štruktúry Skupiny a jej rizikovej tolerancie, a prevádzkových pravidiel, zabezpečujúc balans medzi rizikami, ktoré chce Skupina podstúpiť a návratom pre vlastníka. Jej odhad vychádza zo súčasnej situácie a takisto aj z predpovede, na základe predpokladov rozpočtu a projektovaného ekonomického scenára v podmienkach normálneho vývoja, ako aj stresu. Odhad kapitálu je zahrnutý v reportingu o riziku, ktorý je štvrťročne predkladaný Dozornej Rade, Auditórskemu Výboru a Predstavenstvu.

Pre účely, ktoré sú popísané vyššie, používa Skupina ISP a VÚB širokú škálu nástrojov a techník, pre odhadovanie a riadenia rizika, ktoré sú popísané v tomto dokumente.

Úverové riziko, riziko protistrany a trhové riziko sú následne popísané v dedikovaných častiach tohto dokumentu.

RIZIKO LIKVIDITY

Riziko likvidity je definované ako rizika, že Banka nebude schopná splniť jej platobné povinnosti, kvôli neschopnosti získať zdroje na trhu (riziko financovania likvidity) alebo „likvidácie“ aktív (riziko trhovej likvidity).

Usporiadanie vhodného systému kontroly a riadenia pre toto riziko má fundamentálnu úlohu v udržaní stability, a to nielen na úrovni individuálnej banky, ale aj na trhu ako takom, keďže nerovnováha v rámci jednej finančnej inštitúcie môže mať systémové dôsledky. Takýto systém musí byť integrovaný v rámci celkového systému riadenia a musí poskytovať hĺbkové kontroly, konzistentné s v referencii s kontextom.

Pravidlá pre likviditu – predstavené v Európskej Únii v Júni 2013 publikáciou EU Nariadenia 575/2013 a Smernice 2013/36/EU – boli upravené začiatkom roka 2015, publikáciou v Oficiálnom žurnáli EU Komisie Delegovaným Nariadením (EU) 61/2015 v súvislosti s ukazovateľom krytia likvidity (Liquidity Coverage Ratio – LCR), dopĺňajúc a čiastočne upravujúc predchádzajúcu reguláciu. Delegované Nariadenie 61/2015, ktoré je platné od 1 Októbra 2015, vyžaduje dodržiavanie novú krátko-dobý ukazovateľ a to v zmysle procesu postupného zavádzania (phase-in), ktorý definuje Článok 38 (60% od 1 Októbra 2015, 70% od 1 Januára 2016, 80% od 1 Januára 2017 a 100% od 1 Januára 2018).

Politika riadenia rizika likvidity VÚB, ktorá už referovala na Smernicu 2016/36/EU (CRD IV) a Nariadenie (EU) 575/2013 (CRR), bola v tejto súvislosti upravená, aby zahŕňala hore-uvedené dodatočné požiadavky, ktoré revidovali zloženie likvidných aktív spôsobilých pre likviditnú rezervu a definíciu 30 dňového likviditného toku, pre účely výpočtu LCR. V súvislosti so štrukturálnou likviditou boli v rámci spomenutej politiky adoptované aj regulačné požiadavky, definované Bazilejskou Komisiou (Október 2014), pre účely výpočtu ukazovateľa Net Stable Funding Ratio (NSFR).

Politika riadenia rizika likvidity, ktorá bola schválená Predstavenstvom Banky, definuje úlohy a role jednotlivých korporátnych funkcií, pravidlá a set kontrol a procesov riadenia, ktorých cieľom je zaistenie obozretného sledovania rizika likvidity, a tým zabráneniu vzniku krízovej situácie.

Kľúčové princípy, na ktorých je Politika ISP a VÚB založená, sú:

- existencia pravidiel riadenia riziká likvidity, schválených senior manažmentom, ktoré sú jasne komunikované naprieč Bankou;
- existencia prevádzkovej štruktúry, ktorá je funguje v rámci systému limitov a kontrolnej štruktúry, ktorá je nezávislá od prevádzkových štruktúr;
- neustála dostupnosť adekvátnej likviditnej rezervy, v prepojení s pred-definovanou úrovňou tolerancie rizika likvidity;
- odhadovanie dopadu rôznych scenárov, zahŕňajúc stresové scenáre, na peňažné toky v čase a kvantitatívnu a kvalitatívnu adekvátnosť likviditných rezerv;

- prijatie vnútorného systému „fund transfer pricing“ (FTP), ktorý presne zahŕňa náklady/benefity na likviditu, vychádzajúc z podmienok financovania Skupiny VÚB.

V súvislosti so systémom merania rizika likvidity a nástrojov na znižovanie rizika, navyiac k definovaniu systému metódy pre meranie ukazovateľov krátkodobej a štruktúrálnej likvidity, formalizovala Skupina maximálnu úroveň tolerancie (rizikový apetít) pre riziko likvidity, kritéria pre definovanie likviditnej rezervy a pravidlá a parametre pre výkon stresového testovania.

Z pohľadu organizačného je pripravená detailná definícia úloh priradených jednotlivým strategickým a riadiacim orgánom, ako aj reportov, prezentovaných senior manažmentu, ktorých obsahom sú dôležité formálne ustanovenia, ako napríklad schválenie metód merania, definícia hlavných predpokladov scenárov stresového testovania a kompozícia indikátorov včasného varovania, ktoré aktivujú pohotovostné plány.

Za účelom presadenia integrovanej, konsistentnej politiky riadenia rizík, strategické rozhodnutia, týkajúce sa monitorovania a riadenia rizika likvidity a to na úrovni Skupiny ISP, spadajú do kompetencie korporátnych útvarov materskej spoločnosti. Vzhľadom na uvedené, vykonáva materská spoločnosť jej funkciu monitorovania a riadenia likvidity nielen v rozsahu jej vlastnom, ale aj vyhodnocujúc celkové transakcie Skupiny ISP a riziko likvidity, ktorému je vystavená.

Odbory VÚB, ktoré sú zodpovedné za zaistenie správnej aplikácie VÚB skupinových pravidiel, sú odbor Treasury a ALM, zodpovedný za riadenie likvidity, a odbor Riadenia podnikových rizík, priamo zodpovedný za meranie rizika likvidity na konsolidovanej úrovni.

Spomenutá Politika zahŕňa procedúry pre identifikáciu rizikových faktorov, meranie rizikovej expozície a verifikáciu dodržiavania limitov, výkon stresového testovania, identifikáciu vhodných iniciatív na zníženie rizika, vytváranie pohotovostných plánov a predkladanie reportov orgánom a útvarom Banky.

V rámci tejto štruktúry sú nastavené metriky merania rizík, rozdielne pre krátkodobú likviditu, štruktúrálnu likviditu a stresové testovanie.

Politika krátkodobej likvidity je zameraná na zaistenie adekvátneho, vyváženého peňažného toku, s určitými odhadmi splatnosti zahrnutých v rámci 12 mesačného časového horizontu, za účelom vystavenia spoločnosti obdobiu napätia, zahŕňajúc rozšírenie na rôzne trhy financovania, takisto stanovením adekvátnych likviditných rezerv vo forme aktív spôsobilých pre refinancovanie s Centrálnou bankou alebo likviditných cenných papierov na privátnych trhoch. V tejto súvislosti, berúc do úvahy rizikový apetít Skupiny, systém limitov sa skladá z dvoch krátkodobých indikátorov pre dobu držania jeden týždeň („cumulative projected imbalance in wholesale operations“) a jedného mesiaca (LCR).

Indikátor „cumulative projected imbalance in wholesale operations“ meria závislosť banky od nezabezpečeného „wholesale“ financovania v prípade zamrznutia peňažného trhu („money market“), s cieľom zabezpečenia finančnú autonómiu, predpokladajúc použitie na trhu iba likviditnej rezervy najvyššej kvality. Indikátor LCR je určený pre posilnenie krátkodobého likviditného profilu, zabezpečujúc že inštitúcia má dostatočný objem nezabezpečených aktív vysokej kvality („HQLA“) pre ľahké a okamžité konvertovanie do hotovosti na privátnych trhoch, pre naplnenie požiadaviek krátkodobej likvidity (30 dní) v čase stresového scenára likvidity.

LCR meria pomer medzi: (i) objem HQLA a (ii) celkové čisté záporné peňažné toky, vypočítané v zmysle parametrov scenára definovaného reguláciou.

Cieľom štruktúrálnej politiky ISP a VÚB je prijatie štruktúrálnej požiadavky, definovanej reguláciou Basel 3: Net Stable Funding Ratio (NSFR). Tento indikátor je určený pre podporu zvýšenia používania stabilného financovania, za účelom vyhnutia generovaniu prílišnej nerovnováhy zo stredno/dlhodobých transakcií, ktoré môžu byť financované aj krátkodobými zdrojmi. Ukazovateľ nastavuje minimálny „akceptovateľný“ objem financovania, ktoré presahuje jeden rok v súvislosti s potrebami vznikajúcimi z likviditných charakteristík a zostatkovej splatnosti aktív a podsúvahových expozícií. Regulačné požiadavky na NSFR, ktoré sú stále predmetom pozorovania, sa dostanú do platnosti na konci legislatívneho procesu v rámci prijímania globálneho reformného balíka (CRR a CRD IV).

Politika riadenia rizika likvidity takisto definuje časové rozšírenie stresového scenára pre ukazovateľ LCR, merajúc, do 3 mesiacov, efekt špecifického likviditného napätia (na úrovni banky), v kombinácii s rozsiahlou a všeobecnou krízou trhu. Interné pravidlá takisto predstavujú úroveň výstrahy (alert threshold – Stressed soft ratio) pre LCR do 3 mesiacov, s cieľom nastavenia celkovej úrovne rezerv, pokrývajúcich významnejšie peňažné odlivy, počas obdobia ktoré je adekvátne pre implementáciu požadovaných prevádzkových opatrení, za účelom obnovenia Skupiny do stavu rovnováhy. V rámci tejto štruktúry, bol oficiálne definovaný odbor, poverený vypracovaním „Contingency Funding Plan“, ktorý obsahuje rôzne aktivity, ktoré môžu byť aktivované v čase potenciálnej stresovej situácie, špecifikujúc rozsah zmierňujúcich efektov, dosiahnuteľných v krátkodobom horizonte (6 mesiacov). Tieto aktivity musia byť pravidelne upravované, aby bola verifikovaná ich kompatibilita s trhovými podmienkami a aplikovaným stresovým scenárom.

Politika zároveň ustanovuje metódy riadenia potenciálnej likviditnej krízy, definuje situácie zťaženia alebo neschopnosti banky naplniť si vlastné hotovostné záväzky, bez implementácie procedúr a/alebo použitia inštrumentov, ktoré sa kvôli ich intenzite alebo spôsobu použitia nekvalifikujú ako štandardná prevádzka.

Nastavením cieľov ochrany aktív Skupiny a takisto garantovania kontinuity prevádzky v čase extrémnej likviditnej pohotovosti, Pohotovostný plán likvidity zaisťuje identifikáciu signálov včasného varovania a ich kontinuálny monitoring, definovanie procedúr, ktoré majú byť implementované v situáciách likviditného stresu, aktivity okamžitého charakteru, a intervenčné opatrenia pre vyriešenie pohotovostí. Signály včasného varovania, ktorých cieľom je identifikácia náznakov potenciálnych likviditných problémov, systémových ale aj špecifických, sú monitorované na dennej báze odborom Riadenie podnikových rizík.

Zdravá likviditná pozícia Skupiny – podporovaná vhodným objemom likvidných aktív vysokej kvality (HQLA) a významný príspevok zo stabilného retailového financovania – zostala v rámci rizikových limitov stanovených v rámci skupinovej Politiky pre celý rok 2017: oba indikátory (LCR a NSFR) boli splnené, dosahujúc komfortné úrovne nad limitom v normálnej situácii. Takisto stresové testovanie, berúc do úvahy konzistentné likviditné rezervy, dosahovalo výsledky nad stanovenou úrovňou pre Skupinu VÚB, s nadbytkom likvidity, ktorý je schopný pokryť výnimočné peňažné odlivy pre obdobie dlhšie ako 3 mesiace.

Adekvátne a včasné informovanie, zamerané na vývoj trhových podmienok a pozície Banky a/alebo Skupiny VÚB, bolo poskytované orgánom, výborom a korporátnym útvarom, s cieľom zabezpečiť plný povedomie a manažovateľnosť hlavných rizikových faktorov.

OPERAČNÉ RIZIKO

Stratégia a procesy riadenia Operačných rizík

Skupina VÚB, v koordinácii s materskou spoločnosťou Intesa Sanpaolo, zadefinovala celkový rámec riadenia operačných rizík pomocou Skupinovej Politiky, ktorá vymedzuje procesy merania, riadenia a kontroly operačného rizika.

Zodpovednosť za kontrolu a riadenie operačného rizika bola Predstavenstvom Banky delegovaná Výboru pre koordináciu vnútornej kontroly a prevádzkové riziko, ktorý schvaľuje politiky riadenia rizík a predkladá ich Predstavenstvu Banky na verifikáciu. Dozorná rada VÚB Banky garantuje funkčnosť, výkonnosť a účinnosť systému riadenia a kontroly operačných rizík.

Skupinový Výbor pre Operačné riziká (ktorého členmi sú riadiaci pracovníci útvarov riadiaceho centra a obchodných útvarov, výraznejšie zapojených v systéme riadenia a kontroly operačného rizika), má za úlohu medzi inými, s definovanou periodicitou verifikáciu celkovej Skupinovej expozície voči operačným rizikám, definovanie a verifikáciu nápravných opatrení, koordinovanie a monitoring efektívnosti prijatých nápravných aktivít a schvaľovanie stratégií transferu operačného rizika.

Organizačná dimenzia funkcie riadenia operačných rizík

V súvislosti s riadením operačných rizík v Skupine VÚB bola v rámci Divízie Riadenia Rizík identifikovaná centralizovaná funkcia. Tento útvar je zodpovedný, v koordinácii s materskou spoločnosťou, za definovanie, implementáciu a monitorovanie metodologickej a organizačnej štruktúry riadenia operačných rizík, ako i za meranie rizikového profilu, verifikáciu účinnosti nápravných opatrení a reportovanie top manažmentu.

V súlade s platnými regulátornými požiadavkami, individuálne relevantné organizačné útvary sú zodpovedné za identifikáciu, odhad, riadenie a zmierňovanie operačných rizík. V rámci týchto organizačných útvarov boli identifikované špecifické odbory a funkcie, so zodpovednosťou za proces riadenia a merania operačných rizík (štruktúrovaný zber informácií, súvisiacich s udalosťami operačného rizika, analýzou scenárov a hodnotenia úrovne rizík, spojených s obchodným prostredím). Divízia riadenia rizík vykonáva druhú úroveň monitorovania týchto aktivít.

Rozsah aplikácie a charakteristiky systému merania a reportovania rizík

Na základe žiadosti materskej spoločnosti, získala vo februári 2010 VÚB Banka (ako súčasť skupinovej žiadosti), od domovského a hosťovského orgánu dohľadu, povolenie používať Pokročilý Prístup Merania (AMA) pre riadenie a meranie operačných rizík.

Na základe žiadosti materskej spoločnosti, získala v júni 2013 VÚB Banka (ako súčasť skupinovej žiadosti), od domovského a hosťovského orgánu dohľadu, povolenie používať Pokročilý Prístup Merania (AMA) pre riadenie a meranie operačných rizík aj pre dcérske spoločnosti Consumer Finance Holding a VÚB Leasing. Zároveň bolo v rámci výpočtu kapitálovej požiadavky povolené používanie efektu poistenia a vzhľadom na zmenu alokačného mechanizmu, bola splnená podmienka aj pre používanie diverzifikačného efektu.

Počnúc týmto rozhodnutím používa VÚB Skupina kombináciu Pokročilého Prístupu Merania (pre VÚB Banku a pobočku Praha, VÚB Leasing a Consumer Finance Holding) a, Štandardizovaný Prístup (VÚB Factoring).

Pre účely používania AMA prístupu, nastavila Banka, navyše k systému riadenia požadovaného regulátornými požiadavkami, efektívny systém pre riadenie operačných rizík, ktorý je každoročne certifikovaný v rámci procesu samohodnotenia, vykonávaného bankou a spoločnosťami Skupiny, ktoré spadajú pod rozsah aplikácie.

Samohodnotenie je verifikované odborom Interný audit a kontrola a postúpené Predstavenstvu Banky na každoročnú certifikáciu súladu s požiadavkami stanovenými regulátorom.

V rámci AMA prístupu je kapitálová požiadavka počítaná pomocou interného modelu, ktorý v sebe kombinuje všetky elementy definované regulátorom pre interné modely, umožňujúc tak meranie expozície viac rizikovo-senzitívne. Monitorovanie operačných rizík je vykonávané pomocou integrovaného systému reportovania, ktorý poskytuje manažmentu informácie potrebné pre riadenia a / alebo zmiernovanie operačného rizika.

Politiky pre zmiernovanie operačného rizika

Skupina VÚB, v koordinácii s materskou spoločnosťou, používa tradičný nástroj na prenesenie rizika (poistenie), pričom hlavným cieľom je zmiernovanie dopadov neočakávaných strát. Výpočet AMA zahŕňa výhody transferu operačného rizika pomocou poistných zmlúv, čo vedie k zníženiu kapitálovej požiadavky vypočítanej pomocou interného modelu.

OSTATNÉ RIZIKÁ

Strategické riziko

Skupina VÚB definuje existujúce alebo perspektívne strategické riziko ako riziko spojené s potenciálnym poklesom zisku alebo kapitálu, v dôsledku zmien v operatívnom kontexte, nesprávnych rozhodnutí spoločnosti, neadekvátnej implementácii rozhodnutí, a v neschopnosti dostatočne reagovať na zmeny konkurencie.

Strategické riziko v Skupine je v prvom rade riadené pomocou politík a procedúr, ktoré definujú rámec pre prijímanie strategických rozhodnutí Dozornou Radou a Predstavenstvom VÚB Banky, za podpory súčasných a prospektívnych hodnotení rizík a kapitálovej primeranosti. Stupeň s ktorým sa prijímajú strategické rozhodnutia na centrálnej úrovni, so zahrnutím najvyššej úrovne riadiacich orgánov a podpory zo strany ďalších relevantných útvarov Skupiny zaisťuje, že je strategické riziko efektívne zmiernované. Analýza definície strategického rizika vedie k pozorovaniu, že toto riziko je spojené s dvoma odlišnými fundamentálnymi zložkami:

- zložka, ktorá súvisí s možným nesprávnym rozhodnutím spoločnosti a neschopnosti dostatočne reagovať na zmeny konkurencie. Tento komponent nevyžaduje krytie kapitálom, ide o jedno z rizík zmiernovaných tým ako a na akých úrovniach sú prijímané strategické rozhodnutia, kde všetky dôležité rozhodnutia sú vždy podporované ad-hoc aktivitami, ktorých cieľom je identifikácia a meranie rizík, implicitných v samotnej iniciatíve;
- druhý komponent viacej súvisí s obchodným rizikom: inými slovami, je spojený s rizikom potenciálneho poklesu zisku, ako dôsledku neadekvátnej implementácie rozhodnutí a zmien v operatívnom kontexte. Táto zložka je adresovaná nielen systémom, ktorý je používaný pre regulovanie a kontrolu riadenia spoločnosti, ale aj špecifickým vnútorným kapitálom, ktorý sa odhaduje pomocou VMV prístupu (Variable Margin Volatility), ktorý vyjadruje riziko, plynúce z obchodného mixu Skupiny a jej obchodných jednotiek.

Strategické riziko je takisto odhadované v rámci stresového testu, ktorý je založený na viac-faktorovom modeli a popisuje vzťah medzi zmenami v ekonomickom scenári a obchodnom mixe, na základe definovaného scenára.

Reputačné riziko

Skupina VÚB prikladá reputačnému riziku veľký význam, konkrétne súčasnému a prospektívnemu riziku poklesu zisku alebo kapitálu, v dôsledku negatívneho vnímania obrazu banky a Skupiny zákazníkmi, protistranami, vlastníkmi, investormi a orgánmi dohľadu.

Skupina adaptovala a publikovala Etický kódex, ktorý definuje základné hodnoty, ku ktorým sa zaviazala a formuluje princípy výkonu pre styk so všetkými zúčastnenými stranami (zákazníci, zamestnanci, dodávatelia, vlastníci, prostredie a, všeobecnejšie, komunita) s ambicioznejšími cieľmi ako sú tie, ktoré definuje zákon. V oblasti vzťahov so zákazníkmi banka vytvorila proces systematického dialógu. Takisto vydala viaceré politiky výkonu a adaptovala medzinárodné princípy, ktorých cieľom je rešpektovanie a ochrana životného prostredia a ľudských práv.

V rámci Skupiny bol zároveň vytvorený efektívny mechanizmus riadenia rizika compliance, ako predpoklad pre riadenie a zmiernovanie reputačného rizika.

Pri príležitosti prijatia Smernice MiFID bol špeciálne zameraný a revidovaný proces poskytovania finančného poradenstva, ako i celkovo marketingové procesy a súvisiace kontroly.

Skupina taktiež posilnila všeobecné dlhodobé dohody, ktoré predpokladajú prijatie procesov, ktoré sú podporované kvantitatívnymi metódami, pre riadenie rizík súvisiacich s investíciami klientov, v súlade so širokou interpretáciou zákona, a to za účelom ochrany ich záujmov a reputácie Skupiny.

To umožnilo vykonať odhady adekvátnosti procesov štruktúrovania produktov a výkonu poradenských činností, ktoré sú podporované objektívnymi hodnoteniami a umožňujú tak identifikovať pravú podstatu a charakter rizík, obsiahnutých v derivátových transakciách alebo finančných investíciách, ktoré zákazníci podstupujú.

Špecifickejšie, marketing finančných produktov je takisto riadený a regulovaný pokročilými politikami odhadu rizík, a to jednak z pohľadu Skupiny (primárne kreditné, finančné a operačné riziká, ktoré priamo ovplyvňujú vlastníka), ako i zákazníka (udržateľnosť v zmysle pomeru rizika k návratu, flexibility, koncentrácie, konzistencie s cieľmi a profilmi tolerancie rizík, vedomostí a povedomia o produktoch a ponúkaných službách).

Riziko z vlastnených nehnuteľných aktív

Riziko z nehnuteľností, ktoré vlastní banka alebo jej dcérske spoločnosti, môže byť definované ako riziko súvisiace s možnosťou utrpenia finančných strát, v dôsledku nepriaznivých zmien v hodnote týchto aktív a je preto zahrnuté v kategórii finančných rizík bankovej knihy. Riadenie rizika nehnuteľností je vysoko centralizované a reprezentuje investície, ktoré sú v prevažnej miere využívané na výkon prevádzkových aktivít.

Informačný tok riadenia rizík

Cieľom rámca riadenia rizík Skupiny VÚB je umožniť informovaný rozhodovací proces. Vykonané rozhodnutia sú založené na informáciách odvodených z identifikácie, merania (hodnotenia) a monitorovania rizík. Riziká sú vyhodnocované prístupmi „bottom-up“ i „top-down“, ako aj naprieč obchodnými líniami za použitia konzistentnej terminológie a kompatibilnej metodiky v rámci celej Banky i Skupiny VÚB.

Skupina VÚB predovšetkým kladie dôraz na transparentnosť poskytovaných informácií, aby mali zúčastnené strany Skupiny (vrátane akcionárov, zamestnancov, zákazníkov a verejnosti) k dispozícii všetky kľúčové informácie pre posúdenie efektivity riadiacich orgánov pri riadení Skupiny.

Komunikácia záležitostí súvisiacich s riadením rizík

Skupina VÚB zaviedla mechanizmy pre pravidelné a transparentné reportovanie, aby boli riadiacim orgánom a relevantným útvarom v skupine podávané včasné, presné, súhrnné, zrozumiteľné a zmysluplné hlásenia obsahujúce relevantné informácie o identifikácii, meraní, hodnotení a monitorovaní rizík.

Vrcholové vedenie získava informácie o záležitostiach súvisiacich s riadením rizík prostredníctvom pravidelných zasadnutí štatutárnych a riadiacich orgánov.

Vrchný riaditeľ rizík je členom predstavenstva, výboru ALCO, CRGC, ORC, CCC, NPC a PAC, a predkladajú sa mu pravidelné správy, ktorých predmetom je úverové riziko, poskytovanie úverov, vymáhanie pohľadávok, pozícia a limity v oblasti úverového rizika, udalosti a náklady v súvislosti s operačným rizikom a dodržiavanie príslušných regulačných požiadaviek.

Typy, štruktúra, frekvencia a príjemcovia správ sú definovaní v príslušných štatútoch a interných procedúrach, ktoré upravujú činnosti v oblasti riadenia rizík.

Komunikácia politik a procedúr Skupiny

Zamestnanci úseku Riadenie rizík a útvarov riadenia rizík v dcérskych spoločnostiach sú o politikách a procedúrach (a príslušných povereniach) informovaní prostredníctvom interných predpisov, ktoré opisujú politiky, procesy a procedúry skupiny. Interné predpisy identifikujú a definujú politiky skupiny ako aj úlohy a zodpovednosti pracovníkov, ktorí sú priamo ovplyvnení pracovnými činnosťami. Pre zamestnancov riadenia rizík sa organizujú osobitné školiace semináre v prípade, že dôjde k významným zmenám v politikách, procesoch a procedúrach v oblasti riadenia rizík, ktoré podstatne zmenia ich pracovné aktivity.

Stresové testovanie

Program stresového testovania Skupiny VÚB bol nastavený berúc do úvahy prístup Skupiny ISP a lokálnych VÚB špecifik. Toto bolo vykonané v spolupráci s materskou spoločnosťou a VÚB Bankou, keďže takýmto spôsobom sa dosiahlo spojením kompetencií a jedinečností ISP ako aj VÚB obdržanie kvalitnejších výsledkov.

Štruktúra stresového testovania zahŕňa kvantitatívne (makro-ekonomické analýzy, modely, výpočty dopadov, atď.), ako aj kvalitatívne aspekty (kvalitatívny dohľad, diskusia s rôznymi expertami počas procesu výberu scenárov, definovanie rôznych úrovní v analýze citlivosti, analýza citlivosti ako taká, atď.).

Stresové testovanie je opakujúca sa aktivita, ktorá sa zameriava na materiálne expozície VÚB, aktivity, riziká, a stratégie, a takisto zahŕňa v prípade potreby ad-hoc cvičenia.

Časť aktivít programu stresového testovania zahŕňa kvalitatívny komponent, hlavne kvalitatívny prehľad a hodnotenia rôznych expertov z rôznych oblastí banky. Pre tento účel bola vytvorená dedikovaná skupina – Skupina stresového testovania, zvolaná v prípade potreby diskusie kvalitatívnych aspektov.

V závislosti od účelu stresového testovania, sú pokryté analýzou rôzne riziká, použité rôzne techniky stresového testovania, počítané rôzne miery dopadov, rôzne časové horizonty, a cvičenie je opakované s rôznou frekvenciou.

V súvislosti s pokrytím portfólia, všetky relevantné expozície v rámci všetkých relevantných rizík sú zohľadnené, ako napríklad úvery a pohľadávky v rámci úverového rizika, deriváty v rámci Trhového riziká, udalosti operačného rizika v rámci Operačného rizika, celá banková kniha v rámci IRRBB atď.

Tabuľka 2: EU CRA – Všeobecné kvalitatívne informácie o kreditnom riziku

Stratégie a postupy riadenia rizík

Skupina VÚB definovala organizačný rámec, princípy a postupy na meranie, riadenie a kontrolu úverového rizika.

Základné princípy riadenia úverového rizika sú definované v Stratégii riadenia rizík a ďalej detailne rozpracované v úverových politikách a procedúrach. Základné princípy skupiny VÚB sa zameriavajú na:

- diverzifikáciu portfólia na úrovni segmentu, dlžníka/skupiny dlžníkov, produktu, priemyselného sektora a lehoty splatnosti, čo sa považuje za prístup eliminujúci riziko koncentrácie;
- efektívny proces schvaľovania úverov zameraný na detailnú analýzu úverovej schopnosti dlžníka/skupiny dlžníkov;
- efektívne monitorovanie a riadenie portfólia vrátane monitorovania signálov včasného varovania;
- jasné definovanie úverového cyklu klienta v úverovom riadení a definovanie spúšťačov pre vstup do jednotlivých fáz úverového cyklu (Splácané úvery, Úvery so signálmi včasného varovania, Úvery na zozname Watch List, Vymáhané úvery).

Štruktúra a organizácia funkcie riadenia rizík

Organizačný rámec je navrhnutý tak, aby bolo zabezpečené dôkladné oddelenie funkcií a zodpovedností.

Na najvyššej úrovni sú do procesu riadenia úverového rizika zahrnuté orgány:

- Dozorná rada (s Výborom riadenia rizík)
- Predstavenstvo
- Výbor pre riadenie úverového rizika
- Výbor pre koordináciu vnútornej kontroly

a na operatívnej úrovni Úverový výbor, Problémové aktíva a Výbor pre nové produkty.

Dozorná rada a Predstavenstvo sú hlavné štatutárne riadiace orgány VÚB skupiny. Dozorná rada VÚB banky zaručuje funkčnosť, účinnosť a efektívnosť riadenia rizík a kontrolných systémov, čo je neustálym predmetom kontroly Interného auditu.

Väčšina operatívnych funkcií v oblasti riadenia úverových rizík bola Predstavenstvom delegovaná na Výbor pre riadenie úverového rizika. Cieľom Výboru pre riadenie úverového rizika je určovanie politik úverového rizika pre skupinu VÚB v súlade s risk apetítom definovaným na úrovni zákazníka, segmentu a produktu, ako aj kontrola a prijímanie rozhodnutí vo veciach týkajúcich sa ratingového riadenia.

Výbor pre riadenie úverového rizika taktiež určuje pravidlá pre diverzifikáciu portfólia (ex ante definované limity koncentrácie) na úrovni segmentu, produktu a priemyselného sektora. Všetky limity portfólia sú monitorované a vykazované Výboru pre riadenie úverového rizika na mesačnej báze.

Z operatívneho hľadiska niektoré funkcie v oblasti riadení úverového rizika sú Predstavenstvom delegované na Úverový výbor, Problémové aktíva a Výbor pre nové produkty. Úlohy horeuvedených výborov, tak ako aj kompetencie a pôsobnosti sú popísané v Dohodách príslušných výborov.

Výkon aktivít riadenia úverového rizika (podľa schválených stratégií a princípov) je zodpovednosťou divízie Riadenia Rizík ako kontrolnej jednotky, ktorá koordinuje všetky aktivity riadenia rizík.

Na čele divízie Riadenia rizík stojí Vrchný riaditeľ divízie Riadenia rizík (CRO), ktorý je členom Predstavenstva a je organizačne odčlenený od obchodných divízií.

Z divízie Riadenia rizík sú do riadenia úverového rizika primárne zahrnuté nasledujúce odbory:

- Politika a metodika – nesie zodpovednosť za návrh ratingového systému vrátane vývoja a údržby ratingových modelov a detailný návrh úverových politik a procedúr v súlade so schválenými princípmi a stratégiami. Zároveň nesie zodpovednosť za výpočet opravných položiek,

- Úverové riziko – nesie zodpovednosť za poskytovanie úverov; kompetencie a zodpovednosti sú definované v Kompetenčnom poriadku,
- Kontrola úverového portfólia a Interná validácia – nesie zodpovednosť za monitoring portfólia vrátane monitorovania signálov včasného varovania, monitoring ratingov, nepovolených prečerpaní. Vykonáva druhostupňové kontroly a má zodpovednosť za výkon aktivít validácie v rámci Riadenia rizík.
- Riadenie podnikových rizík – nesie zodpovednosť za výpočet rizikovo vážených aktív a program stresového testovania.
- Manažment rizikových pohľadávok – nesie zodpovednosť za riadenie nesplácaných úverov, výkon stratégií pri včasnom vymáhaní a vymáhaní rizikových pohľadávok a jednanie s klientmi, ktorí sú na zozname Watch List.

Obsah žiadosti o validáciu a vlastnosti systému merania rizík a systému vykazovania

VÚB v spolupráci s materskou spoločnosťou Intesa Sanpaolo vyvinula súbor nástrojov, ktoré umožňujú analytickú kontrolu kvality úverov klientov a finančných inštitúcií a úverov ktoré sú vystavené riziku krajiny.

Na meranie rizika sa používajú ratingové modely ktoré sa líšia v závislosti od segmentu do ktorého dlžník prináleží (Firemná klientela, Financovanie nehnuteľností, Projektové financovanie, Objektové financovanie, Malé a stredné podniky, Podnikatelia a malé firmy, Banky, Municipality, Finančné inštitúcie, Retail). Interné ratingové modely umožňujú zhrnúť úverovú kvalitu dlžníka prostredníctvom ratingu, ktorý odráža pravdepodobnosť zlyhania v horizonte jedného roka. V prípade pokročilého IRB prístupu sa odhaduje aj strata v prípade zlyhania (LGD). Slottingovým modelom neprislúchajú žiadne odhady PD. Slottingová kategória odráža úverovú kvalitu dlžníka, keďže jej je priamo priradená riziková váha a očakávaná strata vyplývajúce priamo z opatrenia NBS 4/2007.

Úverové portfólio je predmetom pravidelnej kontroly vykonávanej na úrovni klienta alebo na úrovni portfólia/produktu.

Politika zabezpečenia a eliminácie rizika

Na elimináciu úverového rizika sa používajú štandardné nástroje a techniky. Banka nepoužíva sekuritizáciu dlhu, credit default swapy alebo zaistenie úverového portfólia.

Nástroje a techniky eliminácie úverového rizika sú zosumarizované v Politike riadenia zabezpečenia ktorá je neoddeliteľnou a nevyhnutnou súčasťou riadenia a eliminácie úverového rizika v rámci skupiny VÚB. Zabezpečenie primárne slúži ako prostriedok pre splatenie angažovanosti (úveru) v prípade defaultu dlžníka.

Akokoľvek, riadenie zabezpečenia má širší význam len ako jednoduché prevzatie zabezpečenia z dôvodu splatenia angažovanosti Banky. Toto širšie ponímanie zahŕňa:

- stanovenie a následne udržiavanie Politiky riadenia zabezpečenia skladajúcej sa zo základných typov zabezpečení, právnej dokumentácie používanej bankou na zabezpečenie práv k danému zabezpečeniu v prípade defaultu dlžníka a ocenenie zabezpečení. Tieto aspekty riadenia zabezpečenia sú uvedené v detaile ďalej v dokumente;
- relevantná a riadna právna bezchybnosť a registrácia zabezpečenia aby bolo zachované právo banky na zabezpečenie v prípade defaultu dlžníka;
- pravidelný monitoring a prehodnotenie zabezpečenia držaného bankou počas životnosti angažovanosti (úveru);
- analýza, monitoring a prehľad realizácie zabezpečení dosiahnutých odborom Manažment rizikových pohľadávok z dôvodu vyhodnotenia efektívnosti Politiky zabezpečenia ako nástroja na zmiernenie rizika (napr. dopad Politiky redukuje čistú úverovú stratu ktorú banka utrpela ako výsledok úverových aktivít v rámci všetkých segmentov a produktov).

Základným cieľom politiky zabezpečenia je jasne definovať pravidlá pre bežné a štandardné typy zabezpečenia používané bankou v rámci svojich úverových aktivít. Pravidlá minimálne popisujú a určujú:

- podmienky pre právnu vymožiteľnosť;
- podmienky pre proces ohodnotenia výsledkom ktorého je hodnota akceptovaná bankou (HAB) pre jednotlivé typy zabezpečení pri poskytovaní úverov;
- podmienky pre proces prehodnotenia.

Politika zmierňovania rizika a používania hedžingu

Na mesačnej báze sa konajú stretnutia Výboru pre aktíva a pasíva, na ktorých prebieha diskusia o hlavných rizikových faktoroch obchodnej knihy. Sledovanie rizika a diskusia prebieha na základe série reportov zostavených odborom Riadenie podnikových rizík. Reporty obsahujú štandardné rizikové ukazovatele (VaR, SVaR, greeks a riziko protistrany), ako aj stresové ukazovatele (analýza scenárov a stresové testy). Tieto informácie predstavujú efektívny prostriedok pre rozhodovanie o politike zmierňovania rizika a používania hedžingu, keďže poskytujú detailné informácie o rizikovom profile jednotlivých portfólií, ako aj o každom významnom riziku či koncentrácii. Diskusia tiež zahŕňa návrh metód na zníženie expozícií voči rizikám, ktoré by mohli predstavovať zníženie hodnoty portfólií v budúcnosti.

Tabuľka 3: EU CCRA – Požiadavky na zverejňovanie kvalitatívnych informácií týkajúcich kreditného rizika protistrany

Riziko protistrany je špecifický typ kreditného rizika predstavujúci riziko zlyhania (defaultu) protistrany pred konečným vysporiadaním finančných tokov plynúcich z transakcií zobchodovaných s protistranou.

Riziko protistrany je počítané pre nasledujúce kategórie transakcií:

- finančné a kreditné deriváty obchodované mimo regulovaných búrz (OTC);
- finančné transakcie zabezpečené cennými papiermi (napríklad repo obchod);
- transakcie so strednodobým až dlhodobým vysporiadaním.

Rámec umožňuje jednotné posúdenie rizika protistrany bez ohľadu na to, v ktorom portfóliu sa expozícia nachádza (banková aj obchodná kniha podliehajú kapitálovej požiadavke na riziko protistrany). Za účelom znížovania veľkosti expozície, Banka môže využiť rôzne typy zmluvných dohôd o vzájomnom započítavaní záväzkov a pohľadávok („Master netting agreements“), ktoré sú v súlade s regulačnými požiadavkami.

VÚB skupina v súčasnosti využíva „mark-to-market“ prístup pre výpočet expozícií podliehajúcich riziku protistrany OTC finančných a kreditných derivátov pre účely regulačného reportingu. Pri finančných transakciách zabezpečených cennými papiermi slúži hodnota založených cenných papierov priamo na zníženie hodnoty expozície.

Riziko protistrany plynúce z hore uvedených transakcií je počítané zo súčtu ich kladnej reálnej hodnoty a budúcej kreditnej expozície (napríklad prirážky predstavujúce percento nominálnej hodnoty derivátu). Veľkosť prirážky sa môže líšiť v závislosti od zostatkovej splatnosti transakcie a druhu podkladového rizika (úrokové riziko, menové riziko, akciové riziko, atď.).

Skupina významne využíva pre interné znížovanie expozície voči kreditnému riziku protistrany dohody peňažnom kolateráli, špeciálne voči bankám a finančným inštitúciám.

Organizačné útvary zahrnuté do riadenia rizika, popísané v internej dokumentácii Banky, sú

- odbor Riadenie podnikových rizík, ktorý je zodpovedný za systém merania kreditného rizika protistrany, definovaním metód výpočtu, produkovaním a analyzovaním mier expozície;
- útvary úrovne I a II vnútorného kontrolného systému, ktoré používajú uvedené miery na monitorovanie predpokladaných / aktuálnych pozícií;
- marketing a úverové funkcie, ktoré na báze uvedených mier, ako súčasť schvaľovania a poskytovania úverov, určujú limity pre kreditné linky.

Určovanie „fair value“ neberie do úvahy iba trhové faktory a povahu kontraktu (splatnosť, typ kontraktu, atď.), ale aj vlastnú kreditnú kvalitu a kreditnú kvalitu protistrany, v súvislosti s momentálnou a potenciálnou expozíciou. Predstavenie účtovných štandardov IFRS13 zahŕňa aj výpočet vlastného rizika v určení fair value, zahŕňajúc tak riziko úverového zlyhania banky v oceňovaní OTC derivátov.

Za účelom súladu s novým štandardom bol vyvinutý nový model výpočtu – Bilateral Credit Value Adjustment (bCVA) – ktorý, k efektom zmien v ratingu protistrany, pridáva aj zmeny vo vlastnom ratingu (Debt Value Adjustment – DVA). bCVA má teda dve časti, ktoré obsahujú predpoklad bankrotu oboch protistrán, známych ako Credit Value Adjustment (CVA) a Debt Value Adjustment (DVA):

- CVA (negatívne) berie do úvahy scenáre, kde protistrana zlyhá pred bankou a banka má pozitívnu expozíciu s protistranou. V tomto scenári banka má stratu rovnej náhrady derivátu;
- DVA (pozitívny) berie do úvahy scenáre, kde banka zlyhá pred protistranou a má negatívnu expozíciu voči protistrane. V tomto scenári banka dosiahne zisk rovný nákladom náhrady derivátu.

Tabuľka 4: EU MRA – Požiadavky na zverejňovanie kvalitatívnych informácií týkajúcich sa trhového rizika

Trhové riziko – obchodná kniha

Procesy a stratégie riadenia rizík

Výbor pre aktíva a pasíva je zodpovedný za alokáciu kapitálu na obchodné aktivity banky prostredníctvom limitov na VaR a Stresového VaR. Tieto limity sú pridelené na úrovni obchodnej knihy VÚB banky, keďže tá predstavuje jediný úsek VÚB skupiny vystavený trhovému riziku (dcérske spoločnosti a pobočka Praha predstavujú bankovú knihu).

Výbor pre aktíva a pasíva monitoruje riziká obchodnej knihy na mesačnej báze s patričným dôrazom na dodržiavanie VaR limitov, ako aj odporúča prípadné nápravné opatrenia. Situáciu v obchodnej knihe VÚB takisto pravidelne sleduje Riadenie rizík materskej spoločnosti Intesa Sanpaolo.

Štruktúra a organizácia súvisiacich funkcií riadenia rizík

Člen predstavenstva pre riadenie rizík je zodpovedný za nastavenie systému limitov, alokácie kapitálu a záväzných procedúr a politík na skupinovej úrovni. Všetky spomenuté činnosti sú koordinované s materskou spoločnosťou Intesa Sanpaolo, s ktorou sú aj prediskutované všetky smernice týkajúce sa riadenia trhových rizík.

Odbor Riadenie podnikových rizík nesie zodpovednosť najmä za:

- definíciu, vývoj a výpočet rizikových ukazovateľov: Value at Risk, Stressed Value at Risk, senzitivity a opčných charakteristík („greeks“), veľkosti pozícií, stresových testov a analýzy scenárov;
- monitorovanie limitov;
- vytvorenie pravidiel a parametrov na oceňovanie trhovo preceňovaných finančných inštrumentov na skupinovej úrovni, ako aj ich priame ocenenie, ak to nie je možné získať priamo z trhu;
- porovnanie teoretického a aktuálneho výsledku obchodnej knihy s rizikovými ukazovateľmi, najmä s VaR (spätne testovanie).

Rámec a charakteristiky systému riadenia rizík a reportovania

Kvantifikácia rizík obchodnej knihy prebieha na dennej báze. Jej predmetom sú nasledovné rizikové faktory:

- úrokové sadzby;
- akciové a trhové indexy;
- menové kurzy;
- implikované volatility;
- kreditné spready dlhopisov;
- spready emitovaných dlhopisov.

Použitie rizikové ukazovatele sa dajú rozdeliť do štyroch kategórií:

- value at Risk (VaR), ktorá reprezentuje hlavný pilier celého systému riadenia rizík vďaka svojim charakteristikám, ako sú uniformita, konzistencia a transparentnosť vo vzťahu k ekonomickému kapitálu a obchodným aktivitám; Stresové VaR je doplňujúcim ukazovateľom k štandardnému VaR, a jeho princípom je zahrnúť do výpočtu kapitálovej požiadavky časový rad s výraznou volatilitou mimo rozsahu štandardného VaR.
- senzitivita a opčné charakteristiky (greeks), ktoré doplňujú ukazovateľ VaR vďaka ich schopnosti zachytiť citlivosť otvorených obchodných pozícií, ako aj jej smer, vo vzťahu k jednotlivým rizikovým faktorom;
- pozičné limity (napríklad nominálna hodnota alebo trhová cena), ktoré slúžia ako užitočná pomôcka k vyššie uvedeným ukazovateľom, pretože poskytujú okamžite dostupnú informáciu o expozícii;
- stresové testovanie a analýzy scenárov, ktoré kompletizujú analýzu celkového rizikového profilu, zachytávajú dopad zmien rizikových faktorov na obchodnú knihu podľa vopred určených predpokladov. Takisto sú schopné zachytiť anomálne trhové podmienky (bázické riziko, najhoršie scenáre a pod.).

Reportovanie je kontinuálne aktualizované, berúc do úvahy vývoj v obchodných činnostiach, organizačnej štruktúre a dostupných analytických metódach a nástrojoch.

Politika zmierňovania rizika a používania hedžingu

Na mesačnej báze sa konajú stretnutia Výboru pre aktíva a pasíva, na ktorých prebieha diskusia o hlavných rizikových faktoroch obchodnej knihy. Sledovanie rizika a diskusia prebieha na základe série reportov zostavených odborom Riadenie podnikových rizík. Reporty obsahujú štandardné rizikové ukazovatele (VaR, SVaR, greeks a riziko protistrany), ako aj stresové ukazovatele (analýza scenárov a stresové testy). Tieto informácie predstavujú efektívny prostriedok pre rozhodovanie o politike zmierňovania rizika a používania hedžingu, keďže poskytujú detailné informácie o rizikovom profile jednotlivých portfólií, ako aj o každom významnom riziku či koncentrácii. Diskusia tiež zahŕňa návrh metód na zníženie expozícií voči rizikám, ktoré by mohli predstavovať zníženie hodnoty portfólií v budúcnosti.

Stratégie a procesy pre nepretržité posudzovanie ich efektivity

Oddelenie Riadenia trhového rizika poskytuje informácie o VaR a SVaR senzitivite, úrovňových mierach a plnení limitov všetkým obchodným útvarom ako aj vrcholovému manažmentu. Rizikové ukazovatele sú následne prediskutované medzi obchodnými útvarmi a útvarom riadenia rizík a v prípade nutnosti dôjde k prijatiu nápravných opatrení.

Trhové riziko – banková kniha

Stratégie a procesy riadenia rizík

Hlavná časť trhového rizika bankovej knihy plynie z VÚB banky, časť však pochádza aj z jej dcérskych spoločností ako sú CFH alebo VÚB Leasing, ktorých sa týka najmä úrokové riziko.

Pri riadení úrokového rizika bankovej knihy, VÚB skupina maximalizuje svoju ziskovosť aplikovaním operačných metód zaisťujúcich dlhodobú stabilitu jej finančných výsledkov. Zodpovednosť za posúdenie celkového rizikového profilu Skupiny nesie Výbor pre aktíva a pasíva.

Menové riziko bankovej knihy vyplýva z otvorených pozícií vytvorených komerčnými operáciami a strategickými investičnými rozhodnutiami VÚB. Hlavné zdroje menového rizika predstavujú vklady a úvery korporátnych a retailových klientov v cudzích menách, menové konverzie, nákupy cenných papierov, investície do akcií a iných finančných nástrojov v cudzej mene. Menové riziko bankovej knihy je na dennej báze uzatvárané a presúvané do obchodnej knihy. Dcérske spoločnosti si udržiavajú menové riziko na veľmi nízkej úrovni ako výsledok stratégie VÚB skupiny držať minimálne množstvo aktív a pasív v cudzej mene.

Štruktúra a organizácia súvisiacich funkcií riadenia rizík

Trhové riziko bankovej knihy ako aj riziko likvidity VÚB skupiny sú sledované útvarom Riadenie podnikových rizík ako aj útvarom Treasury a ALM, zodpovedných za:

- stanovenie kritérií a metód na meranie a riadenie finančných rizík bankovej knihy (úrokové, menové a likviditné);
- navrhovanie systému limitov a opatrení pre riadenie finančných rizík dcérskych spoločností;
- meranie finančných rizík bankovej knihy;
- analýzu celkového rizikového profilu za VÚB skupinu, navrhujúc prípadné nápravné opatrenia;
- meranie a posudzovanie efektivity hedžingových operácií podľa IAS/IFRS predpisov.

Rámec a charakteristiky systému riadenia rizík a reportovania

Na meranie finančných rizík bankovej knihy sú používané dva typy mier:

- analýza senzitivity na posun výnosových kriviek kvantifikuje zmeny hodnoty portfólia vplyvom negatívneho posunu výnosových kriviek.
- analýza senzitivity úrokovej marže kvantifikuje dopad paralelného posunu výnosových kriviek na čistý úrokový výnos na najbližších 12 mesiacov.

Výpočet prebieha na individuálnej VÚB úrovni a taktiež aj na úrovni dcérskych spoločností.

Politika zmierňovania rizika a používania hedžingu

Zmierňovanie úrokového rizika bankovej knihy je zamerané na (i) ochranu bankovej knihy pred zmenami reálnej hodnoty úverov a depozít plynúcich z pohybov výnosových kriviek, alebo (ii) redukovanie volatility budúcich finančných tokov plynúcich z jednotlivých aktív a pasív.

Hlavným druhom používaných nástrojov sú jednoduché úrokové swapy (IRS), menové úrokové swapy (CCS) a dohody o budúcich sadzbách (FRA's).

Hedžing vykonávaný bankou sa zaznamenáva pomocou viacerých metód. Prvá metóda sa týka hedžingu reálnej hodnoty vybraných aktív a pasív, hlavne nakúpených a emitovaných dlhopisov.

Druhou metódou je hedžing peňažných tokov, ktorého cieľom je stabilizácia úrokových príjmov a výdavkov plynúcich z nástrojov s variabilnou úrokovou sadzbou.

Útvar Riadenia podnikových rizík je zodpovedný za meranie efektívnosti hedžingu úrokového rizika pre účely hedžového účtovníctva, v súlade s medzinárodnými účtovnými štandardmi.

Menové riziko bankovej knihy, pochádzajúce z otvorených pozícií v cudzích menách, je pre účel eliminácie tohto druhu rizika systematicky presúvané do obchodnej knihy.

Menové riziko dcérskych spoločností je zmierňované praxou získavania finančných zdrojov v rovnakej mene, v akej sú ich aktíva.

Tabuľka 5: EU LIA – Vysvetlenie rozdielov medzi účtovnými a regulačnými hodnotami expozícií

Inštitúcie by mali vysvetliť pôvod rozdielov medzi účtovanými hodnotami (ako sú zverejnené v účtovnej závierke podľa účtovného rozsahu pôsobnosti konsolidácie) a regulačnými hodnotami expozície (ako sú uvedené vo vzoroch EU LI1 a EU LI2) .

Banka nemá rozdiely medzi účtovnou a regulačnou konsolidáciou.

Tabuľka 6: EU CRB-A – Dodatočné zverejnenie informácií, ktoré sa vzťahujú na kreditnú kvalitu aktív

Článok 442 písm. a)

Rozsah a vymedzenie pojmov expozícia „po termíne splatnosti“ a expozícia „zhoršenej kvality“ používaných na účely účtovania a prípadné rozdiely, medzi vymedzeniami pojmov po termíne splatnosti a zlyhanie na účtovné a regulačné účely, ako je špecifikované v usmerneniach EBA o uplatňovaní vymedzenia zlyhania.

Pojem '**po termíne splatnosti**' sa definuje pre účely účtovania nasledovne:

Days past due (DPD) = Banking Date – Due Date of the oldest past due payment

Days past due – počet dní v omeškaní, dlžník je v omeškaní s ktoroukoľvek svojou pohľadávkou

Banking date – dátum, ku ktorému prebieha výpočet omeškania

Due Date of the oldest past due payment– dátum splátky, ku ktorému mal dlžník vyplatiť svoj záväzok, ale neurobil tak po prvý raz. Ide o dátum najstaršej splátky.

Pre účely účtovníctva je expozícia označená po lehote splatnosti, ak $DPD > 0$ a sledujú sa nasledovné hranice delikvencie 30 dní, 60 dní, 90 dní, 180 dní, 1 rok a viac, materiálna hranica tu nie je definovaná.

'**Expozícia zhoršenej kvality**' musí spĺňať aspoň jednu z nasledovných podmienok:

- expozícia dlžníka je po splatnosti 90 dní a spĺňa materiálnu hranicu. Platí tu rovnaká definícia počítania DPD ako pri definícii 'po termíne splatnosti'. Avšak aby bola expozícia považovaná zhoršenej kvality, dlžná suma na klienta musí presiahnuť hranicu stanovenú materskou spoločnosťou ISP.

- banka usúdi, že dlžník si pravdepodobne nesplní voči nej alebo jej dcérskej, prípadne materskej spoločnosti svoj záväzok bez toho, aby prišlo napríklad k realizácii zabezpečenia.

Pre účely výpočtu 'po lehote splatnosti' a 'stavu zlyhania' banka používa rovnakú metodiku výpočtu DPD, avšak pre účely zlyhania je nastavená významná materialita pre $DPD > 90$ podľa opatrenia NBS.

Banka implementuje novú definíciu zlyhania a nápočtu dní omeškania podľa Guidelines on the application of the definition of default under Article 178 of Regulation (EU) No 575/2013 v roku 2019.

Článok 442 písm. a)

Rozsah expozícií po termíne splatnosti (viac ako 90 dní), ktoré sa nepovažujú za expozície zhoršenej kvality a ich dôvody.

Expozície po termíne splatnosti viac ako 90 dní sa nepovažujú za expozície zhoršenej kvality, ak nespĺňajú podmienku materálnej hranice (viď zdôvodnenie v predchádzajúcom odseku).

Článok 442 písm. b)

Opis metód použitých na stanovenie všeobecných a špecifických úprav kreditného rizika.

Model znehodnotenia majetku „vzniknutá strata“ v IAS 39 je v IFRS 9 nahradený modelom „očakávaná strata z úverov“ (expected credit loss, „ECL“), čo znamená, že udalosť spôsobujúca stratu nemusí nastať predtým, ako sa vykáže opravná položka. Nový model znehodnotenia sa bude aplikovať na finančné aktíva, ktorý sa oceňuje umorovanou hodnotou alebo FVOCI, okrem investícií do nástrojov vlastného imania a zmluvných aktív.

Podľa IFRS 9 opravná položka sa ocení jedným z nasledovných spôsobov:

- 12 mesiacov ECL: toto sú ECL, ktoré vyplývajú z možných prípadov platobnej neschopnosti v priebehu 12 mesiacov po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka; a
- ECL podľa doby životnosti: toto sú ECL, ktoré vyplývajú zo všetkých možných prípadov platobnej neschopnosti počas očakávanej doby životnosti finančného nástroja.

Definícia zlyhania

Podľa IFRS 9 banka považuje finančné aktívum za zlyhané ak :

- nie je pravdepodobné, že dlžník splatí celý záväzok z úveru bez pomoci banky, napríklad realizáciou zabezpečenia (v prípade jeho existencie), alebo
- dlžník je viac ako 90 dní v omeškaní pri akomkoľvek dôležitom úverovom záväzku voči banke.

Banka bude zvažovať kvantitatívne aj kvalitatívne ukazovatele pri posudzovaní, či je dlžník v stave zlyhania.

Významné zvýšenie úverového rizika

Banka bude primárne určovať či významne narástlo úverové riziko porovnaním pravdepodobnosti zlyhania počas zostávajúcej doby životnosti k dátumu vykazovania s pravdepodobnou zlyhania počas zostávajúcej doby životnosti pre tento okamih, ktorý bol odhadnutý pri prvotnom vykazovaní expozície.

Opravné položky k úverom poskytnutým klientom

Banka preveruje úvery poskytnuté klientom ku každému dátumu, ku ktorému sa účtovná závierka zostavuje, tak, aby vedela posúdiť, či treba vykazať špecifické opravné položky vo výkaze ziskov a strát a ostatných súčastí komplexného výsledku. Pokiaľ ide o odhad výšky a načasovanie budúcich peňažných tokov pri stanovovaní potrebnej výšky opravných položiek je nevyhnutné posúdenie manažmentu. Takéto odhady sú založené na predpokladoch o množstve faktorov, ktoré sa môžu odlišovať od skutočných výsledkov, čo môže spôsobiť zmeny v špecifických opravných položkách v budúcnosti.

Individuálne posúdenie expozícií je založené na podrobnom preskúmaní a analýze situácie dlžníka vrátane kritického preskúmania nasledujúcich zdrojov informácií bez obmedzenia sa na:

- najaktuálnejšie dostupné finančné výkazy (vrátane konsolidovaných účtovných výkazov, ak existujú), ku ktorým je priložená správa o činnosti a správa o audite, ak existujú, ako aj finančné výkazy predchádzajúcich rokov;
- informácie o konkrétnych firemných udalostiach (napr. mimoriadne transakcie);
- súčasnú a predpokladanú finančnú situáciu a výsledky, analýzu rozdielov medzi prognózami a skutočnými hodnotami;
- pre dlžníkov patriacich do hospodársky prepojených skupín, informácie o ich vnútorných a vonkajších vzťahoch (pre účel posúdenia rizika kontaminácie alebo jeho zhoršenia);
- zoznam vzťahov s bankou (úverové linky/využitie/stav transakcie);
- krátkodobé a strednodobé plány a stratégie zákazníka doplnené o finančné prognózy (najmenej tri roky), výkaz o očakávaných peňažných tokoch, analýzu produktov, odvetvové a trhové štúdie atď.;
- akúkoľvek dokumentáciu od odborníkov tretích strán o dôvodoch zhoršenia stavu dlžníka a o možných opatreniach na reorganizáciu spoločnosti a ukončenie krízy;
- aktualizované obchodné profily zo Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory, z Obchodného registra alebo z ich ekvivalentov, katastrálne prieskumy týkajúce sa všetkých dlžníkov a ručiteľov;
- povahu a platnosť zabezpečenia, ocenenie každého majetku, registráciu hypoték/ záložných práv iných ako bankových;
- najnovšie a historické správy Spoločného registra bankových informácií a Nebankového registra klientskych informácií.

Individuálne hodnotenie analyticky formulované pre každú expozíciu vychádza z podrobného a komplexného preskúmania všetkých dostupných prvkov.

Okrem špecifických opravných položiek k jednotlivým významným pohľadávkam banka tiež vytvára opravné položky na portfóliovej báze k angažovanostiam, ktoré nie sú individuálne identifikované ako znehodnotené, majú však väčšie riziko nesplatenia ako pri prvotnom poskytnutí. V takom prípade sa zohľadňujú rôzne faktory, napr. zhoršenie rizika krajiny, priemyslu a technologická zastaranosť, ako aj identifikované štrukturálne slabé miesta alebo zhoršenie peňažných tokov.

Výpočet kolektívnych opravných položiek je založený na konkrétnom regulačnom segmente, expozície v čase zlyhania („EAD“) pravdepodobnosti zlyhania („PD“), straty v prípade zlyhania („LGD“), kreditného konverzného faktora („CCF“) Pre každý segment boli rozvinuté modely pre tieto rizikové parametre. Tieto modely sú pravidelne revidované.

Podľa odseku 5.5.9 IFRS 9 „Ku každému dátumu vykazovania účtovná jednotka posudzuje, či od prvotného vykázania došlo k výraznému zvýšeniu úverového rizika vyplývajúceho z finančného nástroja. Pri uskutočňovaní posúdenia účtovná jednotka používa zmenu rizika výskytu zlyhania počas očakávanej životnosti finančného nástroja.“

IFRS 9 navrhuje trojúrovňový prístup vychádzajúci zo zmien úverovej kvality od prvotného vykázania:

1. aktíva bez výrazného zvýšenia kreditného rizika od prvotného vykázania (úroveň 1)
2. aktíva s výrazným zvýšením kreditného rizika od prvotného vykázania, ale nie znehodnotené (úroveň 2)
3. aktíva znehodnotené (úroveň 3)

Banka implementovala interné pravidlá na správne určenie úrovne použitím významnej delikvencie, významného zhoršenia PD, indikácie finančných problémov klienta, problémových úverov.

Výpočet očakávanej straty („ECL“):

Úroveň 1:

$$EL_{12m} = PD_{12m} \times LGD_{12m} \times EAD_{12m}$$

kde:

PD_{12m} = 12-mesačná predikcia PD odhadnutá v čase 0 (čas 0 predstavuje dátum vykazovania);

LGD_{12m} = percentuálna strata v čase zlyhania odhadnutá v čase 0;

EAD_{12m} = expozícia v čase zlyhania odhadnutá na začiatku pozorovaného obdobia

Úroveň 2:

Vzorec na výpočet očakávanej straty za celé obdobie, vypočítaný so zohľadnením času do splatnosti voči dátumu vykázania je nasledovná:

$$EL_{lifetime} = \sum_{t=1}^M \frac{EAD_t \times (PD_t - PD_{t-1}) \times LGD_t}{(1 + EIR)^{t-1}}$$

kde:

PD_t je kumulované PD odhadnuté medzi časom 0 a časom t (čas 0 predstavuje dátum vykazovania, čas t predstavuje jednotlivý rok zostávajúcej splatnosti úveru)

LGD_t percentuálna strata v čase zlyhania odhadnutá v čase t;

EAD_t expozícia v čase zlyhania odhadnutá na začiatku roka t;

EIR je efektívna úroková miera;

M je zostávajúca splatnosť úveru v rokoch.

Úroveň 3:

Výpočet očakávanej straty (EL) pre úroveň 3 je podľa nasledujúceho vzorca:

$$EL_{stage3} = IAS39_{provision} * (1 + Add\ on_{performing})$$

kde:

Add-onPerforming predstavuje priemer vypočítaných Add-on pre LGD Performing do splatnosti za každý rok.

Článok 442 písm. a)

Vlastné vymedzenie reštrukturalizovanej expozície inštitúciou, ktoré sa použije na vykonanie článku 178 ods. 3 písm. d) špecifikované v usmerneniach EBA o uplatňovaní vymedzenia zlyhania, ak sa líši od vymedzenia expozície s pozmenenou splatnosťou v prílohe V k vykonávaciemu nariadeniu Komisie (EÚ) č. 680/2014.

Expozície na súvahe a podsúvahe, u ktorých banka súhlasí v dôsledku zhoršenia finančnej situácie klienta so zmenou/doplnením pôvodne dohodnutých podmienok a lehôt (napr. lehoty splatnosti). Pravidlá na preukázanie zhoršenej finančnej situácie klienta sú uvedené vo vnútorných predpisoch. Na účely zlyhania sú za reštrukturalizované považované iba tie expozície, ktoré s reštrukturalizovaním prinášajú ekonomickú stratu, t.j. čistá súčasná hodnota reštrukturalizácie je záporná.

Banka implementuje novú definíciu zlyhania podľa Guidelines on the application of the definition of default under Article 178 of Regulation (EU) No 575/2013 v roku 2019.

Tabuľka 7: EU CRC – Požiadavky na zverejňovanie kvalitatívnych informácií týkajúcich sa postupov zmierňovania

Článok 453 písm. a)

Pri zverejňovaní informácií o svojich politikách vzájomného započítavania a používaní vzájomného započítavania v súlade s článkom 453 písm. a) by inštitúcie mali poskytovať jasný opis politik CRM a postupov týkajúcich sa vzájomného započítavania v súvahe a podsúvahe. Môžu tiež uviesť, do akej miery bolo použité vzájomné započítanie v súvahe a podsúvahe a jeho dôležitosť v súvislosti s riadením kreditného rizika. Inštitúcie by mohli uvádzať najmä podrobnosti o používaných postupoch, rovnako pozíciách, na ktoré sa vzťahujú dohody o vzájomnom započítaní v súvahe a o finančných nástrojoch zahrnutých do rámcových dohôd o vzájomnom započítavaní. Okrem toho môžu byť opísané aj podmienky potrebné na zabezpečenie účinnosti týchto postupov a zavedených kontrol v prípade právneho rizika.

Vzájomné započítavanie sa nevyužíva.

Článok 453 písm. b)

V rámci zverejňovania informácií o hlavných charakteristikách svojich politik a postupov pre oceňovanie a riadenie kolaterálu v súlade s článkom 453 písm. b) inštitúcie môžu zverejniť:

- základ pre posudzovanie a oceňovanie poskytnutého kolaterálu (trhová hodnota, iné hodnoty),*
- do akej miery môže byť vypočítaná hodnota kolaterálu znížená zrážkou,*
- zavedené postupy a metódy na monitorovanie hodnoty hypotekárneho kolaterálu a iného fyzického kolaterálu.*

Okrem toho by úverové inštitúcie mohli tiež zverejniť, či existuje zavedený systém medzi expozícií voči kreditnému riziku a ako boli vplyvy kvantifikácie týchto medzi akceptované kolaterálom.

Politiky a postupy pre ocenenie a riadenie zabezpečenia

Politika zabezpečenia banky je neoddeliteľnou a nevyhnutnou súčasťou riadenia a eliminácie úverového rizika v rámci skupiny VUB. Zabezpečenie primárne slúži ako prostriedok pre splatenie angažovanosti (úveru) v prípade defaultu dlžníka.

Politika zabezpečenia zahŕňa:

- stanovenie a následne udržiavanie Politiky riadenia zabezpečenia skladajúcej sa zo základných typov zabezpečení, právnej dokumentácie používanej Bankou na zabezpečenie práv k danému zabezpečeniu v prípade defaultu dlžníka a ocenenie zabezpečení. Tieto aspekty riadenia zabezpečenia sú uvedené v tomto dokumente;
- relevantná a riadna právna bezchybnosť a registrácia zabezpečenia aby bolo zachované právo Banky na zabezpečenie v prípade defaultu dlžníka;
- pravidelný monitoring a prehodnotenie zabezpečenia držaného bankou počas životnosti angažovanosti (úveru);
- analýza, monitoring a prehľad realizácie zabezpečení dosiahnutých odborom Manažment rizikových pohľadávok z dôvodu vyhodnotenia efektívnosti Politiky zabezpečenia ako nástroja na zmiernenie rizika, napr. dopad Politiky redukuje čistú úverovú stratu ktorú banka utrpela ako výsledok úverových aktivít v rámci všetkých segmentov a produktov;

Základným cieľom Politiky riadenia zabezpečenia je jasne stanoviť pravidlá pre bežne používaný a štandardný zoznam typov zabezpečení používaných bankou v rámci poskytovania úverov. Pravidlá minimálne popisujú a ustanovujú:

- podmienky pre právnu vymožiteľnosť;
- podmienky pre proces ohodnotenia výsledkom ktorého je hodnota akceptovaná bankou (HAB) pre jednotlivé typy zabezpečení pri poskytovaní úverov; a
- podmienky pre proces prehodnotenia.

Politika riadenia zabezpečenia banky je ďalej implementovaná prostredníctvom vydávania produktových programov ktoré stanovujú typ, formu a percento pokrytia zabezpečenia prislúchajúceho k jednotlivým typom produktov v rámci jednotlivých segmentov. Požiadavky na kvalitu a rozsah zabezpečenia budú v zásade určované ratingom dlžníka, výškou a splatnosťou angažovanosti.

K prvotnému oceneniu zabezpečenia dochádza v rámci procesu schvaľovania úveru, čiže v štádiu udeľovania úveru. Toto oceňovanie je založené na aktuálnej hodnote, čiže trhovej hodnote alebo na realizovateľnej (speňažiteľnej) hodnote. Výsledná hodnota je následne vynásobená percentuálne vyjadreným haircutom, ktorý je rôzny v závislosti od typu zabezpečenia. Ocenenie je vypracované externými alebo internými špecialistami (v závislosti od typu zabezpečenia) a v prípade nehnuteľnosti je vykonaná supervízia interným znalcom. Vymáhanie zabezpečenia je v prípade defaultu dlžníka realizované odborom Manažment rizikových pohľadávok.

Existencia zabezpečenia nie je dôvodom na udelenie výnimky z procesu kompletného posúdenia úverového rizika, ktoré je menovite zamerané na posúdenie schopnosti dlžníka splniť podmienky na poskytnutie úveru (čiže schopnosti splatiť úver), bez ohľadu na navrhnutý typ zabezpečenia.

Avšak za určitých podmienok (typ dlžníka, pridelený rating, typ úveru) zabezpečenie má vplyv, ako faktor eliminujúci riziko, na stanovenie podmienok obchodu.

Článok 453 písm. c)

Pri opisovaní hlavných druhov kolaterálu prijatých v súlade s článkom 453 písm. c) by inštitúcie mali poskytnúť podrobný opis hlavných druhov kolaterálu prijatých na zmiernenie kreditného rizika. Úverové inštitúcie by v rámci osvedčeného postupu mohli rozčleniť prijatý finančný kolaterál podľa druhu úverových operácií zabezpečených kolaterálom a zdôrazniť rating a zvyškovú splatnosť kolaterálov.

Popis druhov kolaterálov, ktoré banka akceptuje

Vo všeobecnosti, banka akceptuje nasledovné typy zabezpečení:

- záložné právo na hotovosť (pohľadávky z účtu a z vkladov)
- záložné právo na cenné papiere (dlhopisy, pokladničné poukážky, vkladové listy, vkladové certifikáty a pod.)
- záložné právo na akcie zalistované na regulovaných trhoch
- záložné právo na riadené portfólio (privátne bankovníctvo)
- záložné právo na podielové listy
- záložné právo na iné cenné papiere (napr. skladištné listy)
- záruky (štátne, bankové, iných finančných inštitúcií)
- záruky (nefinančných inštitúcií)
- záložné právo na nehnuteľnosť
- záložné právo na hnutelný majetok
- záložné právo na pohľadávky
- záložné právo na tovarové zásoby
- vinkulácia životného poistenia
- iné (dokumentárny akreditív, exekučný titul)

Banka vo vnútornom predpise definuje veľmi presne, ktoré nástroje eliminujúce riziko nie sú pre banku akceptovateľné a aký haircut (= zníženie) sa uplatňuje u akceptovaných typoch za účelom výpočtu hodnoty akceptovanej bankou.

Na zabezpečenie hypotekárnych úverov sa používa osobitný postup a metódy za účelom zabezpečenia riadneho ocenenia, monitorovania a prehodnotenia majetku akceptovaného ako zabezpečenie. V štádiu udeľovania hypotekárneho úveru je majetok ocenený externým znalcom a následne je vykonaná supervízia tohto ocenenia interným znalcom (supervízorom). Externý znalec musí byť zahrnutý v oficiálnom zozname znalcov pre ohodnocovanie nehnuteľností. Banka monitoruje kvalitu práce externých znalcov na individuálnej báze.

Hodnota majetku, ktorý je vo fáze výstavby je neustále monitorovaný interným znalcom, ktorý vykonáva inšpekcie, overuje napredovanie výstavby a pripravuje technické správy pre čerpanie úveru u transakcií financovaných podľa progresu výstavby.

Hodnota založeného majetku je pravidelne monitorovaná na báze portfólia. Ocenenie majetku je aktualizované v prípade obmedzenia alebo rozdelenia hypotekárneho úveru, poškodenia majetku a taktiež pravidelne podľa zákona minimálne jedenkrát za tri roky (Banka uplatňuje aktualizáciu jedenkrát za rok). Pravidelné prehodnocovanie sa uskutočňuje na báze portfólia s využitím štatistických techník založených na bankových údajoch a rozšírených o dostupné údaje zo slovenského trhu.

Za účelom pokrytia reziduálneho rizika, je dlžník povinný poskytnúť zmluvu o poistení škody na majetku, ktorú uzavrel s poisťovňou ktorá má s bankou dohodu alebo poisťovňou, ktorá je bankou schválená.

Článok 453 písm. d)

Opis hlavných kategórií ručiteľov a protistrán v prípade kreditných derivátov a ich úverovej bonity, ktoré sa majú zverejniť v súlade s článkom 453 písm. d), by mal pokrývať kreditné deriváty použité na účely zníženia kapitálových požiadaviek s vylúčením tých, ktoré sa používajú ako súčasť štruktúr syntetickej sekuritizácie.

Hlavné typy ručiteľov a protistrany úverových derivátov a ich úverová spôsobilosť.

Banka nevstúpila do žiadnej transakcie s úverovými derivátmi.

Článok 453 písm. e)

Pri zverejňovaní informácií o koncentráciách trhového alebo kreditného rizika v rámci CRM vykonaného v súlade s článkom 453 písm. e) by inštitúcie mali poskytnúť analýzu akejkoľvek koncentrácie vzniknutej z dôvodu CRM a ktorá by mohla zabrániť efektívnosti nástrojov CRM. Koncentrácie v rozsahu pôsobnosti týchto zverejnení informácií by mohli zahŕňať koncentrácie podľa druhu nástroja použitého ako kolaterál, subjektu (koncentrácia podľa kategórie ručiteľa a poskytovateľov kreditného derivátu), odvetvia, geografickej oblasti, meny, ratingu alebo iných faktorov, ktoré potenciálne vplyvajú na hodnotu ochrany, a tým znižujú túto ochranu.

V banke nie je koncentrácia súčasťou nástrojov používaných na zmiernenie úverového rizika. Vzhľadom na skutočnosť že hypotekárne úvery predstavujú v banke najväčšie portfólio, väčšinu zabezpečenia tvorí záložné právo na nehnuteľnosti. Neexistujú žiadne špecifické koncentrácie na úrovni individuálneho dlžníka alebo geografickej oblasti, banka určuje špecifické limity koncentrácie ktoré sú monitorované na mesačnej báze.

Politika riadenia zabezpečenia špecificky pojednáva o uznateľnosti vrámci Basilej III a o podmienkach, za ktorých, je možné dané zabezpečenie použiť na zmiernenie kreditného rizika.

Tabuľka 8: EU CRD – Požiadavky na zverejňovanie kvalitatívnych informácií o používaní externých kreditných ratingov

Článok 444 písm. a)

a)

Názvy externých ratingových agentúr (ďalej len „ECAI“) a agentúr na podporu exportu (ďalej len „ECA“) používané inštitúciou a dôvody na akékoľvek zmeny počas vykazovaného obdobia.

Banka pre štandardizovaný prístup nominuje nasledovne ratingové agentúry: Fitch Ratings Ltd., Moody’s Investors Service Limited, Standard & Poor’s a division of The McGraw-Hill Companies, Inc. Banka akceptuje na účely kapitálovej primeranosti iba vyžiadané ratingy a nevyžiadané ratingy pre štáty a centrálné banky. Ratingy musia byť tzv. Global scale ratingy a aplikuje ratingy na nasledujúce segmenty: Inštitúcie (banky a o.c.p.), štáty a ich centrálné banky, expozície voči právnickým osobám podnikateľom.

Článok 444 písm. b)

b)

Triedy expozícií, pre ktoré sa použijú ECAI alebo ECA.

Na základe ratingového hodnotenie ECAI sa priraduje riziková váha expozíciám voči ústredným vládam alebo centrálnym bankám, expozíciám voči subjektom verejného sektora, expozíciám voči inštitúciám, expozíciám voči inštitúciám s ratingovým hodnotením, expozíciám voči inštitúciám bez ratingového hodnotenia, expozíciám voči podnikateľským subjektom, expozíciám vo forme krytých dlhopisov, expozíciám voči inštitúciám a podnikateľským subjektom s krátkodobým ratingovým hodnotením, expozíciám vo forme podielov na majetku v podnikoch kolektívneho investovania (PKI) a iným položkám.

Článok 444 písm. c)

c)

Opis postupu, ktorý sa používa na prenos ratingového hodnotenia emitenta a emisií na porovnateľné aktíva v bankovej knihe.

Banka prenos ratingového hodnotenia nevyužíva.

Článok 444 písm. d)

d)

Zosúladenie alfanumerickej stupnice každej agentúry používanej so stupňami kreditnej kvality predpísanými v tretej časti hlave II kapitole 2 CRR (s výnimkou prípadu, ak inštitúcia splňa štandardný spôsob priradovania, ktorý uvarejnil EBA).

Credit Quality Step	Fitch's assessments	Moody's assessments	S&P assessments	Corporate	Institution (includes banks)			Sovereign
					Sovereign method	Credit Assessment method		
						Maturity > 3 months	Maturity 3 months or less	
1	AAA to AA-	Aaa to Aa3	AAA to AA-	20%	20%	20%	20%	0%
2	A+ to A-	A1 to A3	A+ to A-	50%	50%	50%	20%	20%
3	BBB+ to BBB-	Baa1 to Baa3	BBB+ to BBB-	100%	100%	50%	20%	50%
4	BB+ to BB-	Ba1 to Ba3	BB+ to BB-	100%	100%	100%	50%	100%
5	B+ to B-	B1 to B3	B+ to B-	150%	100%	100%	50%	100%
6	CCC+ and below	Caa1 and below	CCC+ and below	150%	150%	150%	150%	150%

Tabuľka 9: EU CRE – Požiadavky na zverejňovanie kvalitatívnych informácií týkajúcich sa modelov prístupu interných ratingov

Článok 452 písm. b) bod iv)

a)

Opis kontrolných mechanizmov pre ratingové systémy v súlade s článkom 452 písm. b) bodom iv) by mal pokrývať interný vývoj, kontroly a zmeny modelu. Pri opisovaní nezávislosti, zodpovednosti a preskúmania ratingových systémov by mala byť zverejnená úloha funkcií zapojených do vývoja, schválenia a následných zmien modelov kreditného rizika.

Ratingová politika sa zaviedla prostredníctvom novelizovaného Systému riadenia úverového rizika, ktorý obsahuje smernice na meranie, kontrolu a riadenie úverového rizika, a vymedzuje právny rámec, hlavné kompetencie a metodiku podporujúcu riadenie úverového rizika v skupine VÚB.

Oddelenie Metodika ratingu a scoringu nesie zodpovednosť za návrh ratingového systému vrátane vývoja a údržby modelov ako aj analýzu a vykonanie zmien požadovaných regulátorom, materskou spoločnosťou a kontrolnými útvarmi banky.

Pridelenie ratingu je centralizované a plne automatizované pre segment Malé a stredné podniky, Podnikatelia a malé firmy a Retail. Rating odráža kvantitatívne a kvalitatívne údaje.

Pridelenie ratingu pre segment Firemnej klientely je centralizované na odbore Úverového rizika s rozdelenou zodpovednosťou za pridelenie ratingu a validáciu ratingu. Kompetencie sú definované vo vnútornom predpise. V niektorých prípadoch je potrebné schválenie materskou spoločnosťou.

Validácia je požadovaná Basel II ako súčasť celkového riadenia vnútorného systému merania rizík a je podmienkou na zavedenie pokročilého systému merania rizík. Konkrétnejšie, validácia je vykonávaná ako pri zavádzaní interných systémov pre potreby schválenia regulátorom tak aj počas procesu neprerušitého monitorovania už schválených systémov.

Za validáciu interne vyvinutých systémov merania a riadenia rizík je zodpovedné oddelenie Interná validácia. Z organizačného pohľadu, je toto oddelenie nezávislé od útvaru zodpovedného za vnútorný audit systémov a útvaru zodpovedného za vývoj ratingových modelov. Pre modely vyvinuté materskou spoločnosťou vykonáva pravidelné overovanie vhodnosti na lokálnej úrovni.

Článok 452 písm. b) bod iv)

b)

Opis úlohy uvedených funkcií by mal tiež zahŕňať vzťahy medzi funkciou riadenia rizika a funkciou vnútorného auditu, ako aj postup s cieľom zabezpečiť nezávislosť funkcie určenej na preskúmanie modelu funkciami zodpovednými za vývoj modelu.

V rámci organizačnej štruktúry má spoločnosť oddelenú funkciu vývoja interných modelov, funkciu internej validácie, ako aj funkciu interného auditu. Tým je zabezpečená nezávislosť v procese posudzovania a kontroly interných ratingových systémov. Na základe výsledkov kontroly sa realizujú príslušné opatrenia (redevelopment, recalibrácia, a iné). Tieto výsledky sú prezentované a schvaľované na Credit Risk Committee.

Článok 452 písm. b) bod iv)

c)

V rámci informácií poskytovaných v súlade s článkom 452 písm. b) bodom iv) by inštitúcie mali zverejňovať rozsah pôsobnosti a hlavný obsah vykazovania vzťahujúceho sa na modely kreditného rizika.

Rating tvorí základný kameň reportingu riadenia rizík. Pre reporting riadenia rizík produkuje Divízia Rizík Credit Risk Report na mesačnej báze, ktorý poskytuje koncomesačný celkový pohľad na riziko celej skupiny. Interná validácia na pravidelnej báze vydáva validačné správy k monitoringu a back-testingu modelov.

Článok 452 písm. a)

d)

Rozsah akceptovania prístupu orgánom dohľadu.

Žiadosť: o používanie základného IRB prístupu (FIRB – Foundation Internal Rating Based) pre korporátnych klientov

Dátum žiadosti: december 2009

Dátum schválenia: 23.12.2010 bankou Banca d'Italia; 21.2.2011 Národnou bankou Slovenska

Detail: Banca d'Italia oprávnila skupinu Intesa Sanpaolo na spravovanie korporátneho portfólia VUB – korporátnych a SME klientov a špecializované pôžičky (financovanie nehnuteľností a projektové financovanie) – používaním FIRB prístupu na účely výpočtu regulátorného kapitálu. NBS schválila používanie nasledovných ratingových korporátnych modelov na lokálnej úrovni:

- Skupinový model pre korporátnych klientov (s obratom viac ako 50 miliónov euro), špecifický pre prostredie Slovenska,
- Skupinový model pre špecializované financovanie: financovanie nehnuteľností a projektové financovanie,
- Interne vyvinutý model pre SME klientov (s obratom 1 až 50 miliónov euro).

Žiadosť: o používanie pokročilého IRB prístupu (AIRB – Advanced Internal Rating Based) pre retailové rezidenčné hypotéky

Dátum žiadosti: december 2011

Dátum schválenia: 9.7.2012 bankou Banca d'Italia; 31.7.2012 Národnou bankou Slovenska

Detail: Banca d'Italia oprávnila skupinu Intesa Sanpaolo na spravovanie portfólia retailových rezidenčných hypoték VUB banky použitím PD a LGD modelov na účely výpočtu regulátorneho kapitálu. NBS schválila používanie týchto modelov na lokálnej úrovni.

Žiadosť: o používanie lokálne vyvinutých slottingových modelov pre financovanie nehnuteľností (ďalej RED model) a pre objektové financovanie a pre expozície špecializovaného financovania (ďalej SPV model), ktoré nespĺňajú podmienky pre použitie modelu pre financovanie nehnuteľností ani modelu pre projektové financovanie, ako alternatívu pre IRB ratingový systém

Dátum žiadosti: 2012

Dátum schválenia:

- 9.7.2013 pre SPV model Národnou bankou Slovenska

- 20.8.2013 pre RED model Národnou bankou Slovenska

Detail: S cieľom aplikovať lokálne vyvinuté modely pre všetky relevantné podskupiny špecializovaného financovania, ktoré budú lepšie odrážať slovenské trhové podmienky a na základe podmienok stanovených v predchádzajúcom súhlase NBS, banka bola povinná upraviť SPV model a rozhodla sa navyše rozšíriť jeho aplikáciu aj na klientov projektového financovania. Banke bol udelený súhlas používať upravený model na regulátorne účely 26. marca 2015. Dôsledkom je používanie dvoch lokálne vyvinutých modelov pre špecializované financovanie (SPV model a RED model) namiesto predchádzajúcich troch modelov (SPV model, RED model a skupinový model pre projektové financovanie).

Žiadosť: o používanie pokročilého AIRB prístupu pre triedy expozícií Small Business – podnikatelia a malé firmy, korporátni klienti a SME klienti (LGD modely)

Dátum žiadosti: december 2013

Dátum schválenia: 18.6.2014 spoločným rozhodnutím banky Banca d'Italia a Národnej banky Slovenska

Účinnosť od: 30.6.2014

Žiadosť: o povolenie aplikovania významných zmien pre interné PD a LGD modely pre portfólio retailových rezidenčných hypoték a pre rozšírenie týchto modelov na portfólio retailových nerezidenčných hypoték

Dátum žiadosti: október 2015

Dátum schválenia: 7.3.2017 rozhodnutím ECB

Účinnosť od: 30.5.2017 potvrdením splnenia podmienok od ECB

Žiadosť: o povolenie aplikovania významných zmien pre korporátne modely

Dátum žiadosti: december 2015

Dátum schválenia: 18.4.2017 rozhodnutím ECB

Účinnosť od: 30.5.2017 potvrdením splnenia podmienok od ECB

Detail: Model pre sub-segment ISP IALC (korporátni klienti s obratom viac ako 500 miliónov EUR) bol zmenený v ISP, pre týchto klientov sa to týka PD aj LGD modelu. VUB bola zahrnutá v perimetri žiadosti a preto po schválení žiadosti bude pre týchto klientov používať nový model.

Článok 452 písm. a)

e)

Pri zverejňovaní informácií o povolení prístupu alebo odsúhlaseného prechodu príslušným orgánom v súlade s článkom 452 písm. a) by inštitúcie mali uvádzať (pre každú triedu expozícií) časť expozície v prípade zlyhania v rámci skupiny (v percentuálnych hodnotách celkovej expozície v prípade zlyhania zlyhania) pokrytú štandardizovaným prístupom, prístupom FIRB a prístupom AIRB a časť tried expozícií, ktoré nie sú zahrnuté do plánu zavádzania.

Tieto informácie sú obsiahnuté v ostatných listoch tohto dokumentu (napr. Vzor_22_CR_7)

Článok 452 písm. c)

f)

Zverejnenie postupov interného ratingu podľa tried expozícií uvedených v článku 452 písm. c) by malo zahŕňať počet kľúčových modelov použitých v súvislosti s každým portfóliom so stručnou diskusiou hlavných rozdielov medzi modelmi v rámci tých istých portfólií.

Podnikateľské subjekty vrátane MSP, špecializovaných úverov a odkúpených podnikových pohľadávok - 9 modelov: PD model pre korporátnych klientov (VUB IALC), PD model pre SME, PD model pre SB, LGD model pre segment SB, LGD model pre korporátnych klientov a SME, PD model pre sub-segment ISP IALC, LGD model pre sub-segment ISP

IALC, Modely pre špecializované financovanie (RED model, SPV model). Detailnejší popis jednotlivých modelov sa nachádza v nasledujúcom bode.

Retail pre každú kategóriu expozícií, ktorým zodpovedajú rôzne korelácie uvedené v článku 154 ods. 1 až 4 - 2 modely: Model pre retailové hypotéky, LGD model pre retailové hypotéky. Detailnejší popis jednotlivých modelov sa nachádza v nasledujúcom bode.

Kapitálové cenné papiere: jednochý prístup založený na použití rizikovej váhy.

Článok 452 písm. c)

g)

Zverejnenie postupov interného ratingu podľa tried expozícií uvedených v článku 452 písm. c) by malo tiež zahŕňať opis hlavných charakteristík schválených modelov, najmä:

i) vymedzenia, metódy a údaje týkajúce sa odhadu a validácie PD, napr. ako sa PD odhadujú pre portfólia expozícií s nízkym rizikom zlyhania, či existujú najnižšie regulačné hodnoty a faktory rozdielov pozorované medzi PD a skutočnými mierami zlyhania aspoň za posledné tri obdobia;

a ak je to vhodné:

ii) vymedzenia, metódy a údaje týkajúce sa odhadu a validácie LGD, napr. metódy na výpočet poklesu LGD, ako sa LGD odhadujú pre portfólio expozícií s nízkym rizikom zlyhania, čas uplynutý medzi udalosťou zlyhania a uzavretím expozície;

iii) vymedzenia, metódy a údaje týkajúce sa odhadu a validácie CCF vrátane predpokladov použitých pri odvodzovaní týchto premenných.

Opis charakteristík interného modelu pre kapitálové cenné papiere v súlade s článkom 452 písm. c) bodom v) by mal pokrývať modely použité pre expozície podľa prístupu IMA v súlade s článkom 155 ods. 4.

PD model pre korporátnych klientov (VUB IALC): PD model, ktorý je odhadovaný prostredníctvom prístupu „tieňového ratingu“ keďže počet zlyhaných klientov v tomto segmente nie je postačujúci na vývoj default modelu, pozostáva z kvantitatívneho modulu, kde sa nachádzajú údaje zo súvahy a kvalitatívneho modulu (dotazník), ktorý pokrýva dve analytické oblasti (odvetvovú a trhovú oblasť a konkrétnu charakteristiku dlžníka). Výstupom z kvantitatívneho modulu a obidvoch častí kvalitatívneho modulu je bodové hodnotenie; jednotlivé hodnotenia sa následne integrujú pomocou logistickej regresie. Model sa používa pre korporátnych klientov s obratom do 500 miliónov EUR.

PD model pre SME: PD model bol vytvorený použitím interných dát VÚB prostredníctvom logistickej regresie a pozostáva z týchto modulov:

- o aplikačný rating, ktorý sa skladá z ratingu pozostávajúceho zo „soft“ informácií, zahŕňajúcich základnú charakteristiku hospodárskeho subjektu a finančného ratingu, kde sa analyzuje finančný profil subjektu pričom sa ďalej rozlišuje jednoduché a podvojnú účtovníctvo;
- o behaviorálny rating, ktorý pokrýva správanie sa klienta vo vzťahu k jeho účtom a úverom;
- o vypočítaný rating (vopred vypočítaný), ktorý je výsledkom integrácie medzi aplikačným a behaviorálnym score s aplikáciou vopred definovaných automatických pravidiel;
- o finálny rating, predstavuje konečný rating po uplatnení zásad týkajúcich sa možnosti prepisovania a /alebo znaleckého posudku.

PD model pre SB: PD model bol vytvorený použitím interných dát VÚB prostredníctvom logistickej regresie a pozostáva z týchto modulov:

- o aplikačný rating, ktorý sa skladá z ratingu pozostávajúceho zo „soft“ informácií, zahŕňajúcich základnú charakteristiku hospodárskeho subjektu a finančného ratingu, kde sa analyzuje finančný profil subjektu pričom sa ďalej rozlišuje jednoduché a podvojnú účtovníctvo;
- o behaviorálny rating, ktorý pokrýva správanie sa klienta vo vzťahu k jeho účtom a úverom;
- o behaviorálny transakčný rating, ktorý sa využíva namiesto behaviorálneho ratingu v prípade, že klient nemá behaviorálny rating, ale má dostatočne dlho aspoň bežný účet;
- o vypočítaný rating (vopred vypočítaný), ktorý je výsledkom integrácie medzi aplikačným a behaviorálnym (resp. behaviorálnym transakčným) score;
- o finálny rating, predstavuje konečný rating po uplatnení zásad týkajúcich sa možnosti prepisovania a /alebo znaleckého posudku.

PD model pre retailové hypotéky: PD model bol vyvinutý na úrovni kontraktov na interných dátach VUB s použitím logistickej regresie, berie do úvahy parametre klienta ako aj parametre kontraktu. Obsahuje nasledovné časti:

- o Aplikačný modul, ktorý sa uplatňuje už v počiatočnom štádiu schvaľovania hypotekárneho úveru ako aj v prvých rokoch života hypotéky;
- o Retailový Behaviorálny modul, ktorý pokrýva správanie klienta na jeho kreditných a depozitných produktoch;
- o Retailový transakčný modul, ktorý pokrýva správanie klienta na jeho transakčných produktoch. Tento modul sa používa, ak Retailový Behaviorálny modul nie je k dispozícii. Oba moduly sú použité v schvaľovacom procese a počas prvých troch mesiacov života hypotéky;

- Hypotekárny Behaviorálny modul, ktorý pokrýva správanie klienta na všetkých jeho produktoch vrátane hypotéky, tento modul je dostupný po prvých troch mesiacoch a nahrádza 2 vyššie uvedené moduly.

Tieto moduly sa integrujú do predvypočítaného skóre, ktoré je ďalej mapované na hypotekárnu ratingovú škálu. Ako posledný krok sa aplikujú automatické pravidlá, príznak zlyhania a manuálny prepis ratingu.

PD model pre sub-segment ISP IALC: PD model vyvinutý materskou spoločnosťou. Model sa používa pre korporátnych klientov s obratom nad 500 miliónov EUR. Výstupy modelu sa preberajú zo systémov materskej spoločnosti.

Interne vyvinuté LGD modely boli vyvinuté použitím interných dát VÚB na základe prístupu odboru vymáhania, inými slovami analyzovaním strát na historických zlyhaniach. LGD je teda stanovené na základe skutočných vymožených čiastok počas trvania zlyhania, s prihliadnutím na priame a nepriame náklady. Miera straty bola počítaná na úrovni kontraktu. Banka používa 3 interne vyvinuté modely: LGD model pre firemnú klientelu a SME (spoločný model pre oba segmenty), LGD model pre segment SB, LGD model pre retailové hypotéky.

LGD model pre sub-segment ISP IALC: LGD model vyvinutý materskou spoločnosťou. Model sa používa pre korporátnych klientov s obratom nad 500 miliónov EUR.

Modely pre špecializované financovanie: segment špecializovaného financovania je pokrytý dvoma lokálne vyvinutými slottingovými modelmi RED (financovanie nehnuteľností) a SPV (projektové a objektové financovanie a expozície špecializovaného financovania, ktoré nespĺňajú kritériá pre použitie RED modelu);

- RED model: Model pre financovanie nehnuteľností, ktorý je založený na expertnom prístupe. Vývoj slottingovej funkcie je v súlade s regulatónymi požiadavkami pre IPRE (Income Producing Real Estate) kategóriu špecializovaného financovania. Zahŕňa všetky oblasti, ktoré majú byť slottingom pokryté, t.j. finančnú silu, typické znaky obchodu alebo aktíva, silu sponzora a developera, balík zabezpečenia). Model sa skladá zo:
  - Slottingového dotazníka, ktorý vedie k priradeniu predbežnej slottingovej kategórie Strong/Good/Satisfactory/Weak na základe otázok, ktorých cieľom je vyhodnotenie všetkých požadovaných oblastí,
  - Sady automatických pravidiel, možnosti tzv. override, ktoré sa aplikujú a vedú k finálnej slottingovej kategórii;
- SPV model: Model pre projektové a objektové financovanie a projekty špecializovaného financovania, ktoré nespĺňajú podmienky pre aplikovanie RED modelu, je založený na expertnom prístupe. Vývoj slottingovej funkcie je v súlade s regulatónymi požiadavkami pre IPRE, PF a OF (Income Producing Real Estate, Project Finance a Object Finance). Zahŕňa všetky oblasti, ktoré majú byť slottingom pokryté, t.j. finančnú silu, politické a právne prostredie, typické znaky obchodu alebo aktíva, silu sponzora a developera, balík zabezpečenia). Model sa skladá zo:
  - Slottingového dotazníka, ktorý vedie k priradeniu predbežnej slottingovej kategórie Strong/Good/Satisfactory/Weak na základe otázok, ktorých cieľom je vyhodnotenie všetkých požadovaných oblastí,
  - Sady automatických pravidiel, možnosti tzv. override, ktoré sa aplikujú a vedú k finálnej slottingovej kategórii.

Kapitálové cenné papiere: banka využíva jednoduchý prístup založený na použití rizikovej váhy podľa článku 155 (2).

Tabuľka 10: EU MRB – Požiadavky na zverejňovanie kvalitatívnych informácií pre inštitúcie, ktoré používajú prístup interného modelu

Hodnota v riziku (VaR)

Analýza profilov trhového rizika súvisiaca s obchodnou knihou používa rôzne kvantitatívne indikátory a VaR je najdôležitejší.

Metóda určenia hodnoty v riziku (VaR) je štatistické meranie najhoršieho prípadu (neočakávanej) straty za dané časové obdobie pri normálnych trhových podmienkach na danej úrovni pravdepodobnosti.

Banka využíva metódu historickej simulácie na vyjadrenie odhadu hodnoty v riziku. Táto metóda je robustná, presne pokrýva široký rozsah produktov (lineárne a nelineárne produkty), využíva metódou celkového precenenie (full valuation) a je jednoduchá na porozumenie a výklad. Túto metódu využíva aj materská spoločnosť, ako súčasť svojho vlastného modelu na meranie požiadavky kapitálovej primeranosti pre trhové riziko. Vo VÚB sa táto metóda pravidelne využíva od 1. mája 2005 po tom, ako bola na návrh Odboru riadenie podnikových rizík schválená Výborom pre aktíva a pasíva.

VÚB sa využíva tento model určenia hodnoty v riziku aj ako vlastný model pre alokovanie kapitálu v rámci úrokového rizika v obchodnej knihe a kurzového rizika v obchodnej aj bankovej knihe.

VaR spočítané za posledný deň je porovnané s priemerom VaR počítaným za posledných 60 pracovných dní násobeným multiplikačným faktorom získaným zo spätného testu modelu. Kapitálová požiadavka sa počíta ako maximum z týchto predchádzajúcich hodnôt násobené odmocninou z 10, ktorá predstavuje hodnotu časového faktora.

Hodnota VaR, výsledky spätného testu a kapitálová požiadavka je súčasťou denného reportu, ktorý pripravuje oddelenie Trhových rizík.

Stresová Hodnota v Riziku (SVaR)

SVaR je doplňujúcim ukazovateľom k štandardnému VaR, ktorého hlavnou úlohou je vniesť do výpočtu kapitálovej požiadavky na obchodnú knihu obdobie vysokej volatility. Metodika SVaR priamo vychádza z metodiky štandardného VaR. Hlavným rozdielom je použitie špecifického časového intervalu, ktorého volatility uplatnená na aktuálne portfólio vykazuje najvyššie hodnoty, namiesto časového intervalu posledných 250 obchodných dní.

VÚB začala oficiálne reportovať hodnotu SVaR, ako aj uplatňovať nový výpočet kapitálovej požiadavky na obchodnú knihu od 1. mája 2012, v súlade s nariadením CRR. Na výpočet kapitálovej požiadavky sa používajú hodnoty VaR a SVaR. Požiadavka na vlastné zdroje vyjadrená ako súčet hodnôt, a to

1. podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 vyššej hodnoty z:
  - a. hodnoty v riziku z predchádzajúceho dňa vypočítanej podľa článku 365 ods. 1 (VaR t-1),
  - b. hodnoty priemeru denných meraní hodnoty v riziku v každom z predchádzajúcich 60 pracovných dní (VaR avg), vynásobenej multiplikačným faktorom, a
2. vyššej hodnoty z:
  - a. najnovšej dostupnej stresovej hodnoty v riziku banky podľa písmena a) (sVaR t-1),
  - b. priemeru stresových hodnôt v riziku vypočítaných spôsobom a s periodicitou podľa písmena a) počas predchádzajúcich 60 pracovných dní (sVaR avg), vynásobeného multiplikačným faktorom.

Hodnota VaR a SVaR, výsledky spätného testu a kapitálová požiadavka je súčasťou denného reportu.

Pozície

V modeli sú obsiahnuté všetky pozície, ktoré spĺňajú podmienku $\text{trade date} \leq \text{actual date} < \text{maturity date}$ a nie sú označené ako likvidované. Tieto podmienky obsahujú celú pozíciu s nerealizovanou časťou cash flow.

Rizikové faktory

FX sadzby a úrokové sadzby sú použité ako rizikové faktory pre výpočet VaR. Úrokové sadzby mien odlišných od EUR s maturitou menej ako 1M sú nahradené sadzbami 1M, aby bol zohľadnený efekt "pull to maturity". Úrokové sadzby EUR meny sú zobrať z celej krivky.

Metóda

Historická simulácia je jedným zo štandardných prístupov na výpočet hodnoty v riziku. Táto metóda predpokladá, že maximálne budúce zmeny trhových parametrov (rizikových faktorov) za určené časové obdobie sa dajú predvídať zo série historických zmien. Scenáre historických zmien rizikových faktorov sa využívajú na výpočet trhovej hodnoty súčasného portfólia s využitím úplného hodnotenia. To znamená, že trhovú hodnotu všetkých nástrojov sa vypočítava presne a nie iba približne. Porovnaním skutočnej hodnoty portfólia so skupinou trhových hodnôt v každom jednotlivom scenári sa vypočíta skupina hypotetických ziskov a strát. Skupina ziskov a strát sa potom zoradí a vyberie sa určený percentil ako odhad hodnoty v riziku.

Rizikový faktor je nezávislá premenná, ktorého hodnotu je možné pozorovať na trhu, a ktorá ovplyvňuje hodnotu finančného nástroja. Štandardné rizikové faktory sú úrokové sadzby (každý uzol na výnosovej krivke), výmenné kurzy a volatility.

Úplné precenenie vyžaduje kompletnú skupinu trhových parametrov. To znamená, že sa musia identifikovať všetky príslušné rizikové faktory a začleniť sa do historických scenárov. Scenár obsahuje zmeny všetkých rizikových faktorov medzi dvomi pozorovaniami.

Hypotetická trhovú hodnotu pre scenár k sa získava tak, že sa aplikujú zmeny všetkých rizikových faktorov zo scenára na súčasnú úroveň trhových parametrov. S využitím týchto modifikovaných trhových parametrov sa vypočíta trhovú hodnotu finančných nástrojov v portfóliu.

Metodika VaR

V súlade s metodikou materskej spoločnosti Intesa Sanpaolo (ktorá používa RiskWatch ako hlavný systém na výpočet hodnoty rizika pomocou historickej simulácie) vypočítavame každodenné zmeny trhových parametrov nasledovným spôsobom:

$$\Delta S_{i,k} = \frac{S_{i,k}}{S_{i,k+1}} \quad k = 1, \dots, N$$

a

$$S'_{i,k} = S_{i,0} * \Delta S_{i,k} \quad k = 1, \dots, N$$

kde

$S_{i,k}$ – hodnota rizikového faktora i v deň pozorovania k ($k=1$ je predchádzajúci deň obchodovania)

$S_{i,0}$ – skutočná hodnota rizikového faktora i

$S'_{i,k}$ – simulovaná hodnota rizikového faktora i po použití scenára k na skutočnú hodnotu

$\Delta S_{i,k}$ – zmena rizikového faktora i medzi dňom pozorovania k a $k+1$

N – počet scenárov v skupine historických údajov (VÚB využíva 250)

Na získanie simulovanej hodnoty rizikového faktora i , sa jeho skutočná hodnota $S_{i,0}$ vynásobí príslušnou zmenou $\Delta S_{i,k}$. Tento typ posunu sa nazýva variabilný faktor v systéme RiskWatch. Jeho výhodou je, že sa môže využiť aj na rizikové faktory, ktorých hodnota sa výrazne mení počas dlhšieho obdobia bez toho, aby strácal význam (napr. úrokové sadzby v SKK za zmenili z úrovne okolo 5 % p. a. na 2,5 % p. a. Percentuálna zmena 10 % z 5 % na 4,5 % môže byť jednoducho použitá na trhové sadzby dokonca aj v prípade ak je súčasná hodnota 2,5 %. Ale ak sme využili absolútne posuny, potom ten istý posun 0,5 percentného bodu nemusí byť reálny, ak sadzby boli 2,5 %). Nevýhodou je, že hodnota v riziku môže stúpnuť, keď stúpnu skutočné hodnoty rizikových faktorov. (Absolútny rozdiel medzi $S'_{i,k}$ a $S_{i,0}$ rastie tak, ako stúpa $S_{i,0}$.)

V ďalšom kroku hodnotiaci nástroj RiskWatch vypočítava trhové hodnoty súčasných pozícií s využitím historických scenárov $S_{i,k}$. Výstupom z procesu je skupina N trhových hodnôt, ktoré sa môžu chápať ako hypotetické trhové hodnoty súčasných pozícií v prípade opakovania historických zmien v scenári k . Hypotetické zisky a straty (zisky a straty R_k) sa vypočítavajú ako rozdiel medzi trhovou hodnotou v scenári k a súčasnej trhovej hodnoty.

Bolo pozorované, že volatilita na finančnom trhu rastie a klesá vo väčších zoskupeniach, a že sa vyskytujú obdobia s vysokou a aj nízkou volatilitou. Preto by mal model rýchlo reagovať na skutočnú situáciu na trhu a správne ohodnotiť aktuálny stav. To je možné dosiahnuť tak, že sa pridelia váhy – pravdepodobnosti jednotlivým ziskom a stratám. Každý hypotetický zisk alebo strata má rôznu úroveň pravdepodobnosti. Všeobecne prijímaný predpoklad je, že pravdepodobnosť scenára sa znižuje tak, ako sa čas pozorovania vzdáľuje od skutočného dátumu. Znamená to, že pravdepodobnosť opakovania scenára $k=1$ je vyššia ako pravdepodobnosť opakovania scenára $k=250$. Váhy použité na hypotetické zisky a straty sa vypočítavajú nasledovným spôsobom:

$$W_k = \frac{\lambda^{(k-1)} * (\lambda - 1)}{\lambda^N - 1} \quad k = 1, \dots, N$$

kde

$\lambda = 0.992$ (faktor poklesu – decay factor).

k – číslo scenára (predchádzajúci deň obchodovania = 1)

To znamená, že scenár posledného dňa má najväčšiu váhu (0,00924), scenár predošlého dňa má váhu 0,00924 násobenú decay faktorom 0,992 (i. e. 0,00917), scenár predošlého dňa má váhu 0,00917 násobenú decay faktorom (i. e. 0,00909), atď., scenár s 250 pracovnými dňami pred súčasným dátumom má najmenšiu váhu (0,00125).

Posledný krok je výber zvoleného percentilu z ľavého konca (možnej straty) váženého rozdelenia hypotetických ziskov a strát.

Realizácia prístupu historickej simulácie pozostáva zo štyroch fáz:

- identifikácia rizikových faktorov;
- vytvorenie historických scenárov;
- vykonanie simulácie (úplné ocenenie);
- určenie/výpočet hodnoty v riziku.

Trhová hodnota ako priebežný základ na výpočet hodnoty v riziku alebo iných číselných údajov rizika vo všetkých nástrojoch sa vypočítava nezávisle prostredníctvom RiskWatch metódou čistej súčasnej hodnoty – všetky budúce peňažné toky sú diskontované k aktuálnemu dátumu, pričom sa použije príslušná výnosová krivka a uskutoční sa konverzia na EUR s príslušným výmenným kurzom (pozri kapitolu Trhové údaje) alebo inými pre nástroje špecifickými

metódami (t.j. pre opcie). Metódy a modely, ktoré sa využívajú v systéme RiskWatch, sú popísané v dokumentácii finančných modelov RiskWatch.

Proces výpočtu

Na historickú simuláciu využíva Riadenie rizík časovú sériu 250-tich historických scenárov. Doba držania je jeden deň a úroveň pravdepodobnosti je stanovená na 99% (ľavostranný interval).

Historické časové rady cien zhromažďuje útvar Riadenie rizík materskej spoločnosti v spolupráci s odborom Riadenie podnikových rizík vo VÚB. Údaje spolu s historickými scenármi a skutočnými pozíciami sa prenesú do RiskWatch, kde sa vypočítava hypotetický zisk alebo strata s využitím historických scenárov a vyberá požadovaný percentil (99% - ľavý koniec).

Požiadavky

- postačujúca dĺžka časových sérií trhových premenných (najmenej 250 denných hodnôt);
- použitie metódy úplného precenenia.

Výpočet Global VaR

VaR je počítané RiskWatchom pre FX portfólio a IR portfólio osobitne. Výpočet Value-at-Risk pre všetky rizikové faktory a všetky portfóliá (Global VaR) je potom urobený v MS Excel aplikácii. Používa reporty z RiskWatcha ako vstupy. Tieto reporty obsahujú historické scenáre s váhami a precenením portfólií. Pre každý z týchto scenárov s tým istým dátumom je možné spočítať precenenie FX portfólia a IR portfólia a tak získať precenenie celého portfólia. Tieto sumy spolu s váhami sú nové globálne historické scenáre. Globálne historické scenáre sú zoradené zostupne podľa hodnôt a scenár s kumulovanou pravdepodobnosťou presahujúcou 1 % je zvolený za VaR scenár. (Rovnaký postup ako je popísaný hore.)

Vybraný scenár je použitý ako Global VaR pre celé portfólio a všetky rizikové faktory.

Krátky popis krokov:

1. sčítať PL pre FX konsolidované portfólio s PL pre IR trading portfólio
2. priradiť váhy každému PL
3. zoradiť scenáre podľa veľkosti PL
4. vybrať PL, ktoré je prvé prekročilo cez pravdepodobnostnú úroveň 99 %.

Metodika SVaR

Metodika Stresového VaR priamo vychádza z metodiky VaR, avšak za použitia špecifických techník upravujúcich samotný VaR model tak, aby výsledkom boli hodnoty Stresového VaR. Takýmto prístupom je zabezpečené, že všetky rizikové faktory zachytené v metodike VaR budú reflektované aj v metodike SVaR.

Vychádzajúc z metodiky VaR, SVaR a VaR metodiky zákonite zdieľajú niektoré základne parametre. Iné parametre, z dôvodu presného popisu SVaR metodiky podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013, sa s metodikou VaR rozchádzajú. Stressed VaR model aplikovaný vo VÚB sa odlišuje od štandardného modelu v nasledujúcich bodoch:

- minimálna hodnota multiplikačného faktora je 3; hodnota multiplikačného faktora sa zvyšuje o hodnotu plus faktora v rozpätí 0 až 1, v závislosti od počtu prekročení v priebehu posledných 250 pracovných dní, pričom prekročenie predstavuje jednodennú zmenu hodnoty portfólia, ktorá je vyššia ako hodnota v riziku (Value-at-Risk) vypočítaná vlastným modelom výpočtu trhového rizika. Spätné testovanie nie je uplatňované na hodnotu SVaR,
- všetky historické scenáre majú rovnakú váhu,
- časové obdobie je definované používateľom interného modelu (VÚB), namiesto časového obdobia definovaného ako posledných 250 obchodných dní.

Výber časového radu pre výpočet SVaR

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 (CRR) popisuje metodiku výberu časového radu na aktuálne portfólio. Takýto prístup zabezpečí optimálnu kalibráciu časového radu, ako aj výber časového radu, ktorého volatilita je najvyššia z pohľadu zloženia aktuálneho portfólia. Definované sú dva prístupy výberu:

- Judgement-based prístup
- Formulaic prístup

Prístup ohodnotenia predselektovaných časových radov (judgment-based prístup) nevyžaduje detailnú kvantitatívnu analýzu, ale je založený na všeobecnom ohodnotení vnútorných rizík aktuálneho portfólia, a identifikovaní minulých období, ktoré boli vzhľadom na definované vnútorné riziká stresové.

Formulaic prístup vyžaduje jednak odborné posúdenie, ako aj detailnú kvantitatívnu analýzu na identifikáciu historického časového radu, ktorý predstavuje významný stres na aktuálne portfólio banky.

Finančné inštitúcie taktiež môžu kombinovať obidva prístupy, pričom kombinácia je zvoleným prístupom VÚB. Prístup judgment bol použitý na ohraničenie troch základných stresových časových období. Na samotné ohodnotenie volatility jednotlivých časových radov bola použitá metodika VaR aplikovaná na aktuálne portfólio.

Pre každý deň v troch vybraných časových radov bola vypočítaná hodnota VaR, pri dodržaní rovnakých parametrov ako pri výpočte zákonného VaR, a to: použitie metodiky historickej simulácie, určenie úrovne spoľahlivosti na 99 %, doba držania je jeden deň a určený časový interval je jeden rok (250 pracovných dní).

Časový rad pre výpočet stresového VaR je prehodnocovaný dva-krát ročne automaticky, a taktiež pri dodržaní jednej z podmienok:

- $SVaR < VaR$ v desiatich po sebe idúcich pracovných dňoch
- $SVaR < VaR$ v 20-tich prípadoch za posledný štvrtrok

Výhody

Táto časť popisuje výhody zvolenej metódy na výpočet hodnoty v riziku oproti parametrickej metóde a metóde Monte Carlo.

- predpoklad normálneho rozdelenia trhových premenných a určenie korelácií medzi rizikovými faktormi sa nevyžaduje;
- túto metódu je možné aplikovať aj na portfóliá s veľkým množstvom aktív a umožňuje presné zmeranie rizika aj z nelineárnych pozícií;
- metóda používa vybraný časový horizont na meranie hodnoty v riziku. Zisky alebo straty sa jednoducho zmerajú za intervaly, ktoré korešponujú s dĺžkou horizontu (v našom prípade je horizont stanovený ako jeden deň);
- metóda historickej simulácie sa nespolieha na špecifické predpoklady o oceňovacom modeli alebo na stochastickú štruktúru trhu;
- použitá metóda je v súlade s metodikou materskej spoločnosti Banca Intesa a s jej schváleným vlastným modelom na meranie trhového rizika;
- jednoduchá na vysvetlenie;
- ide o pomerne robustnú a intuitívnu metódu, ktorá je najrozšírenejšia na výpočet hodnoty v riziku;
- požiadavky na výpočet sú nižšie ako pri metóde Monte Carlo.

Nevýhody

Táto časť popisuje nevýhody zvolenej metódy na výpočet hodnoty v riziku oproti parametrickej metóde a metóde Monte Carlo. Zároveň sa tu uvádzajú možné okolnosti, keď tento model nebude pracovať efektívne.

- vyžaduje sa dostatočná kvalita a množstvo historických údajov;
- je potrebný efektívny nástroj na plné oceňovania finančných nástrojov;
- metóda nerozoznáva riziko, ktoré vyplýva zo situácií, ktoré nie sú priamo popísané v niektorom z použitých scenárov;
- rýchlosť výpočtu je pomalšia ako v prípade parametrickej metódy výpočtu hodnoty v riziku. Výpočet nie je dostupný on-line;
- zdroj pozícií je dôležitý pre výpočet v prípade VÚB. Proces je citlivý na zlyhanie prenosu údajov medzi spracovávajúcimi počítačmi (zodpovednosť je rozdelená medzi odbor Trhové a operačné riziko VUB a útvar Riadenie rizík Banca Intesa).

Spätné testovanie

Meranie rizika je založené na viacerých odhadoch a špecifikovanom modeli. Tieto odhady a model sa musia neustále porovnávať so skutočnosťou, aby sa zabezpečila kvalita údajov vyjadrujúcich riziko. Preverovanie modelu porovnávaním jeho prognóz s pozorovanými údajmi sa nazýva spätné testovanie.

V prípade spätného testovania modelu výpočtu hodnoty v riziku sa vypočítaný číselný údaj, ktorý je najhoršia strata portfólia za špecifikovaný časový horizont pri danej úrovni pravdepodobnosti, neskôr porovná so skutočným ziskom/stratou tohto portfólia zrealizovaného za rovnaké časové obdobie.

Stresové testovanie

Právny rámec na zavedenie stresového testovania je zahrnutý v nariadení EU č. 575/2013, ktorý schválil Európsky parlament a Rada dňa 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti.

EU a NBS vyžaduje, aby banka zaviedla komplexný program stresového testovania, ktorý zahŕňa stresové scenáre, kvalitatívne a kvantitatívne testy. Kvantitatívne stresové testy na určenie možných dopadov na banku, ktoré môžu byť spôsobené pohybmi reálnych cien, úrokových sadzieb, volatility, korelácie a iných trhových faktorov. Kvalitatívne testy

preverujú primeranosť vlastných prostriedkov banky na ochranu proti možným stratám a určujú možnosti na zníženie rizika.

Predmet stresového testovania

Schopnosť predvídať finančnú nestabilitu je jednou z najdôležitejších vlastností na udržanie výnosov na požadovanej úrovni. Čím lepšie sa pochopia slabé miesta vo finančných systémoch a meraniach, o to viac je možné zabrániť finančným krízam. Jednou z kľúčových techník na kvantifikovanie slabých miest finančného sektora je stresové testovanie.

Hlavným cieľom stresového testovania je upozorniť inštitúciu na neočakávané straty, ku ktorým by mohlo dôjsť v prípade výnimočného, no tiež aj možného vývoja trhových faktorov. Stanovenie hranice medzi reálnym vývojom s nízkou pravdepodobnosťou a nereálnym scenárom je predmetom mnohých štúdií.

Dopad finančnej krízy nie je obmedzený iba na ziskovosť portfólií určených na obchodovanie. Finančná nestabilita ovplyvňuje rozsah ukazovateľov finančnej kvality finančnej inštitúcie.

Metódy stresového testovania a merania hodnoty v riziku

Všetky metódy merania hodnoty v riziku sú založené na hodnotení strát z historických volatilit a korelácií alebo z historických scenárov cien. Hodnotenie sa vykonáva s vopred zadanou úrovňou pravdepodobnosti (úroveň istoty). Metódy merania hodnoty v riziku nepokrývajú „hrubé konce“ a pohyby, ku ktorým došlo v minulosti a ktoré nie sú zahrnuté v skupine údajov. Táto neefektívnosť je pokrytá výpočtom stresového VaR, ktoré simuluje metódu VaR pre vybrané obdobie s vyššou volatilitou z dát nad rámec štandardnej VaR metodológie. Na druhej strane budúcnosť je nenapodobiteľná a nemôže byť zobrazená v minulosti.

Stresové scenáre

Oddelenie Trhové riziko v spolupráci s odborom Výskum vytvára skupinu stresových scenárov – scenárov, ktoré odrážajú stav trhových faktorov počas finančnej krízy a oceňuje skutočné pozície s týmito scenármi. Zmena trhovej hodnoty medzi skutočnou situáciou a scenárom sa považuje za stresovú hodnotu.

Tieto stresové hodnoty sa potom vykazujú pre vedenie v dennej správe o riziku a Výboru pre aktíva a pasíva sa predkladajú v mesačnej správe o riziku.

Skupina scenárov je dynamická a odráža aktuálny vývoj cien (úrokové sadzby, výmenný kurz a predpokladaná volatilita) a aktuálne pozície.

B) Zverejňovanie informácií pri uplatňovaní článku 455 písm. a) bodu ii) pre inštitúcie, ktoré používajú interné modely na meranie rizika pre kapitálovú požiadavku na dodatočné riziká zlyhania a migrácie a C) Zverejňovanie informácií pri uplatňovaní článku 455 písm. a) bodu ii) pre inštitúcie, ktoré používajú interné modely na meranie rizika pre kapitálovú požiadavku na krytie celkového rizika nie je relevantné.

Ukazovateľ finančnej páky podľa CRR - vzor na zverejňovanie v súlade s Vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 200 z 15. februára 2016, ôsmou časťou CRR 575/2013

Ukazovateľ finančnej páky s konečnou platnosťou nadobudol účinnosť 1. januára 2015, podľa prudenciálnych pravidiel Bazileja III. Ukazovateľ finančnej páky určuje, do akej miery Tier 1 kapitál pokrýva celkovú expozíciu banky. Tento pomer sa vypočíta na základe zahrnutia podsúvahových expozícií a aktív. Cieľom ukazovateľa je udržať mieru zadĺženosti tak, že sa stanoví minimálna úroveň krytia expozícií vlastným imaním. Tento pomer, ktorý orgány sledujú, je vyjadrený v percentách a podlieha minimálnemu regulačnému limitu 3% (referenčná hodnota Bazilejského výboru).

Ukazovateľ finančnej páky sa počíta štvrťročne a je sledovaný na individuálnej aj konsolidovanej úrovni. Pomer pákového efektu sa vypočíta ako pomer kapitálu Tier 1 k celkovej expozícii. Celková expozícia, ktorá tvorí menovateľ, zahŕňa súvahové expozície očistené o všetky zložky odpočítané od kapitálu Tier 1 a podsúvahové expozície. Zverejnenie ukazovateľa finančnej páky je prezentované v súlade regulačných zásad CRR a stanovených v súlade s ustanoveniami vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2016/200. Tento pomer je vyjadrený v percentách a podlieha minimálnemu regulačnému limitu 3% (referenčná hodnota Bazilejského výboru).

Vzor pre zverejňovanie vlastných zdrojov v súlade s Vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 1423/2013 z 20. decembra 2013 a ôsmou časťou CRR 575/2013

Vlastné zdroje, rizikovo vážené aktíva a ukazovatele kapitálovej primeranosti sú počítané podľa harmonizovaných pravidiel a regulácií pre banky a investičné spoločnosti obsiahnuté v direktíve 2013/36/EU („CRD IV“) a v Regulácii 575/2013 („CRR“) z 26. júna 2013, ktoré transponujú štandardy bankového dohľadu definované Bazilejským výborom na zákony Európskej únie.

Tento legislatívny rámec určuje položky vlastných zdrojov (regulatórneho kapitálu), pozostáva z nasledujúcich úrovni kapitálu:

- Kapitál Tier 1 sa skladá:
  - Vlastný kapitál Tier 1 (CET 1),
  - Dodatočný kapitál Tier 1 (AT1),
- Kapitál Tier 2 (T2).

Kapitál Tier 1 sa skladá z nasledujúcich položiek:

základné imanie, emisné ážio, nerozdelený zisk bez čistého zisku za rok, ostatné rezervy, ostatné súčasti komplexného výsledku, reálnou hodnotou ocenené zisky a straty vyplývajúce z vlastného kreditného rizika banky súvisiaceho s derivátovými záväzkami, ostatné prechodné úpravy k CET 1 kapitálu, CET 1 kapitálové položky alebo odpočítateľné položky – ostatné, a zahŕňa aj zníženie o goodwill a nehmotný majetok. Položky sú spôsobilé na zahrnutie do vlastného kapitálu Tier 1 (CET 1) iba vtedy, keď sú inštitúcii dostupné na neobmedzené a okamžité použitie na krytie rizík alebo strát, hneď ako tieto riziká či straty vzniknú.

Dodatkový kapitál (Tier 2) sa skladá z nasledujúcich položiek:

Nadbytok rezerv nad prípustnými očakávanými stratami z IRB, podriadený dlh, ostatné prechodné úpravy k dodatkovému kapitálu.

Údaje o ukazovateli krytia likvidity a údaje o vlastných zdrojoch, rizikovo vážených aktívach, kapitálovom podiele a ukazovateli finančnej páky podľa Opatrenia NBS 16/2014 v platnom znení §1, odsek 2g) a 2i) sú uvedené v prílohe č. 1.

Ostatné požiadavky na zverejňovanie informácií uvedené v ôsmej časti nariadenia (EÚ) č. 575/2013 - kvantitatívne informácie sú uvedené v prílohe č. 1.

4. Vyhlásenie manažéra zodpovedného za vypracovanie finančných správ spoločnosti

Manažér zodpovedný za vypracovanie finančných správ spoločnosti, Antonio Bergalio, v súlade s par. 2, článok 154 talianskej legislatívy „Testo Unico della Finanza“ (Consolidated Law on Finance) vyhlasuje, že účtovné informácie obsiahnuté v tomto dokumente korešpondujú s účtovnými zápismi, knihami, účtovnými závierkami a finančnými výkazmi spoločnosti.

28. marca 2019

Antonio Bergalio
Manažér zodpovedný za vypracovanie
finančných správ spoločnosti